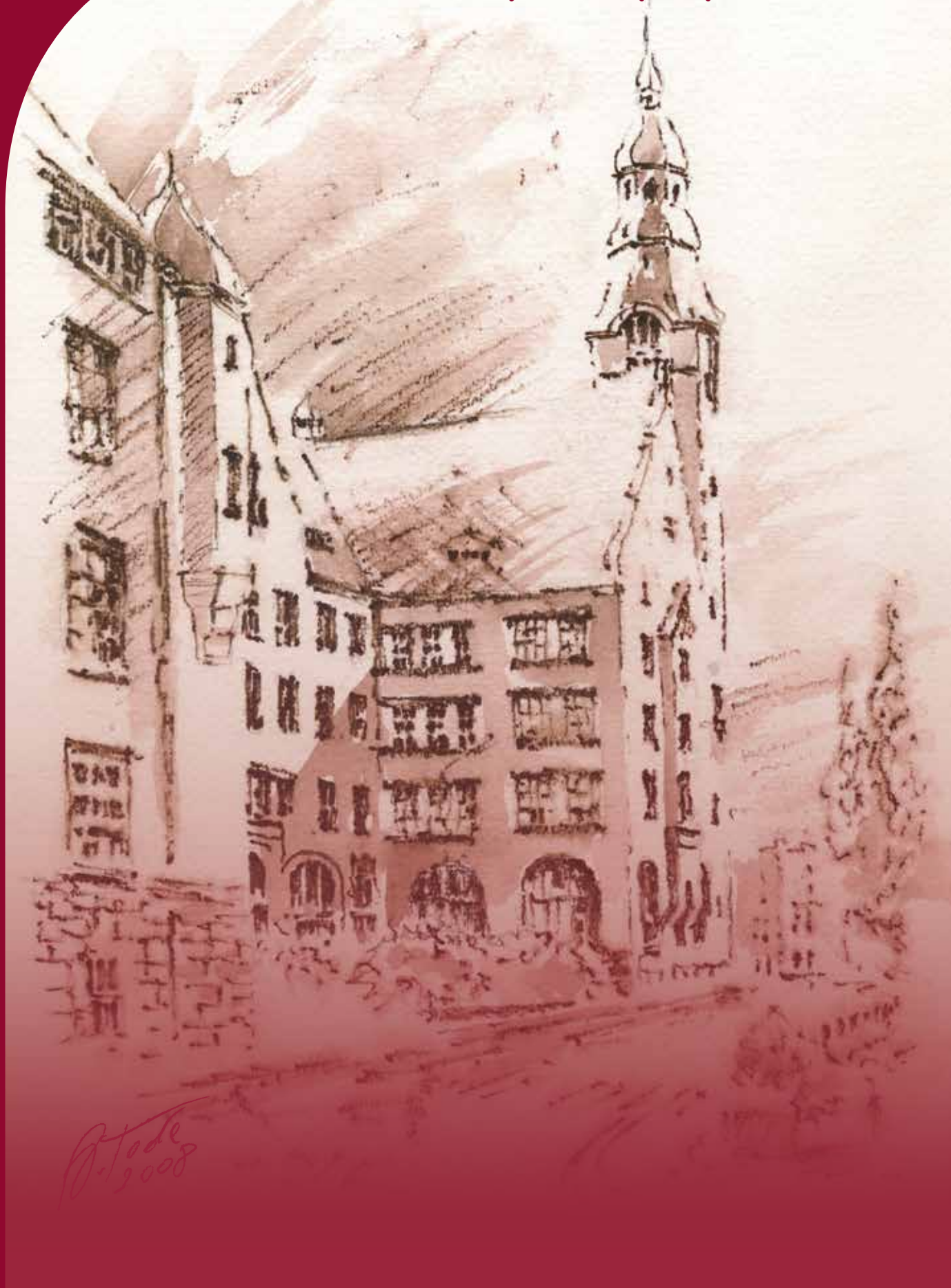

Biuletyn Informacyjny

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Nr 3-4 (125-126) 2024

ISSN 2082-2650

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025

- 2 Z obrad Senatu PUM
- 3 Inauguracja roku akademickiego 2024/2025 na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym
 - Przemówienie rektora PUM z okazji inauguracji roku akademickiego 2024/2025
- 9 Uroczystość wręczenia dyplomów doktora habilitowanego i doktora
 - Przemówienie rektora PUM podczas uroczystości wręczenia dyplomów doktora habilitowanego i doktora
- 14 Władze Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie kadencji 2024-2028
- 16 Nominacje profesorskie
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Monika Marzanna Modrzejewska
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Agnieszka Kempirńska-Podhorodecka
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Daniel Kotrych
 - Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Ewa Kwiatkowska
- 21 Zachodniopomorskie Noble 2023
- 22 Doktor Iwona Poziomkowska-Gęsicka prezydentem elektem Polskiego Towarzystwa Alergologicznego
- 23 Profesor Arkadiusz Kazimierzczak w Komitecie naukowym ESVS
- 24 Nagroda za osiągnięcia naukowe dla prof. Miłosza Parczewskiego
- 24 Nowi konsultanci wojewódzcy
- 25 World's Top 2% Scientists 2024
- 25 Nagrody w Konkursie Środowiska Doktoranckiego ProDok 2024
- 27 Konferencje, zjazdy, szkolenia
 - XLI Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych
 - XXVI Bałtyckie Dni Kardiologii. Od czynników ryzyka do niewydolności serca
 - Dzień Mózgu
 - Konferencja Polskiego Towarzystwa Andrologicznego
 - I Międzynarodowa Konferencja Stomatologiczna. Dowiedz się, co eksperci sądzą o...
- 39 Spotkania z nauką. Umieźdzyndarodowienie, interdyscyplinarność, a przede wszystkim przyjemny i efektywny czas...
- 41 Tydzień Otwartego Dostępu na PUM
- 43 Współpraca między PUM i AMU
- 48 Projekty PUM dofinansowane przez Agencję Badań Medycznych
- 50 Prawo własności intelektualnej w projektach w Horyzoncie Europa
- 52 Serwis informacyjny Biblioteki PUM
- 54 Rekrutacja na studia na PUM na rok akademicki 2024/2025
- 55 Stypendia dla studentów kierunków medycznych – wsparcie w ramach KPO
- 56 Od książeczyny do książki. Doświadczenia i refleksje autora podręczników
- 59 Opowieści lekarskie – Antynomia przymierza
- 60 Potrójna tragedia położnicza
- 62 List do redakcji
- 63 Z życia studentów
 - IFMSA-Poland Oddział Szczecin w czasie ostatniego kwartału 2024 r.

Biuletyn Informacyjny – Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie. Wydawany za zgodą Rektora PUM
Redakcja: Dagmara Budek – redaktor naczelny, Bogusława Romaniak, Jacek Rudnicki
Nakład 400 egz. Adres Redakcji: Biblioteka Główna PUM, al. Powstańców Wlkp. 20, 70-110 Szczecin, tel. 91 441 45 00,
e-mail: biblioteka@pum.edu.pl
Skład: Eliza Rząd. Druk: printgroup.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania otrzymanych tekstów

Z OBRAD SENATU PUM

Na posiedzeniu Senatu w dniu 30 września 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- zaopiniowania kierunków działania rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- utworzenia i ustalenia programu studiów podyplomowych;
- zmiany Uchwały nr 60/2023 z dnia 27 września 2023 r. w sprawie powołania Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne;
- zmiany Uchwały nr 25/2024 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pn. „Telemedycynie Zintegrowane Polsko-Niemieckie Centrum Onkologii Dziecięcej w Euroregionie Pomerania 2.0 – zastosowanie i zbadanie innowacyjnych technologii” – INT0100016”.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 30 października 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- zmiany Statutu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- uchwalenia Regulaminu Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich;
- uchwalenia Regulaminu Senackiej Komisji ds. Nauki, Innowacji i Wdrożeń oraz Technologii Medycznych;
- uchwalenia Regulaminu Senackiej Komisji ds. Zatrudnienia i Awansów;
- powołania Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich;
- powołania Senackiej Komisji ds. Nauki, Innowacji i Wdrożeń oraz Technologii Medycznych;
- powołania Senackiej Komisji ds. Szpitali Klinicznych;
- powołania Senackiej Komisji ds. Zatrudnienia i Awansów;
- zaopiniowania zmiany planu wydatków inwestycyjnych Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2024 r.;
- zaopiniowania zmiany planu finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2024 r.;

- zaopiniowania zmiany planu inwestycyjnego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2024 r.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 28 listopada 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- wyrażenia zgody na utworzenie spółki, której przedmiotem będzie przekształcanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, w tym medycznych i weterynaryjnych;
- ustalenia programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne na Wydziale Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia zasad i trybu przyjmowania kandydatów na studia niestacjonarne II stopnia na kierunku ratownictwo medyczne na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie w roku akademickim 2024/2025;
- zmiany Uchwały nr 27/2024 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2024/2025.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 18 grudnia 2024 r. podjęto uchwały w sprawach:

- zmiany Statutu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- powołania członków Rady Uczelni Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie na kadencję 2025-2028;
- zmiany Uchwały nr 71/2023 w sprawie doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie;
- zaopiniowania zmiany planu finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2024 r.;
- zmiany Statutu Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zaopiniowania zmiany planu finansowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2024 r.;
- zaopiniowania zmiany planu inwestycyjnego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2024 r.

ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ JEDNOSTEK NAUKOWO-DYDAKTYCZNYCH POMORSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W SZCZECINIE

Zarządzeniem nr 112/2024 r. Rektora PUM z dnia 24 września 2024 r. przekształcono Samodzielną Pracownię Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Leczenia Bólu w Klinikę Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Leczenia Bólu.

Zarządzeniem nr 113/2024 r. Rektora PUM z dnia 24 września 2024 r. przekształcono Klinikę Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Ostrych Zatruc w Samodzielną Pracownię Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Ostrych Zatruc.

Zarządzeniem nr 114/2024 r. Rektora PUM z dnia 27 września 2024 r. przekształcono Katedrę i Zakład Chemii Kosmetycznej i Farmaceutycznej w Zakład Chemii Kosmetycznej i Farmaceutycznej.

Zarządzeniem nr 115/2024 r. Rektora PUM z dnia 27 września 2024 r.:

- włączono Klinikę Diabetologii i Chorób Wewnętrznych w strukturę Kliniki Reumatologii, Chorób Wewnętrznych, Geriatrii i Immunologii Klinicznej;
- zmieniono nazwę Kliniki Reumatologii, Chorób Wewnętrznych, Geriatrii i Immunologii Klinicznej na Klinika Chorób Wewnętrznych, Reumatologii, Diabetologii, Geriatrii i Immunologii Klinicznej.

Zarządzeniem nr 116/2024 r. Rektora PUM z dnia 27 września 2024 r.:

- zlikwidowano Katedrę Biologii i Parazytologii Medycznej;
- włączono Samodzielną Pracownię Botaniki Farmaceutycznej w strukturę Zakładu Biologii i Parazytologii Medycznej;
- zmieniono nazwę Zakładu Biologii i Parazytologii Medycznej na Zakład Biologii, Parazytologii i Botaniki Farmaceutycznej.

Zarządzeniem nr 128/2024 r. Rektora PUM z dnia 30 września 2024 r.:

- zmieniono nazwę Wydziału Medycyny i Stomatologii na Wydział Medycyny;
- utworzono Wydział Stomatologii.

Zarządzeniem nr 132/2024 r. Rektora PUM z dnia 30 września 2024 r. utworzono Międzywydziałowe Centrum Kształcenia w Języku Angielskim.

Zarządzeniem nr 139/2024 r. Rektora PUM z dnia 30 września 2024 r. zmieniono nazwę Samodzielnej Pracowni Ratownictwa Medycznego Katedry Pielęgniarstwa Specjalistycznego i Ratownictwa Medycznego na Samodzielna Pracownia Ratownictwa Medycznego i Medycyny Katastrof.

Zarządzeniem nr 176/2024 r. Rektora PUM z dnia 18 listopada 2024 r. zmieniono nazwę Zakładu Genetyki Sądowej Katedry Medycyny Sądowej na Zakład Genomiki i Genetyki Sądowej.

(red.)

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025 NA POMORSKIM UNIWERSYTECIE MEDYCZNYM W SZCZECINIE

W dniu 2 października Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie zainaugurował rok akademicki 2024/2025. Uroczystość zaszczyliło wielu znamienitych gości: przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, miasta i regionu: Andrzej Dera - sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta, Urszula Demkow - podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, Adam Rudawski - wojewoda zachodniopomorski, Dawid Krystek - wicewojewoda zachodniopomorski, Marcin Łapeciński - członek zarządu województwa zachodniopomorskiego, Piotr Krzystek - prezydent Szczecina, Marcin Biskupski

– wiceprezydent Szczecina. W uroczystości wzięli udział także biskup pomocniczy Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej Henryk Wejman, honorowi konsulowie Królestwa Norwegii, Królestwa Danii, Finlandii, Republiki Czeskiej i Republiki Włoskiej oraz rektorzy uczelni wyższych Szczecina, członkowie Rady Uczelni PUM, dyrektorzy szpitali, przedstawiciele izb zawodowych oraz służb mundurowych.

Przemówienie inauguracyjne wygłosił rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie prof. Leszek Domański (tekst przemówienia na str. 5).

List od prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy z okazji inauguracji roku akademickiego odczytał sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Andrzej Dera. Głos zabrali również senator RP Tomasz Grodzki oraz Urszula Demkow, Adam Rudawski i Piotr Krzystek.

Następnym punktem uroczystości była immatrykulacja studentów I roku studiów wydziałów: Medycyny; Stomatologii; Międzywydziałowego Centrum Nauczania w Języku Angielskim; Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej; Nauk o Zdrowiu oraz Szkoły Doktorskiej. W imieniu nowo przyjętych studentów głos zabrał student I roku kierunku lekarskiego Arkadiusz Wargacki oraz Ilona Savochka, przedstawicielka Szkoły Doktorskiej.

Laureaci V edycji konkursu „Stypendia marszałka województwa zachodniopomorskiego” odebrali to wyróżnienie z rąk Marcina Łapecińskiego, wicemarszałka województwa zachodniopomorskiego, i rektora PUM prof. Leszka Domańskiego. Stypendia otrzymali: Mateusz Żukowski, Michał Siedlecki, Hubert Żaczyński, Marcel Ohl, Kordian Brzeziński, Arkadiusz Wargacki, Wojciech Boguszowski, Michał Małasiak, Bartosz Kolenda, Wiktor Wasil, Iga Wójcikiewicz, Oliwier Pająk oraz Łukasz Kowalski.

Absolwenci kierunku lekarskiego, którzy osiągnęli najwyższą średnią ocen liczoną za cały okres studiów, otrzymali stypendium im. Janusza Lewgowda: Alicja Żyluk - średnia ocen 4,89, Jakub Kwiatkowski - 4,88 oraz Szymon Retfiński - 4,83. Stypendia wręczyli dr inż. Janusz Lewgowski – fundator stypendium oraz rektor PUM prof. Leszek Domański, a Janusz Lewgowski został uhonorowany statuetką PUMY Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Zakończeniem uroczystości był wykład inauguracyjny pt. „A może to Zebra?! Nowe horyzonty w diagnostyce i leczeniu chorób rzadkich u dzieci”, wygłoszony przez prof. Marię Giżewską z Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych

i Kardiologii Wieku Rozwojowego PUM, konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pediatrii metabolicznej.

Wzruszającym akcentem końcowym wykładu był moment zaproszenia na scenę trojga dzieci z wrodzonymi wadami metabolizmu pozostającymi pod opieką Kliniki, i pasowanie ich przez rektora prof. Leszka Domańskiego na Ambasadorów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Uroczystą oprawę uroczystości uzupełnił Chór Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego pod kierunkiem prof. Ryszarda Handke.

(red.)

A MOŻE TO ZEBRA?! NOWE HORYZONTY W DIAGNOSTYCE I LECZENIU CHORÓB RZADKICH U DZIECI

Wykład inauguracyjny - skrót

Choroby rzadkie występują z częstością mniejszą niż 1 na 2000 urodzeń. Choć poszczególne z nich mogą być wręcz ultrarządkie i zdarzać się zaledwie u pojedynczych pacjentów, łącznie stanowią bardzo liczną grupę schorzeń (10 000 i więcej jednostek chorobowych). Mają one najczęściej podłoże genetyczne, ale należą do nich także schorzenia niegenetyczne, w tym m.in. niektóre choroby immunologiczne, nowotwory i inne. Około 75% chorób rzadkich dotyczy dzieci, ale coraz częściej rozpoznania te stawia się też w populacji osób dorosłych. Szczególną grupą chorób rzadkich są wrodzone wady metabolizmu będące jednym z podstawowych kierunków działalności Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego PUM.

Profesor Giżewska podkreśliła, że każdy lekarz, bez względu na wybraną specjalność, spotka się w swoim życiu z chorym dotkniętym chorobą rzadką, stąd tak ważne jest poszerzanie wiedzy na ich temat zarówno wśród studentów, jak i lekarzy. Wielu chorych dotyka bowiem zjawisko „odysei diagnostycznej”, czyli wieloletniego poszukiwania właściwej diagnozy, a co za tym idzie

Prof. dr hab. Maria Giżewska

i skutecznego leczenia, które jest aktualnie możliwe w wielu spośród tych schorzeń, o ile zostaną zdiagnozowane. W ostatnich latach w diagnostyce chorób rzadkich szczególną rolę odgrywa nowoczesna diagnostyka genetyczna, w tym sekwencjonowanie następnej generacji (NGS) obejmujące analizy panelowe, badania całoeksomowe (WES) oraz całogenomowe (WGS).

Pomorski Uniwersytet Medyczny i Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 PUM bardzo owocnie współpracują z firmą Centogene z Rostoku i dzięki niej już u ponad 700 dzieci z województwa zachodniopomorskiego i innych regionów Polski oraz u ponad 700 członków ich rodzin przeprowadzono badanie WES (ponad 1500), stawiając rozpoznania czasami wręcz ultrarzadkich schorzeń, co w wielu przypadkach umożliwiło włączenie odpowiedniego leczenia, a w każdym przypadku udzielenie porady genetycznej. W opiece nad pacjentami z chorobami rzadkimi konieczne jest zaangażowanie specjalistów wielu dziedzin medycyny - w trakcie wykładu można było dowiedzieć się, jak współpraca ta przebiega w Szczecinie, gdzie szczególny nacisk kładzie się m.in. na sprawną transycję pacjentów pediatrycznych pod opiekę internistów z Kliniki Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych naszego Uniwersytetu.

Profesor Giżewska przedstawiła przykłady trudnych diagnoz chorób rzadkich stawianych często w oparciu o zaawansowane badania biochemiczne, enzymatyczne i analizy molekularne, wraz ze spektakularnymi efektami leczenia w przypadku niektórych spośród tych chorób.

Prof. Maria Giżewska i Milena, Dawid, Jagoda – mali pacjenci z wrodzonymi wadami metabolizmu.

Na zakończenie wykładu zaproszono na scenę 13-letnią Milenę, 12-letniego Dawida i 9-letnią Jagodę – dzieci z wrodzonymi wadami metabolizmu pozostające pod opieką Kliniki. Mieliśmy okazję zobaczyć uśmiech na twarzach małych pacjentów, którzy oprócz realizowania swoich dziecięcych pasji, zmagają się na co dzień z tak rzadkimi chorobami, jak deficyt β -oksydacji długo- lub bardzo długołańcuchowych kwasów tłuszczowych (zespół LCHAD lub VLCAD) i deficyt β -ketotiolazy. Wzruszającym dla obydwu stron momentem było pasowanie dzieci na Ambasadorów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

prof. dr hab. Maria Giżewska

PRZEMÓWIENIE REKTORA PUM Z OKAZJI INAUGURACJI ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025

Szanowny Panie Ministrze,
Szanowny Panie Marszałku,
Szanowna Pani Minister,
Wszyscy Dostojni Goście,
Szanowni Państwo,
Drodzy Studenci,

Witam wszystkich zgromadzonych w murach Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego! Serdecznie dziękuję znakomitym gościom za przybycie i uświetnienie swoją obecnością dzisiejszej uroczystości.

Za mną stoją członkowie Senatu oraz szanowna kadra naukowa, a obok mnie rektorzy bratnich uczelni, którzy wraz z nami cieszą się z rozpoczęcia nowego roku akademickiego. Ich obecność podkreśla uniwersyteckość Szczecina. Tę uniwersyteckość zmanifestujemy dzisiaj w południe, biorąc wspólnie udział w trzeciej edycji „Spacerku na Uniwerek”.

Inauguracja roku akademickiego to wyjątkowe święto uniwersytetu, moment, w którym akademickość piszemy przez duże „A”. Jestem dumny, że mogę stanąć przed Wami jako rektor tej wspaniałej uczelni,

miejsca, które od lat przyczynia się do rozwoju nauki, edukacji oraz opieki zdrowotnej w naszym regionie i poza jego granicami. I choć kształcimy studentów nie tylko z naszego regionu, ale i z całej Polski, trudno nie wspomnieć o umiędzynarodowieniu naszej uczelni oraz o programach kształcenia w języku angielskim i niemieckim, z udziałem szpitali przygranicznych.

Chciałbym skierować moje pierwsze słowa do Was, nowo przyjętych studentów.

Wstępujecie dziś na drogę, która otworzy przed Wami niezliczone możliwości, ale także postawi przed Wami wiele wyzwań. Wasza obecność tutaj świadczy o gotowości do podjęcia wysiłku, by nie tylko zdobywać wiedzę, ale również kształtować swoją przyszłość – a także, co ważniejsze, przyszłość medycyny.

To, czego nauczycie się tutaj, stanie się fundamentem Waszej pracy na rzecz zdrowia i życia ludzi. Odpowiedzialność za życie drugiego człowieka jest największym ciężarem, jaki możecie podjąć. Pomorski Uniwersytet Medyczny to nie tylko miejsce zdobywania wiedzy teoretycznej i praktycznej – to także przestrzeń, w której uczycie się krytycznego myślenia, samodzielności i odpowiedzialności. Zespoły naszych naukowców czekają na chętnych spośród Was, licząc na to, że zasilicie naszą kadrę badawczą. Wasze świeże, nieograniczone umysły zadają najśmielsze pytania i przełamują bariery rutyny i konserwatyzmu. Na Was liczymy. To Wy jesteście przyszłością polskiej medycyny! I to dla Was PUM staje się od dzisiaj Alma Mater.

Pragnę podkreślić, że nasza uczelnia pełni jeszcze jedną ważną funkcję – jest miejscem wolnej myśli i dyskusji. Musimy pamiętać, że otwartość, tolerancja i poszanowanie różnorodnych poglądów to fundamenty każdego uniwersytetu. Naszą misją jest dążenie do prawdy poprzez badania naukowe i odkrycia, bez angażowania się w zbędne spory ideologiczne. Nasza niezależność intelektualna – i tu chcę to zdecydowanie podkreślić – jest wartością, której musimy strzec i pielęgnować.

Jednocześnie jednym z najważniejszych zadań uniwersytetu jest umacnianie odpowiedzialności – za decyzje, jakość kształcenia, rozwój nauki, a przede wszystkim za ludzi: naszych pacjentów, społeczności

lokalne i globalne. Przyszli lekarze, pielęgniarki, ratownicy, naukowcy i wszyscy inni specjaliści zdrowia publicznego muszą nie tylko opanować wiedzę, ale także być świadomi etyki zawodowej i odpowiedzialności, którą ponoszą za zdrowie i życie drugiego człowieka.

Dlatego w tym nowym roku akademickim zachęcam Was do odważnego dążenia do wiedzy, poszukiwania nowych rozwiązań i stawiania pytań, na które jeszcze nie znamy odpowiedzi. To właśnie w takich pytaniach kryje się prawdziwa esencja uniwersytetu. Do Waszej dyspozycji mamy nowoczesną infrastrukturę dydaktyczną i naukową, którą stale rozbudowujemy.

Chcę mówić dzisiaj o ludziach, którzy te miejsca wypełniają – to oni budują uniwersytet autorytetem i kompetencją, a nie ceglami i zaprawą.

Moim wieloletnim zobowiązaniem wobec uczelni jest stworzenie miejsca, w którym każdy członek społeczności akademickiej – student, nauczyciel akademicki, pracownik badawczy i administracyjny – czuje się wartościowy, wspierany i inspirowany do osiągania swoich celów. Chcę, aby nasz uniwersytet był miejscem, w którym jedynymi barierami są wyzwania naukowe i dydaktyczne.

Chciałbym również podkreślić, że Pomorski Uniwersytet Medyczny pragnie poszerzać swoją współpracę z innymi szczecińskimi uczelniami, szczególnie w obszarach innowacji i wdrożeń. Naszym celem jest stworzenie międzyuczelnianych partnerstw, które będą napędzać rozwój nowoczesnych rozwiązań technologicznych i medycznych.

Szczególnie zależy nam na tym, aby wspólne działania miały wymiar praktyczny i skutecznie wspierały wdrożenia innowacyjnych rozwiązań w medycynie, które będą bezpośrednio służyć poprawie zdrowia i jakości życia pacjentów. Wierzymy, że współpracując z innymi uczelniami, będziemy w stanie stworzyć przestrzeń do przełomowych osiągnięć, które wzmocnią pozycję Szczecina jako centrum innowacji medycznych w Polsce i Europie.

Moi Drodzy,

Pomorski Uniwersytet Medyczny to także miejsce, gdzie znajdziecie czas na wypoczynek, relaks i sport. Nasze wyremontowane obiekty sportowe co roku zapełniają się młodzieżą pełną uśmiechu

i energii. Pamiętajcie, że równowaga między nauką a zdrowiem fizycznym jest kluczowa dla Waszego rozwoju. Nowoczesne hale, siłownie, boiska, a nawet woda dla wioseł są dostępne dla wszystkich studentów, niezależnie od poziomu zaawansowania.

Chciałbym również przypomnieć o sukcesach, jakie nasi studenci sportowcy odnoszą na arenie polskiej i międzynarodowej. Regularnie zdobywają medale i wyróżnienia, promując swoje pasje oraz budując renomę naszej uczelni, za co serdecznie dziękuję.

Słowo do studentów obcokrajowców
And now let me address some few words to our foreign students.

With a great pleasure I warmly welcome you to the Pomeranian Medical University in Szczecin, a place that I am sure you gonna love and it will become your second home.

Thank you for choosing our university, and I assure you that you have made an excellent choice.

The Pomeranian Medical University is one of the top medical universities in Poland. Here, you will not only receive an exceptional medical education, but you will also discover spaces for relaxation, sports, and personal growth.

Many years ago, like you, I began my studies in a foreign country.

I fell in love with my university and I remember it fondly as one of the most important places in my life.

I hope that both our university and the city of Szczecin, with its many attractions, will make you feel the same about the Pomeranian Medical University.

Dear Students, from the bottom of my heart, I wish you a wonderful and successful academic year.

Und noch ein Wort für deutschsprachige Studenten.

Liebe Studierende,
die Universität, an der ich studierte und die ich vorhin erwähnt habe, heisst Univesität Rostock.

Ich möchte alle Studierenden aus Deutschland herzlich willkommen heißen, insbesondere diejenigen aus Rostock.

Vor kurzem durfte ich dort einen sehr herzlichen Empfang erleben, für den ich mich heute öffentlich bedanken möchte.

Es freut mich sehr, dass Sie sich nun für Stettin entschieden haben, um hier Ihre schönsten Jahre zu verbringen.

Ein besonderes Willkommen gilt den Studierenden, die sich für unser ASKLEPIOS-Programm

entschieden haben – ein einzigartiges regionales Kooperationsprogramm in Europa.

Ich heisse Professor Heiccappel herzlich willkommen, unseren akademischen Lehrer, der diese Zusammenarbeit in die bestmögliche Richtung lenkt.

Ich bin sicher, dass Sie, mit Ihrer Entscheidung richtig liegen, und wünsche Ihnen viel Erfolg für die kommende Zeit in Pommerschen Medizinischen Universität.

Szanowni Państwo,

Droży Pracownicy Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Państwa praca jest fundamentem naszej uczelni, a bez Waszego zaangażowania, pasji i poświęcenia nie byłibyśmy w miejscu, w którym jesteśmy dzisiaj.

Z całego serca pragnę podziękować wszystkim pracownikom naukowym i dydaktycznym, którzy codziennie przekazują swoją wiedzę i doświadczenie studentom. To dzięki Państwu kolejne pokolenia lekarzy, pielęgniarek, farmaceutów i innych specjalistów medycznych wchodzi na rynek pracy doskonale przygotowane do stawiania czoła wyzwaniom współczesnej medycyny.

Wasza praca wykracza daleko poza mury tej uczelni. Jej efekty widoczne są wszędzie tam, gdzie pracują nasi absolwenci. Z dumą patrzymy na to, jak nasza kadra rozwija się, gdy liderami towarzystw naukowych stają się autorytety z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, gdy jesteśmy obecni na forum naukowym zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej.

Chciałbym szczególnie pogratulować wszystkim tym, którzy w minionym roku uzyskali tytuł profesora i swoją osobą wnoszą najlepsze wartości do naszej wspólnoty. Gratuluję prof. Anicie Chudeckiej-Głaz, prof. Agnieszce Kempieńskiej-Podhorodeckiej, prof. Ewie Kwiatkowskiej, prof. Beacie Łoniewskiej, prof. Monice Modrzejewskiej, prof. Joannie Solec-Pastuszcze, prof. Łukaszowi Kołodziejowi, prof. Danielowi Kotrychowi, prof. Marcinowi Lenerowi i prof. Jarosławowi Pierogowi. Życzę Wam dalszych sukcesów i z nadzieją, a nawet pewnością, liczę na Wasz wkład w dalszy rozwój naszej Alma Mater.

Pragnę również podziękować naszym pracownikom administracyjnym. Wasza rola, choć czasem mniej widoczna, jest nieoceniona. To Wy dbacie o sprawne funkcjonowanie uczelni, dzięki czemu my wszyscy – studenci, kadra naukowa, pacjenci, możemy czuć się tutaj dobrze i bezpiecznie. To dzięki Waszej pracy uczelnia może rozwijać się, działać efektywnie i spełniać swoje zadania.

Nie mogę pominąć pracowników zaangażowanych w działalność uniwersyteckich szpitali klinicz-

nych, gdzie teoria spotyka się z praktyką, a badania naukowe i odkrycia mają bezpośredni wpływ na życie pacjentów. Państwa codzienne poświęcenie i walka o zdrowie oraz życie ludzi to dowód na to, że Pomorski Uniwersytet Medyczny nie jest jedynie miejscem nauki, ale prawdziwym sercem opieki zdrowotnej.

Miejsce, w którym kształci się przyszła kadra medyczną, musi być nowoczesnie wyposażone i dysponować najnowszymi metodami diagnostyczno-leczniczymi. Dlatego szczególnie dziękuję kadrze medycznej, zarządzającym szpitalami oraz wszystkim tym, którzy przyczyniają się do stworzenia odpowiednich warunków do nauki dla naszych studentów. Wasza praca i zaangażowanie są kluczowe dla kształtowania przyszłych pokoleń medyków.

Jednocześnie pragnę podkreślić szczególne znaczenie współpracy ze szpitalami zewnętrznymi – zarówno w Szczecinie, jak i poza nim. Dzięki tej współpracy nasi studenci mogą zdobywać doświadczenie w różnych placówkach, co nie tylko wzbogaca ich wiedzę, ale także umożliwia zastosowanie najnowszych osiągnięć naukowych w praktyce klinicznej.

Widzę tu ogromne pole do współpracy, które służy zarówno naszym studentom, jak i pacjentom. Wierzę, że wspólnie z naszymi partnerami będziemy mogli jeszcze skuteczniej wdrażać innowacyjne technologie medyczne i tworzyć lepsze warunki zarówno do nauki, jak i do opieki nad pacjentami.

Szanowni Państwo,

Niestety, nie wszyscy mogą być z nami na dzisiejszej uroczystości. W poprzednim roku akademickim pożegnaliśmy Weronikę Nieznanowską, dyrektora Biblioteki Głównej PAM, dr. n. przyr. Stanisława Tustanowskiego, kierownika Zakładu Medycyny Nuklearnej, dr. Jolanę Szymańską-Pasternak, adiunkta dydaktycznego w Zakładzie Chemii Medycznej PUM oraz mgr. Jacka Wałęckiego, który był kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Proszę o powstanie i uczczenie ich pamięci minutą ciszy. Bardzo dziękuję.

Od października 2023 r. do września 2024 r. na emeryturę przeszło grono pracowników, w którym znajdują się prof. Elżbieta Dembowska oraz prof. Lilianna Majkowska. Społeczność uniwersytecka z wdzięcznością i wyrazami uznania podkreśla zasługi tych osób, które swym bogatym doświadczeniem oraz wytrwałą działalnością zawodową, dorobkiem naukowym kształtowały i wciąż dbają o dobre imię naszego uniwersytetu.

Podkreślając znaczenie osiągnięć kadry naszej Alma Mater, pragnę wyróżnić osoby szczególnie

zasłużone w ostatnim roku dla rozwoju naszej uczelni oraz polskiej nauki.

Jest mi niezmiernie miło pogratulować państwu profesorom, którzy otrzymali nagrody ministra zdrowia za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, wdrożeniowej oraz dydaktycznej: prof. Katarzynie Kotfis, prof. Annie Machalińskiej, prof. Beacie Karakiewicz, prof. Jarosławowi Peregudowi-Pogorzelskiemu oraz profesorom Markowi Drożdżkowi i Jerzemu Samochowcowi. Serdecznie wszystkiemu państwu gratuluję.

Pięcioro pracowników Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie: prof. Katarzyna Kotfis, dr hab. Ewa Wunsch, dr Magdalena Sycińska-Dziarnowska, dr hab. Bartłomiej Baumert, dr hab. Paweł Rynio, zaangażowanych jest w działalność w ramach innowacyjnego programu The Polish Clinical Scholars Research Training.

Warto nadmienić, iż prorektor ds. innowacji i wdrożeń prof. Miłosz Parczewski został konsultantem krajowym w dziedzinie chorób zakaźnych, a na stanowisko konsultanta krajowego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii została powołana prof. Katarzyna Kotfis.

Profesor Edytę Płońską-Gościński wybrano na przewodniczącą elekt Asocjacji Wad Zastawkowych Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego na kadencję 2025-2027.

Pomorski Uniwersytet Medyczny dołączył do grona uczelni i instytutów działających dla środowiska kobiet w polskiej nauce w ramach programu „Dziewczyny do nauki!”, którego ambasadorką z ramienia PUM jest lek. dent. Barbara Gronwald. Projekt ma za zadanie promować karierę naukową wśród studentek i doktorantek.

Jest mi niezmiernie miło wspomnieć także, że w wiodącym międzynarodowym czasopiśmie medycznym JAMA („Journal of American Medical Association”) ukazała się praca, wśród autorów której znalazło się pięcioro naukowców PUM, tj. profesorowie Cezary Cybulski, Jacek Gronwald, Tomasz Huzarski, dr Klaudia Stempa oraz prof. Jan Lubiński.

Z dumą chciałbym docenić laureatkę VI edycji konkursu Towarzystwa „J-elita” im. prof. Witolda Bartnika na najlepszą pracę doktorską dr Justynę Kikut. Za najlepszą pracę doktorską Polskie Towarzystwo Okulistyczne również doceniło dr Ewelinę Lachowicz.

Chciałbym wyróżnić prof. Bogusława Machalińskiego za projekt w ramach Programu INTERREG, który jest kontynuacją trwającej blisko 20 lat współpracy między PUM a Uniwersytetem w Gre-

ifswaldzie. Mogłbym wymieniać jeszcze długo, tych niewymienionych pozostawiam głęboko w sercu.

Pragnę na koniec podziękować także wszystkim, którzy organizują i uświetniają uroczysty przemarsz ulicami Szczecina pod nazwą „Spacerek na Uniwersek”, który podkreśla akademicki charakter miasta oraz jego otwartość. Dziękuję wszystkim decydom, prezydentowi Piotrowi Krzystkowi i służbom za umożliwienie tego wydarzenia poprzez otwarcie części miasta na rzecz spaceru.

Szanowni Państwo,

Nowy rok akademicki przynosi nowe wyzwania, przed którymi stanimy razem. Każdy z nas ma do odegrania ważną rolę w rozwoju Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Wierzę, że nasza wspólna praca, pełna wzajemnego wsparcia i zrozumienia,

pozwoli nam nie tylko kontynuować dotychczasowe osiągnięcia, ale także sięgać po nowe, ambitne cele.

Zachęcam każdego z Was, abyście z entuzjazmem i pasją wchodzili w ten nowy rok akademicki. Przed nami wiele możliwości, które mogą zmienić przyszłość nauki, medycyny i edukacji. Jestem przekonany, że działając razem, osiągniemy jeszcze więcej i wspólnie zbudujemy jeszcze silniejszy, nowoczesny uniwersytet.

Dziękuję bardzo.

Rok akademicki 2024/2025 na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym uważam za otwarty.

QUOD FELIX, FAUSTUM FORTUNATUMQUE SIT!

UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA DYPLOMÓW DOKTORA HABILITOWANEGO I DOKTORA

W dniu 14 października 2024 r. w auli Rektoratu odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów doktora habilitowanego i doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Uroczystość poprowadziła prof. Violetta Dziedziejko, prorektor ds. dydaktyki PUM, gośćmi byli m.in.: Dariusz Wieczorek, minister nauki, Adam Rudawski, wojewoda zachodniopomorski, Olgierd Geblewicz, marszałek województwa zachodniopomorskiego oraz dyrektorzy szpitali klinicznych i jednostek leczniczych z regionu, przedstawiciele służb mundurowych, a także reprezentanci instytucji ochrony zdrowia, samorządu lekarskiego i inni. Przemówienie wygłosił rektor PUM prof. Leszek Domański (treść publikujemy na str. 11).

W trakcie uroczystości wręczono odznaczenia państwowe.

Złotym Krzyżem Zasługi odznaczony został prof. Leszek Domański, Srebrnym Krzyżem Zasługi – prof. Andrzej Torbé, Brązowym Krzyżem Zasługi – prof. Krzysztof Woźniak.

Za wzorowe wykonywanie obowiązków zawodowych Medalem Złotym za Długoletnią Służbę odznaczeni zostali prof. Dariusz Chlubek oraz dr hab. Maciej Hałasa.

Minister zdrowia wyróżnił odznaką honorową „Za zasługi dla ochrony zdrowia” pracowników PUM: prof. Małgorzatę Peregud-Pogorzelską, prof. Arkadiusza Kazimierczaka, dr. Roberta Kowalczyka, prof. Wojciecha Poncyłjusa oraz prof. Marcina Słojewskiego.

Medalem Komisji Edukacji Narodowej uhonorowany został prof. Jerzy Sieńko.

Odznaczenia i medale wręczyli wojewoda zachodniopomorski Adam Rudawski i rektor PUM prof. Leszek Domański.

W uznaniu zasług dla rozwoju Pomorza Zachodniego, Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego nadał Złotą Odznakę Honorową Gryfa Zachodniopomorskiego prof. Marcinowi Słojewskiemu, natomiast Srebrne Odznaki Honorowe Gryfa Zachodniopomorskiego zostały nadane prof. Dariuszowi Chlubkowi, prof. Danielowi Kotrychowi oraz prof. Wojciechowi Marliczowi. Wręczenia odznak dokonał Olgierd Geblewicz, marszałek województwa zachodniopomorskiego.

Niezwykle uroczysty charakter miało wręczenie dyplomów: doktora habilitowanego dziesięciu osobom oraz doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu 94 osobom.

Na Wydziale Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej stopień doktora habilito-

wanego nauk farmaceutycznych, po raz pierwszy na naszej uczelni, uzyskał dr hab. Paweł Kwiatkowski.

Na Wydziale Medycyny i Stomatologii stopień doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk medycznych uzyskali: dr hab. Dorota Kostrzewa-Nowak, dr hab. Karol Serwin, dr hab. Przemysław Ustianowski, dr hab. Krzysztof Chmielowiec, dr hab. Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz oraz dr hab. Jan Korbecki.

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu stopień doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o zdrowiu uzyskały: dr hab. Anna Cybulska, dr hab. Daria Schneider-Matyka oraz dr hab. Aleksandra Rył.

Stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne na Wydziale Medycyny i Stomatologii uzyskali: Agata Krajewska, Karolina Machowska-Sempruch, Małgorzata

Konecka, Filip Przerwa, Mirosława Kijko-Nowak (z wyróżnieniem *summa cum laude*), Daria Śleboda-Taront, Katarzyna Dołęgowska, Michał Sławiński, Aleksandra Goryniak-Mikołajczyk, Róża Derkacz, Justyna Mikoś, Piotr Burszewski, Anna Kamińska-Nowicka, Stanisław Rusek, Paweł Kawalec, Tomasz Klepinowski (z wyróżnieniem *summa cum laude*), Agnieszka Janiec, Bartosz Miazgowski (z wyróżnieniem *summa cum laude*), Kamila Krejczy, Anna Moskalonek, Karolina Nurek, Marta Celewicz, Dominik Koś, Krzysztof Antoniak, Adam Koryzma, Krzysztof Motyl, Donata Simińska (z wyróżnieniem *summa cum laude*), Weronika Jaworska (z wyróżnieniem *summa cum laude*), Katarzyna Brykczyńska-Wcisło, Aldona Dydyk, Maciej Piasta, Katarzyna Bartosiewicz (z wyróżnieniem *summa cum laude*), Anna Prekwa, Ewa Pilichowska, Tomasz Kubacki, Daniel Chober (z wyróżnieniem *summa*

cum laude), Magdalena Kłysz, Ewa Dańczura, Michał Ptak, Aleksandra Gomółka, Rafał Heryć, Magda Fraszczyk-Tousty, Anna Borowiak, Adam Kurpik, Katarzyna Gawel (z wyróżnieniem summa cum laude), Natalia Botke, Kamila Rydzewska, Konrad Podsiadło (z wyróżnieniem summa cum laude), Łukasz Skalski (z wyróżnieniem summa cum laude), Joanna Tousty, Katarzyna Kotowska, Tomasz Nowak (z wyróżnieniem summa cum laude), Monika Sadkowska, Marta Glińska (z wyróżnieniem summa cum laude), Marta Demiaszkiewicz, Magda Nawceniak-Balczewska, Piotr Tousty (z wyróżnieniem summa cum laude), Jakub Miegoń, Joanna Falkowska (z wyróżnieniem summa cum laude), Marta Braksator (z wyróżnieniem summa cum laude), Dariusz Pysz-Waberski, Igor Karolak (z wyróżnieniem summa cum laude), Maciej Jedliński (z wyróżnieniem summa cum laude), Szymon Wnęk, Piotr Kulig (z wyróżnieniem summa cum laude), Robert Kowalski, Filip Fliciński, Łukasz Błaszczuk, Joanna Drath (z wyróżnieniem summa

cum laude), Wojciech Frackiewicz (z wyróżnieniem summa cum laude) oraz Tomasz Machałowski.

Stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu na Wydziale Nauk o Zdrowiu uzyskali: Stanisław Malec, Elżbieta Stój, Wiola Malec, Katarzyna Rucińska, Krzysztof Radek, Maria Piątek, Michał Bartoszewicz (z wyróżnieniem summa cum laude), Anna Józefowicz, Kamila Dębia, Krzysztof Antczak, Marta Pisuk, Katarzyna Rek-Owodzin (z wyróżnieniem summa cum laude), Katarzyna Nowakowska-Brewka, Patrycja Maj, Agata Daszkiewicz, Izabela Napieracz-Trzosek, Alina Wojciechowska, Paweł Niedbalski, Katarzyna Świątkowska-Stolarska, Marika Skodda, Agnieszka Białomyzy, Sebastian Kwiatkowski oraz Nicole Wahidi.

W imieniu doktorów habilitowanych oraz doktorów głos zabrała dr hab., prof. PUM Aleksandra Rył.

Odświętną oprawę uroczystości zapewnił Chór Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie pod kierunkiem prof. Ryszarda Handke.

(red.)

Zdjęcia Foto Everest

PRZEMÓWIENIE REKTORA PUM PODZAS UROCZYSTOŚCI WRĘCZENIA DYPLOMÓW DOKTORA HABILITOWANEGO I DOKTORA

Dostojni Goście, Drodzy Państwo Promotorzy,
Doktorzy Habilitowani i Doktorzy,
Szanowni Państwo,

Z ogromną radością witam Was na tej wyjątkowej uroczystości wręczenia dyplomów doktora habilitowanego i doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. To też szczególny dzień - 14 października - Dzień Edukacji Narodowej, który przypomina nam, jak ważną rolę odgrywa edukacja i nauka w życiu każdego z nas.

„Komisja nad Edukacją Młodzi Szlacheckiej Dozór Mająca” – tak nazwano w 1773 r. centralny organ władzy oświatowej powołany na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, a znany nam pod nazwą Komisji Edukacji Narodowej. Komisji, której dokonania przyczyniły się nie tylko do stworzenia od podstaw systemu szkolnictwa, ale zbudowania kilkudziesięciotysięcznej kadry nauczycielskiej. Kadra ta kontynuowała działalność w duchu

Komisji jeszcze długo po utracie przez Rzeczpospolitą niepodległości, wychowując kolejne pokolenia nowocześnie wykształconej młodzieży.

Jakże dzisiejsze uroczyste wręczenie dyplomów doktora habilitowanego i doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu wspaniale wpisuje się w dzień święta nauki, rocznicę powołania Komisji Edukacji Narodowej.

Ten dzień to wyraz uznania dla ogromnej pracy, jaką włożyliście w rozwój nauki i medycyny.

To wyraz uznania dla promotorów i mentorów naukowych, którzy nie zważając na trudności, dokładają szczególnej troski, aby nasza nauka wносиła dla świata wszystko co najlepsze.

Moi Drodzy,

Zdobywanie stopni naukowych to nie tylko droga na szczyty odpowiedzialności naukowej i społecznej. To przede wszystkim codzienna, mozolna i odpowiedzialna praca, której efekty są mierzalne w for-

mie uzyskania stopnia naukowego czy publikacji własnych badań naukowych.

Ale my potrzebujemy tych mierzalnych efektów nie tylko dla zaspokojenia własnych ambicji. Chcemy być widoczni w nauce polskiej i światowej.

Pomorski Uniwersytet Medyczny z dumą może pochwalić się coraz większą liczbą publikacji naukowych oraz realizowanych projektów badawczych, które już plasują nas wśród wiodących ośrodków w kraju i za granicą. Wasze badania naukowe są dowodem na to, że nasza Alma Mater jest miejscem, gdzie rodzą się innowacyjne rozwiązania, a także gdzie kształtuje się – i tu użyję wielkich słów – przyszłość medycyny.

Niech nasze efekty naukowe będą nadal mierzone w liczbie publikacji w dobrych czasopismach naukowych, liczbie projektów badawczych i realnych osiągnięć, które przynoszą korzyści nie tylko uniwersytetowi, ale przede wszystkim pacjentom i nauce.

Jestem przekonany, że wspólnymi siłami możemy osiągnąć jeszcze więcej i nie zamierzamy na tym poprzestać. Chcemy zbudować jeszcze silniejsze zespoły badawcze, które wzmocnimy naszymi studentami i absolwentami. Młodymi ludźmi pełnymi entuzjazmu i nowatorskich pomysłów.

Jednym z narzędzi, które będzie wspierać Was oraz przyszłych naukowców, którzy zasila naszą uczelnię, będzie tzw. Okienko Badacza, czyli Biuro Rozwoju Naukowego, którego celem będzie wspieranie naukowców, promowanie interdyscyplinarnych badań, rozwój innowacyjnych projektów oraz integracja środowisk naukowych w regionie.

Wierzę, że poprzez wspólne działania możemy osiągnąć największe sukcesy. Chcemy poszerzyć przestrzeń dla wymiany myśli, wspólnego rozwoju i wdrażania nowoczesnych technologii.

Nasze ambicje nie kończą się w zamkniętych ramach uczelni – stawiamy bowiem na otwartość i współpracę z innymi jednostkami naukowymi, również tu w Szczecinie. Dzięki temu nasza uczelnia stanie się bardziej przyjazna i bardziej otwarta na współpracę z różnymi instytucjami, zarówno akademickimi, jak i biznesowymi, wspierając badania o wymiarze praktycznym.

Moi Drodzy,

Każdy z Was swoją pracą przyczynił się do sukcesów, które jako uczelnia możemy wspólnie świętować – za co szczególnie dziś jako rektor serdecznie dziękuję.

Nasza Alma Mater co cztery lata jest oceniana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod kątem osiągnięć naukowych: opublikowanych artykułów naukowych, efektów finansowych badań naukowych i prac rozwojowych poprzez uzyskane projekty badawcze, patenty i wdrożenia, oraz działalności naukowej w otoczeniu pozaakademickim, społeczno-gospodarczym.

Mamy już czym się pochwalić. Najwyższa efektywność naukowa w kraju w 2023 r. (901 publikacji z czego 94 – afiliowane przez Szkołę Doktorską, 26 – Studium Doktoranckie) to niewątpliwie nasz sukces.

Doskonałym przykładem umiędzynarodowienia naszej uczelni jest pozyskanie środków finansowych w ramach programu Erasmus+ na stworzenie m.in.: „MultiCultiMed – nowoczesnej wielokulturowej edukacji dla studentów medycyny i studentów nauk o zdrowiu” oraz historyczne nawiązanie współpracy naukowej z Uniwersytetem w Ningbo w Chinach, mającej na celu wymianę myśli naukowej pomiędzy uniwersytetami czy pomiędzy Wydziałem Nauk o Zdrowiu PUM i Centrum Nauk o Zdrowiu Università degli Studi di Palermo na Sycylii.

Nasza kadra pozyskała środki finansowe na liczne projekty naukowe, jak na:

- prognozowanie i terapię raka endometrium;

- badanie wpływu czynników zapalnych na neuronalne korelanty osobowości chwiejnej emocjonalnie typu borderline;
- badanie strategii wzmożonego nadzoru mikrobiologicznego na poziomie molekularnym u pacjentów w trakcie transplantacji komórek krwiotwórczych;
- projekt AMBeR - innowacyjną inicjatywę, której celem jest poprawa jakości opieki nad pacjentami onkologicznymi w regionie Południowego Bałtyku poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii e-zdrowia i wiele, wiele innych.

Nasi pracownicy naukowcy są wielokrotnie nagradzani przez różne gremia krajowe, jak i zagraniczne.

- Doktor n. med. Piotr Podwalski jest laureatem Nagrody Prezesa Rady Ministrów za nowatorskie badania dotyczące biologicznego podłoża schizofrenii – szczególnie schizofrenii deficytowej.
- Doktor hab. Karol Serwin otrzymał Nagrodę Ricardo Camacho za najlepsze ustne doniesienie naukowe podczas European Meeting on HIV & Hepatitis w Rzymie w 2023 r.
- Doktor Justyna Kikut jest laureatką VI edycji konkursu Towarzystwa „J-elita” im. prof. Witolda Bartnika za najlepszą pracę doktorską. Doktor Justyna Kikut jest absolwentką kierunku dietetyka Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Realizowała pracę doktorską pod kierunkiem prof. Małgorzaty Szczuko. W ramach dysertacji powstało sześć artykułów naukowych pierwszego autorstwa dr Justyny Kikut o łącznym IF=24.
- Doktor Karolina Kot – w plebiscycie „Osobowość Roku 2023” została laureatką II miejsca w kategorii Nauka. Nominowana za dotychczasową działalność naukową wyróżnioną stypendium dla wybitnych młodych uczonych Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

Naukowcy z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie znaleźli się na liście najbardziej wpływowych osób w polskiej medycynie i polskim systemie ochrony zdrowia, opublikowanej po raz 21. przez „Puls Medycyny”. W kategorii Medycyna wyróżnieni zostali: prof. Jan Lubiński, prof. Jerzy Samochowiec, prof. Mieczysław Walczak, prof. Miłosz Parczewski, prof. Bogusław Machaliński, a w kategorii System ochrony zdrowia prof. Tomasz Grodzki.

Wszystkie wskazane rodzaje osiągnięć, jak również te niewymienione czy niewyróżnione a niezmierne wartościowe, często o kluczowym znaczeniu dla rozwoju zdrowego społeczeństwa, jak i działalności

mającej na celu rozwój medycyny, są kwintesencją pracy naszych pracowników naukowych oraz doktorantów.

Na zakończenie mojego wystąpienia pragnę z całego serca podziękować wszystkim, którzy swoją ciężką pracą, zaangażowaniem i pasją przyczyniają się do rozwoju nauki i medycyny na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym.

Chciałbym jeszcze raz podkreślić, a wspomniałem o tym podczas inauguracji roku akademickiego, że uniwersytet pełni jeszcze jedną niezwykle ważną rolę – jest przestrzenią wolnej myśli i swobodnej dyskusji. Musimy pamiętać, że otwartość, tolerancja oraz szacunek dla różnorodnych poglądów stanowią fundamenty każdej uczelni wyższej. Naszym zadaniem jest poszukiwanie prawdy poprzez naukowe badania i odkrycia, bez angażowania się w ideologie czy polityczne spory. Nasza intelektualna niezależność – i to chcę podkreślić z pełną mocą – to wartość, którą powinniśmy nie tylko chronić, ale i pielęgnować.

Dziękuję naszym wybitnym naukowcom, których odkrycia i badania przesuwają granice ludzkiej wiedzy, inspirują przyszłe pokolenia i mają bezpośredni wpływ na życie i zdrowie ludzi. Dziękuję, że łączyście naukę z dydaktyką. Dziękuję pracownikom dydaktycznym, bo to Wy oprócz wiedzy zaszczećcie młodych umysłach bakcyli nauki.

Szczególne wyrazy uznania kieruję do doktorów habilitowanych oraz doktorów nauk medycznych i nauk o zdrowiu, którzy dzisiaj otrzymują swoje zasłużone dyplomy. Wasze osiągnięcia stanowią nie tylko owoc wielu lat ciężkiej pracy, ale także dowód na to, że nasza uczelnia jest miejscem dynamicznego rozwoju naukowego.

Dziękuję również pracownikom technicznym, bez których wsparcia, precyzji i profesjonalizmu niemożliwe byłoby realizowanie wielu złożonych projektów badawczych i dydaktycznych. Wasza rola w sukcesach naszej uczelni jest nieoceniona.

Na koniec pragnę wyrazić wdzięczność wszystkim, którzy swoją codzienną pracą przyczyniają się do rozwoju naszej uczelni i tworzenia takich uroczystości jak dzisiaj. Razem tworzymy przestrzeń, w której nauka i medycyna nieustannie się rozwijają.

Dziękuję bardzo Państwu za uwagę.

QUOD FELIX, FAUSTUM FORTUNATUMQUE SIT!
(Oby to było szczęśliwe, sprzyjające i pomyślne)

WŁADZE POMORSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W SZCZECINIE KADENCJI 2024-2028

REKTOR

Prof. dr hab. Leszek Domański

PROREKTORZY

Prorektor ds. dydaktyki
prof. dr hab.
Violetta Dziedziejko

Prorektor ds. klinicznych
prof. dr hab.
Tomasz Byrski

Prorektor ds. nauki
prof. dr hab.
Jerzy Samochowiec

Prorektor
ds. innowacji i wdrożeń
prof. dr hab.
Miłosz Parczewski

Prorektor
ds. technologii medycznych
dr hab. prof. PUM
Andrzej Ossowski

Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej

Dziekan

Prof. dr hab.
Izabela Gutowska

Prodziekani

Prof. dr hab.
Danuta Kosik-Bogacka

Prof. dr hab.
Marcin Lener

Prof. dr hab.
Mateusz Kurzawski

Wydział Medycyny

Dziekan

Prof. dr hab.
Ewa Kwiatkowska

Prodziekani

Dr hab. Sylwia
Śluczanowska-Głąbowska

Dr n. med. Iwona
Poziomkowska-Gęsicka

Dr hab.
Tomasz Ociepa

Wydział Nauk o Zdrowiu

Dziekan

Prof. dr hab.
Beata Karakiewicz

Prodziekani

Prof. dr hab.
Anna Jurczak

Prof. dr hab. Karolina
Skonieczna-Żydecka

Dr hab.
Małgorzata Szkup

Prof. dr hab.
Maciej Tarnowski

Wydział Stomatologii

Dziekan

Prof. dr hab.
Mariusz Lipski

Prodziekani

Dr hab. prof. PUM
Ryta Łagocka

Dr hab. prof. PUM
Liliana Szyszka-Sommerfeld

Międzywydziałowe Centrum Kształcenia w Języku Angielskim

Dziekan

Dr hab.
Aleksandra Wilk

Prodziekani

Dr hab. prof. PUM Aleksandra
Gawlikowska-Sroka

Dr n. med.
Joanna Nieznanowska

NOMINACJE PROFESORSKIE

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR.

MONIKA MARZANNA MODRZEJEWSKA

II KATEDRA I KLINIKA OKULISTYKI

25 LIPCA 2024 R.

Monika Marzanna Modrzejewska jest absolwentką PAM z 1986 r. i od początku swojej drogi zawodowej i naukowej związana jest z Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym nr 2 PUM oraz z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie. Specjalizuje się w okulistyce dziecięcej. Obecnie pełni funkcję zastępcy lekarza kierującego Oddziałem Okulistyki II Katedry i Kliniki Okulistyki USK-2 w Szczecinie, jednocześnie jest kierownikiem Oddziału Okulistyki Dziecięcej

w USK-2. Jednostka ta jako jeden z 12 ośrodków w Polsce zajmuje się leczeniem retinopatii wcześniaków, kontynuując jednocześnie profil leczenia choroby zezowej u dzieci i u dorosłych jako jedna z nielicznych w kraju.

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskała na podstawie pracy „Ocena parametrów przepływu krwi w tętnicach gałkowych u pacjentów ze starczym zwyrodnieniem płamki” w 1998 r. W roku 2010 otrzymała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Zastosowanie ultrasonografii Dopplerowskiej w kolorze do oceny krążenia ocznego. Zmiany w parametrach przepływu krwi w tętnicach pozagałkowych u chorych ze zwyrodnieniem płamki związanym z wiekiem i z jaskrą”, będącej kontynuacją pionierskich badań dopplerowskich z ich zastosowaniem w schorzeniach okulistycznych o podłożu naczyniowym.

Zainteresowania naukowo-badawcze prof. Modrzejewskiej można podzielić na trzy obszary:

- ultrasonografia dopplerowska w okulistyce. Badając te zagadnienia, opracowała naukowo

i wdrożyła do diagnostyki okulistycznej klinicznej nową technikę badań przepływu krwi w naczyniach pozagałkowych ocenianą techniką ultrasonografii dopplerowskiej w kolorze, jedynej jak dotąd przyżyciowej metody w rozpoznawaniu zaburzeń krążenia gałkowego i pozagałkowego w różnych schorzeniach okulistycznych w populacji pediatrycznej i u osób dorosłych; wytyczyła też standardy postępowania w badaniach dopplerowskich w okulistyce polskiej,

które obowiązują do dzisiaj;

- retinopatia wcześniaków (ROP) i schorzenia okulistyczne wieku dziecięcego, w tym wady wzroku i krótkowzroczność. Zorganizowała regionalny ośrodek leczenia retinopatii wcześniaków w Szczecinie; dzisiaj to Poradnia Okulistyczna dla Wcześniaków, w której prowadzi się badania diagnostyczne, genetyczne, epidemiologiczne i przesiewowe, analizuje czynniki ryzyka w i wprowadza dostępne terapie siatkówkowe w leczeniu ROP;
- diagnostyka zmian klinicznych w schorzeniach okulistycznych zarówno u dzieci, jak i u dorosłych.

Prowadząc badania w ramach projektu „Innowacyjny zautomatyzowany pomiar kątów zezu z wykorzystaniem systemów wizyjnych i wirtualnej projekcji stereoskopowej” wraz z zespołem stworzyła prototyp nowego urządzenia medycznego z pogranicza optyki i optometrii „Strabiscan”, służącego do badania kąta zezu, które zostało opatentowane jako wynalazek i skomercjalizowane przez polską firmę optyczno-optometryczną.

Obecnie realizuje projekt związany z opracowaniem innowacyjnego na skalę krajową rozwiązania zwiększającego dostępność diagnostyki przesiewowej dla najczęściej występujących chorób siatkówkowych: jaskry, AMD i retinopatii cukrzycowej. Prace będą polegały na gromadzeniu i analizie danych medycznych pacjentów w celu wyodrębnienia cech stanowiących dane uczące do opracowania i wytrenowania modelu sztucznej inteligencji.

Była i jest promotorem sześciu przewodów doktorskich i recenzentem ośmiu rozpraw doktorskich.

Prowadzi działalność dydaktyczną i edukacyjną, opiekuje się działającym od wielu lat Studenckim Towarzystwem Naukowym, organizuje i wyklada na kursach specjalizacyjnych w dziedzinie okulistyki, m.in. z dziedziny ROP i ultrasonografii dopplerowskiej okulistycznej; bierze udział w audycjach popularyzujących wiedzę na temat retinopatii wze-

śniaków, wad refrakcji, krótkowzroczności u dzieci; screeningów okulistycznych, choroby zezowej, diety, aktywności sportowej w związku z wadami wzroku; wad postawy związanych z wadami wzroku u dzieci.

Należy do Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego, Europejskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego EFSUMB, pełni funkcję zastępcy prezesa Fundacji na rzecz Zapobiegania Ślepotcie w Szczecinie. Jest recenzentem artykułów z zakresu okulistyki w wielu czasopismach naukowych, a także aktywnym członkiem ich redakcji naukowych.

Za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne otrzymała wiele indywidualnych i zespołowych nagród rektora PUM oraz Odznakę Honorową Gryfa Zachodniopomorskiego.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR. AGNIESZKA KEMPIŃSKA-PODHORODECKA ZAKŁAD BIOLOGII MEDYCZNEJ 25 LIPCA 2024 R.

Agnieszka Kempieńska-Podhoro-decka w 2001 r. ukończyła studia na Uniwersytecie Szczecińskim, uzyskując tytuł magistra biologii ogólnej ze specjalnością antropologia i anatomia człowieka. Trzy lata później, prowadząc badania w zakresie termowizji w Zakładzie Medycyny Sądowej, obroniła pracę pt. „Fenotypy termiczne bliźniąt monozygotycznych – próba oceny ich zróżnicowania” i uzyskała stopień doktora nauk medycznych w dyscyplinie biologia medyczna. Jej wiedza w zakresie termowizji była wykorzystana w różnych dziedzinach medycyny: stomatologii, dermatologii, farmacji, chirurgii, diabetologii, radiologii oraz pediatrii.

Na początku pracy zawodowej ukończyła studia podyplomowe z kryminalistyki i kryminologii

na Uniwersytecie Wrocławskim i wykonywała ekspertyzy jako biegły sądowy. Zajmowała się identyfikacją osób na podstawie zapisu z monitoringu, zdjęć i innych nośników obrazu; badaniami identyfikacyjnymi zwłok zeszkieletowanych i szczątków ludzkich, w tym oceną płci, wieku, pochodzenia gatunkowego, ustalaniem czasu śmierci; odtwarzaniem wyglądu przyżyciowego metodą rekonstrukcji plastycznej. Wyniki jej badań naukowych były wyróżniane i nagradzane na

konferencjach naukowych.

Następny etap jej badań naukowych był związany z angażowaniem się w ratowanie dziedzictwa kultury starożytnej Nubii, obszaru o historycznym znaczeniu dla ewolucji współczesnej cywilizacji. Uczestniczyła w ekspedycji naukowej do Sudanu i kierowała

grantem pt. „Badanie rozprzestrzeniania wybranych wariantów genetycznych modyfikujących wrażliwość na czynniki zakaźne u plemienia Manasir”. Te badania pozwoliły uzyskać wgląd w zmienność genetyczną plemion sudańskich, a tym samym dały możliwość scharakteryzowania dotąd nieopisanych grup etnicznych zamieszkujących Afrykę.

Po uzyskaniu specjalizacji w dziedzinie zdrowia publicznego, odbyła jeszcze kształcenie podyplomowe na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie i otrzymała prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. Swoje doświadczenie naukowe wykorzystwała, między innymi pełniąc funkcję kierownika innowacyjnego projektu pt. „Aparat do fizjoterapii oddechowej z systemem stymulacji wizualno-dźwiękowej oraz modulem zbierania danych on-line – PEPPER”. Wynalazek zdobył złoty medal oraz pięć nagród specjalnych podczas targów innowacji i wynalazków International Invention Show INOVA w Chorwacji, a także został zgłoszony do opatentowania.

Na dynamikę jej rozwoju naukowego w zakresie biologii molekularnej wpłynęła praca w Zakładzie Biologii Medycznej PUM. Od wielu lat jej zainteresowania naukowe koncentrują się na biomolekularnych badaniach rzadkich chorób wątroby. Uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk o zdrowiu, przedstawiając osiągnięcie naukowe: „Analiza wybranych czynników patogenetycznych w cholestatycznych schorzeniach wątroby o podłożu

autoimmunologicznym”. Obecnie kieruje grantem pt. „Epigenetyczna modulacja szlaku sygnałowego S1P/S1PR1 w zapaleniu okrężnicy i transformacji nowotworowej u pacjentów z pierwotnym stwardniającym zapaleniem dróg żółciowych”. Ważnym wątkiem tych badań jest rola microRNA w indukowaniu stanu zapalnego i nowotworzenia w jelicie grubym pacjentów z pierwotnym stwardniającym zapaleniem dróg żółciowych. Celem analiz jest poznanie podstaw molekularnych pomocnych m.in. w personalizacji leczenia w rzadkich chorobach wątroby oraz określeniu markerów prognostycznych.

Jest autorką i współautorką 144 pozycji naukowych, głównie artykułów opublikowanych w renomowanych czasopismach. Impact factor tych publikacji wynosi ponad 128, liczba punktów ministerialnych – 2852, a indeks Hirscha – 11. Jest coroczną laureatką nagród rektora za znaczące osiągnięcia naukowe, a w roku 2023 i 2024 otrzymała nagrody za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności dydaktycznej. Jako promotor wspierała liczne prace dyplomowe i doktorskie. Została też wyróżniona tytułem Osobowości Roku 2022 w kategorii Nauka przyznany przez Polska Press. Należy do Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii – Sekcja Hepatologiczna oraz Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych i Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR.

DANIEL KOTRYCH

**KLINIKA ORTOPEDII DZIECIĘCEJ I ONKOLOGII NARZĄDU RUCHU
25 LIPCA 2024 R.**

Daniel Kotrych jest absolwentem Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, studia ukończył w roku 2000, a w 2005 r. na tej samej uczelni uzyskał stopień doktora nauk medycznych, obroniwszy pracę „Postacie kliniczne oraz metabolizm kostny w spondylozie szyjnej”. W 2016 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy: „Poszukiwanie czynników wpływających na

patogenezę i skuteczność leczenia reumatoidalnego zapalenia stawów”. Jest specjalistą w dziedzinie ortopedii i traumatologii narządów ruchu.

Profesor Kotrych jest pracownikiem Katedry i Kliniki Ortopedii, Traumatologii i Onkologii Narządu Ruchu w Centrum Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Dziedzicznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, pełni także funkcję kie-

rownika Kliniki Ortopedii Dziecięcej i Onkologii Narządu Ruchu PUM. W ostatnich latach był również kierownikiem Kliniki Ortopedii, Traumatologii i Onkologii Narządu Ruchu Uniwersytetu Zielonogórskiego, zostając w 2019 r. profesorem tej uczelni. Wiedzę i doświadczenie zawodowe prof. Kotrych zdobywał także w trakcie staży zagranicznych. Obecnie jego zainteresowania zawodowe skupiają się na nowoczesnych metodach leczenia operacyjnego nowotworów narządu

ruchu, sposobach przeszczepiania kości, technikach chirurgii rekonstrukcyjnej. Jest współautorem polskich rekomendacji i zasad postępowania w leczeniu nowotworów narządu ruchu i kręgosłupa.

Profesor Kotrych jest specjalistą znanym przede wszystkim dzięki pierwszej w Polsce operacji przeszczepienia kości miednicy od zmarłego dawcy, która uratowała życie młodemu pacjentowi, cierpiącemu na rozległy nowotwór kości. Jako uczestnik Polskiej Grupy Mięsakowej wdrożył w Polsce operacje z użyciem implantów produkowanych w technologii 3D. Wykonał pierwszą subtotalną endoprotezoplastykę kości łokciowej i promieniowej w 2009 r. u pacjentów z rozległymi nowotworami pierwotnymi przedramienia, a w 2014 r. po resekcji rozległych nowotworów miednicy. Użyte implanty wykonane zostały na indywidualne zamówienie w unikatowej, niestosowanej dotychczas technologii pobudzania integracji kości i były pierwszymi tego

typu w świecie, co zostało opisane w recenzowanych czasopismach. Ostatnie publikacje prof. Kotrycha dotyczące zastosowania technologii 3D znalazły się na liście 10 najczęściej cytowanych w Europie. Metody te rozpropagował w szpitalach referencyjnych do leczenia mięsaków kości w Polsce. Jest autorem wielu krajowych i zagranicznych publikacji naukowych oraz programów badawczych. Jest współautorem podręcznika pt. „Mięsaki kości” wydanego w 2016 r., współautorem

dwutomowego podręcznika pt. „Chirurgia onkologiczna” z 2018 r., a także podręczników dla studentów medycyny i lekarzy specjalizujących się w ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Od 2009 r. współtworzy Polską Grupę Mięsaków Kości i Polski Rejestr Nowotworów Kości. Prowadzi ponadto ogólnopolskie kursy dla lekarzy specjalistów, lekarzy rezydentów ortopedii i traumatologii narządu ruchu, w tym z onkologii narządu ruchu.

Przez dwie kolejne kadencje był prezesem Oddziału Zachodniopomorskiego Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, a także prezesem Sekcji Ortopedii Onkologicznej PTOiTr., również przez dwie kadencje. Jest też członkiem Zarządu Europejskiego Towarzystwa Mięsaków Kości (EMSOS) oraz Światowego Towarzystwa Chirurgów Oszczędzających Kończyny (ISOLS).

(red.)

PROF. DR HAB. N. MED. I N. O ZDR. EWA KWIATKOWSKA KLINIKA NEFROLOGII, TRANSPLANTOLOGII I CHORÓB WEWNĘTRZNYCH 29 LIPCA 2024 R.

Ewa Kwiatkowska ukończyła studia w 1998 r. w Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie. Od 2000 r. pracuje w PAM/PUM, gdzie przeszła wszystkie szczeble kariery zawodowej dydaktycznej,

naukowej i medycznej jako lekarz. Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskała w 2002 r., stopień naukowy doktora habilitowanego w roku 2017. Jest specjalistą w czterech dziedzinach:

chorób wewnętrznych, nefrologii, transplantologii klinicznej i medycyny sportowej. Pracuje w Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, pełni funkcję dziekana Wydziału Medycyny.

Zainteresowania naukowe koncentruje na zagadnieniach ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, powikłaniach leczenia hemodializami, czynnikach modulujących krótko- i długoterminową funkcję nerki przeszczepionej. Tematem jej badań były również zakażenia i izolacja pacjentów w okresie epidemii COVID-19.

W Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych jest osobą odpowiedzialną za współpracę z Kliniką Położnictwa i Ginekologii. Zajmuje się poradnictwem prekonceptyjnym dotyczącym pacjentek wysokiego ryzyka rozwoju niewydolności łożyska – przede wszystkim z chorobami nerek, w tym po przeszczepieniu nerki, ale także z chorobami autoimmunologicznymi i metabolicznymi. Prowadzi również internistyczno-nefrologicznie ciężarne pacjentki z grupy wysokiego ryzyka. Stąd ogromne doświadczenie i współpraca naukowa dotycząca szeroko pojętego zagadnienia niewydolności łożyska. Jest głównym autorem rekomendacji z zakresu aktywności fizycznej w ciąży, będących efektem współpracy Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej i Polskiego Towarzystwa Ginekologii i Położnictwa.

Dorobek naukowy obejmuje 89 pełnych prac, 81 streszczeń zjazdowych polskich i zagranicznych; publikacje ocenione są łącznie na 3777 punktów ministerialnych, ich sumaryczny IF wynosi 169,6. Jest autorem rozdziału dotyczącego środków anabolicznych w książce „Doping w sporcie” wydanej przez PZWL w 2020 r. oraz współautorem rozdziału „Zagadnienia specyficzne dla sportu kobiet” w książce „Fizjologia wysiłku” wydanej w 2024 r. przez PZWL.

Od początku kariery prowadzi zajęcia ze studentami z zakresu posiadanych specjalizacji, a także nauczanie podyplomowe jako opiekun lekarzy specjalizujących się w wymienionych wcześniej

dziedzinach. Od 2005 r. jest koordynatorem dydaktycznym na uczelni w dziedzinie chorób wewnętrznych, czuwając nad całością procesu nauczania, a od 2021 r. członkiem Komisji Programowej dla kierunku lekarskiego na PUM. Od lat bierze udział w życiu naukowym studentów. Jest opiekunem studenckiego koła naukowego przy Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych. Prace powstałe w tym kole były przedstawiane na Ogólnopolskich Studenckich Konferencjach Naukowych. Jest promotorem czterech zakończonych przewodów doktorskich. Współorganizuje comiesięczne edukacyjne spo-

tkania „44” w województwie zachodniopomorskim, których celem jest edukacja i wymiana poglądów w szeroko pojętej internie. Za pracę dydaktyczną w 2023 r. otrzymała Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Była członkiem komitetów organizacyjnych konferencji Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej. Prowadzi liczne wykłady podczas zjazdów i konferencji Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej. Od kilku lat jest członkiem komisji Państwowego Zespołu Egzaminacyjnego Centrum Egzaminów Medycznych (CEM) w zakresie chorób wewnętrznych w Szczecinie. Jest też jednym z twórców pytań państwowego egzaminu specjalizacyjnego z zakresu chorób wewnętrznych. Od dwóch lat jest członkiem Komisji Bioetycznej przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Szczecinie, a od roku zastępcą rzecznika odpowiedzialności zawodowej OIL w Szczecinie. Od 2021 r. jest członkiem zespołu ekspertów przy CMKP do oceny tytułów specjalisty uzyskanych poza Unią Europejską, Europejskim Obszarem Gospodarczym lub Konfederacją Szwajcarską.

Lubi jazdę konną, biega i uprawia inne dyscypliny sportu. Jej najbliższa rodzina to mąż i dwójka dzieci.

(red.)

ZACHODNIOPOMORSKIE NOBLE 2023

Kapituła konkursu Zachodniopomorskie Noble 2023 wybrała laureatów w ośmiu dziedzinach.

Zostali nimi:

- w dziedzinie nauk humanistycznych – dr Agnieszka Matuszewska z Katedry Archeologii, Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego;
- w dziedzinie nauk podstawowych – dr inż. Grzegorz Leńca z Katedry Fizykochemii Nanomateriałów, Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie;
- w dziedzinie nauk technicznych – zespół w składzie: prof. dr hab. inż. Witold Gulbiński, dr inż. Dawid Murzyński, mgr inż. Dawid Jakrzewski, mgr inż. Zbigniew Galocz, mgr inż. Karol Szafronowicz z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Energetyki, Politechniki Koszalińskiej oraz dr hab. inż. Andrzej Czyżniewski, prof. em. PK z Politechniki Koszalińskiej;
- w dziedzinie nauk ekonomicznych – dr hab. inż. Paweł Ziemia, prof. US z Katedry Metod Wspomagania Decyzji i Neuronauki Poznańczej Instytutu Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego;
- w dziedzinie nauk rolniczych – dr hab. inż. Wioletta Biel, prof. ZUT z Pracowni Żywnienia Zwierząt i Żywności, Katedry Nauk o Zwierzętach Monogastrycznych, Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie;
- w dziedzinie nauk medycznych – prof. dr hab. Cezary Cybulski z Zakładu Genetyki i Patomorfologii, Wydziału Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- w dziedzinie nauk o morzu – dr hab. inż. Grzegorz Stępień, prof. PM z Katedry Geodezji i Pomiarów Offshore, Wydziału Nawigacyjnego Politechniki Morskiej w Szczecinie;
- w dziedzinie nauk artystycznych – dr hab. Daniel Rycharski, prof. AS z Pracowni Rzeźby i Działań Przestrzennych, Katedry Malarstwa i Rysunku, Wydziału Malarstwa Akademii Sztuki w Szczecinie oraz zespół w składzie: dr hab. inż. arch. Magdalena Czałczyńska-Podolska, prof. ZUT i dr hab. inż. arch. Wojciech Bał, prof. ZUT z Katedry Architektury Współczesnej, Teorii i Metodologii Projektowania, Wydziału Architektury Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

Fundatorami i sponsorami tegorocznej edycji konkursu byli: Kolegium Rektorów, wojewoda zachodniopomorski, prezydent Szczecina, prezydent Koszalina, Zachodniopomorski Klub Liderów Nauki. Wydarzenie „Zachodniopomorskie Noble 2023” zostało objęte patronatem honorowym ministra nauki. Partnerem konkursu był Urząd Miasta Szczecin. Tegoroczna uroczystość odbyła się 20 października 2024 r. w sali koncertowej w Pałacu Ziemstwa Pomorskiego Akademii Sztuki w Szczecinie.

**Profesor dr hab.
Cezary Cybulski
Zachodniopomorski
Nobel 2023**

za identyfikację nowego genu ATRIP związanego z dziedziczną predyspozycją do raka piersi

W ramach realizacji projektu NCN „Identyfikacja nowych genów wysokiego ryzyka raka piersi przez sekwencjonowanie eksomowe w homogennej genetycznie populacji polskiej”, którego kierownikiem był prof. Cezary Cybulski, wykazano, że ATRIP jest nowym genem dla raka piersi. Na podstawie badania ok. 25 tys. kobiet z polskiej populacji oraz analizy danych biobanku Wielkiej Brytanii, obejmującego 450 tys. osób, oszacowano, że mutacje tego genu wiążą się z około trzykrotnie zwiększonym ryzykiem raka piersi. W Polsce zidentyfikowano jedną dominującą mutację genu ATRIP (c.1152_1155del). Opracowano prosty i tani test diagnostyczny wykrywający „polską” mutację tego genu. Identyfikacja zwiększonego

ryzyka raka piersi za pomocą tego testu może umożliwić profilaktykę oraz rozpoznanie raka piersi na wczesnych etapach rozwoju u nosicieli mutacji. Ponadto wykazano, że raki piersi u kobiet z mutacją genu ATRIP posiadają dużego stopnia upośledzenie naprawy DNA, dlatego odkrycie może przyczynić się do usprawnienia leczenia pacjentek obciążonych mutacją tego genu za pomocą terapii celowanej (np. specyficznej chemioterapii). Z uwagi na aspekty praktyczne odkrycia, zgłoszono krajowy wniosek patentowy (P.442602 – „Sposób, zastosowanie i zestaw do wykrywania zwiększonego ryzyka raka piersi przez badanie mutacji genu ATRIP”, 2023 r.). Wynalazek został wdrożony, a opracowany test molekularny wykrywający mutację ATRIP c.1152_1155del jest zlecany w Onkologicznych Poradniach Genetycznych w Polsce.

Wyniki badań prof. Cezarego Cybulskiego przedstawiające identyfikację nowego genu dla raka piersi zostały opublikowane w prestiżowym czasopiśmie „American Journal of Human Genetics” w 2023 r.

Profesor Cezary Cybulski jest także laureatem Zachodniopomorskiego Nobla 2004 i Zachodniopomorskiego Nobla 2007.

*Aneta Mirecka
Zdjęcie Foto Everest*

DOKTOR IWONA POZIOMKOWSKA-GĘSICKA PREZYDENTEM ELEKTEM POLSKIEGO TOWARZYSTWA ALERGOLOGICZNEGO

Doktor Iwona Poziomkowska-Gęsicka została prezydentem elektem Polskiego Towarzystwa Alergologicznego. W latach 2021-2024 była członkiem Prezydium Zarządu Głównego PTA, pełniąc rolę sekretarza Towarzystwa. Obejmuje funkcję prezydenta PTA w 2027 r. i będzie ją pełniła do roku 2030. Od wielu lat jest też przewodniczącą Oddziału Zachodniopomorskiego Polskiego Towarzystwa Alergologicznego.

Jest kierownikiem Zakładu Alergologii Klinicznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz pełni funkcję prodziekana Wydziału Medycyny.

Ukończyła z wyróżnieniem Pomorską Akademię Medyczną w 1996 r., a swoją karierę zawodową rozpoczęła w roku 1997 w Katedrze i Zakładzie Fizjologii PAM. Uzyskała specjalizację pierwszego i drugiego stopnia w dziedzinie chorób wewnętrznych.

nych, jest też specjalistą w dziedzinie alergologii. W 2005 r. obroniła doktorat na temat „Reaktywność oskrzeli na zastosowany wziewnie salbutamol w odniesieniu do polimorfizmu genu receptora beta-2-adrenergicznego”.

Doktor Poziomkowska-Gęsicka jest kierownikiem specjalizacji z alergologii. W latach 2017-2022 pełniła funkcję konsultanta wojewódzkiego w tej dziedzinie i w 2023 r. została powołana przez wojewodę ponownie. W 2018 r. była także kierownikiem medycznym Hospicjum im. św. Jana Ewangelisty w Szczecinie. Prowadzi zajęcia zarówno dla studentów polsko-, jak i anglojęzycznych na Wydziale Medycyny i Wydziale Stomatologii, a także dla stu-

dentów biotechnologii na Wydziale Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej PUM. Od 2017 r. jest opiekunem studenckiego koła naukowego przy Zakładzie Alergologii Klinicznej PUM.

Jej główne zainteresowania badawcze to m.in.: anafilaksja, astma, alergie na leki i pokarmy, diagnostyka molekularna w alergologii oraz leczenie biologiczne w alergologii. Prowadzi również intensywną działalność edukacyjną, wygłaszając wykłady dla lekarzy specjalizujących się w alergologii, lekarzy rodzinnych, ortodontów, farmaceutów oraz uczniów szkół średnich.

(red.)

PROFESOR ARKADIUSZ KAZIMIERCZAK W KOMITECIE NAUKOWYM ESVS

Profesor dr hab. Arkadiusz Kazimierczak jako pierwszy Polak został członkiem komitetu naukowego Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Naczyniowej (The European Society for Vascular Surgery – ESVS) i członkiem grupy roboczej VASCUNET zajmującej się rejestracją medycznych. Jest również członkiem zespołu, który przygotował wytyczne leczenia tętniaków aorty, opublikowane w 2024 r. w czasopiśmie „European Journal of Vascular and Endovascular Surgery”.

Profesor Arkadiusz Kazimierczak ukończył z wyróżnieniem Pomorską Akademię Medyczną w 1996 r. Jest specjalistą w dziedzinie chirurgii ogólnej, w dziedzinie kardiochirurgii oraz w dziedzinie chirurgii naczyniowej. W 2001 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie pracy „Ocena wczesnych i odległych wyników chirurgicznego leczenia nabytych, wielozastawkowych wad serca”, w 2020 r. – stopień doktora habilitowanego na podstawie cyklu prac dotyczących nowatorskiej metody leczenia rozwarstwień aorty, zwanej e-Petticoat, a w 2023 r. – tytuł profesora.

Pracuje w Klinice Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Angiologii PUM. Jest kierownikiem Aortic Team oraz Zintegrowanego Bloku Operacyjnego USK-2. Wprowadził do ośrodka szcześcińskiego zabiegi z użyciem stent-graftów branchowych do łuku aorty i aorty brzusznej, dzięki temu ośrodek należy do najlepszych europejskich centrów naczyniowych. Uczestniczył w pracach nad Krajowym Rejestrze Operacji Naczyniowych.

(red.)

NAGRODA ZA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE DLA PROF. MIŁOSZA PARCZEWSKIEGO

W listopadzie 2024 r. w Ministerstwie Zdrowia odbyła się uroczystość wręczenia nagród dla nauczycieli akademickich za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, wdrożeniowe i organizacyjne w 2024 r., a także za całokształt dorobku. Laureaci zostali wyłonieni na podstawie wniosków zgłoszonych przez rektorów uczelni medycznych oraz z inicjatywy ministra zdrowia. W 2024 r. zgłoszono łącznie 25 kandydatur, które podlegały ocenie przez zespół ekspertów.

Profesor Miłosz Parczewski został wyróżniony nagrodą indywidualną w zakresie działalności naukowej za innowacyjne opracowania z zakresu bioinformatyki w wirusologii molekularnej (HIV, HCV, SARS CoV-2) wraz z cyklem publikacji.

Profesor dr hab. Miłosz Parczewski jest prorektorem ds. innowacji i wdrożeń Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie; kierownikiem Kliniki Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych PUM; specjalistą chorób zakaźnych, wirusologiem, konsultantem krajowym w dziedzinie chorób zakaźnych, prezesem elektem Europejskiego Towarzystwa Naukowego

AIDS (European AIDS Clinical Society) oraz wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS.

Kluczowe zainteresowania badawcze prof. Parczewskiego dotyczą epidemiologii molekularnej oraz wirusologii wraz z modelowaniem transmisji wirusów, badania oporności na leki oraz zmienności genetycznej gospodarza związanej z podatnością na choroby zakaźne, a ostatnio zagadnień klinicznych powiązanych z migracją w kontekście HIV/AIDS.

(red.)

Zdjęcie Ministerstwo Zdrowia

NOWI KONSULTANCI WOJEWÓDZCY

Wojewoda Adam Rudawski powołał nowych konsultantów wojewódzkich w zakresie medycyny i farmacji. W gronie nowych konsultantów wojewódzkich znaleźli się:

- prof. dr hab. Sebastian Kwiatkowski, konsultant wojewódzki w dziedzinie perinatologii. Klinika Położnictwa i Ginekologii, Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 2 PUM w Szczecinie;
- prof. dr hab. Andrzej Pawlik, konsultant wojewódzki w dziedzinie farmakologii klinicznej. Katedra i Zakład Fizjologii, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie;
- dr n. farm. Anna Żuk, konsultant wojewódzki w dziedzinie farmacji klinicznej. Samodzielna Pracownia Farmacji Społecznej, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie.

(red.)

Zdjęcie Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki

WORLD'S TOP 2% SCIENTISTS 2024

Począwszy od roku 2019, amerykański Uniwersytet Stanforda pod przewodnictwem prof. Johna Ioannidisa identyfikuje naukowców ocenianych najwyżej pod względem akademickiego wpływu w skali światowej. Lista „World's Top 2% Scientists” obejmuje osoby wykazujące się wyjątkowym dorobkiem wyrażonym liczbą publikacji naukowych, cytowań i innymi miarami wskazującymi na ich pozycję w danej dziedzinie. Ranking uwzględnia 22 dziedziny nauki i zawiera ok. 200 tys. nazwisk, a więc zestawia grupę stanowiącą ok. 2% najlepszych naukowców na świecie. Dzięki uwzględnieniu szerokiego spektrum mierzalnych, a tym samym obiektywnych kryteriów działalności naukowej, „World's Top 2% Scientists” jest badaniem nie tylko najbardziej znanym, ale także uznawanym za najbardziej prestiżowe.

Ostatnie zestawienie opublikowano we wrześniu 2024 r. Na liście, uwzględniającej całą dotychczasową karierę naukową do roku 2023 r. włącznie,

znalazły się nazwiska pięciu naukowców Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. W kolejności zajętych miejsc są to:

prof. dr hab. Jan Lubiński – miejsce 74 416.;
prof. dr hab. Dariusz Chlubek – miejsce 143 473.;
prof. dr hab. Cezary Cybulski – miejsce 149 350.;
prof. dr hab. Andrzej Żyłuk – miejsce 155 679.;
prof. dr hab. Marek Drożdżik – miejsce 182 546.

Obecność naukowców na liście „World's Top 2% Scientists” udowadnia, że reprezentowana przez nich uczelnia jest w stanie konkurować z najlepszymi. To nie tylko przesłanka do dumy i satysfakcji, ale przede wszystkim dowód efektywnej strategii naukowej, która odsłania przed uczelnią wspaniałe perspektywy na przyszłość. Pomorski Uniwersytet Medyczny jest w elitarnym gronie takich uczelni.

Szczegółowe informacje na temat rankingu „World's Top 2% Scientists” czytelnik znajdzie pod linkiem: <https://elsevier.digitalcommonsdata.com/datasets/btchxktzyw/7>.

(red.)

Prof. dr hab.
Jan Lubiński

Prof. dr hab.
Dariusz Chlubek

Prof. dr hab.
Cezary Cybulski

Prof. dr hab.
Andrzej Żyłuk

Prof. dr hab.
Marek Drożdżik

NAGRODY W KONKURSIE ŚRODOWISKA DOKTORANCKIEGO PRODOK 2024

W dniach 14-16 listopada 2024 r. odbyła się gala rozdania nagród Konkursu Środowiska Doktoranckiego ProDok 2024 organizowanego przez Krajową Reprezentację Doktorantów. Głównym celem konkursu było promowanie równej, koleżeńskej i rozwojowej rywalizacji. Była to również doskonała okazja do przeglądu innowacyjnych działań środo-

wiska doktoranckiego oraz wyróżnienia projektów, które stanowią inspirację na przyszłość.

Podczas uroczystej gali finałowej, która odbyła się na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu 16 listopada 2024 r. wręczono statuetki zwycięzcom konkursu, wyróżniającym się najbardziej prodoktoranckimi inicjatywami minionego roku

akademickiego. Z ogromną radością informujemy o wyjątkowych osiągnięciach Zachodniopomorskiego Porozumienia Doktorantów oraz samorządów doktorantów z województwa zachodniopomorskiego, które jako jedyna organizacja zdobyło aż dwie nagrody.

Zachodniopomorskie Porozumienie Doktorantów zajęło:

- pierwsze miejsce w kategorii Dynamiczny Start (ocenie podlega inicjatywa, która została zrealizowana w roku akademickim 2023/2024 oraz szczególnie wyróżniała się na tle innych inicjatyw środowiska doktoranckiego) za projekt: „Zacznij od wizji, skończ na realizacji – dynamiczny start nowych działań ZP”. Warto dodać, że jest to kolejna pierwsza nagroda w tej kategorii Zachodniopomorskiego Porozumienia Doktorantów, wcześniej otrzymało ją za inicjatywy realizowane w roku akademickim 2022/2023;
- pierwsze miejsce w kategorii Wydarzenie (ocenie podlega inicjatywa podejmowana przez doktorantów organizowana w formie wydarzenia stacjonarnego, hybrydowego lub online, niebędącego wydarzeniem o charakterze naukowym) za inicjatywę: „SPEED DATING MŁODYCH NAUKOWCÓW”.

Ponadto na drugim miejscu uplasowały się:

- w kategorii Projekt Naukowy (ocenie podlegają organizowane przez doktorantów inicjatywy naukowe lub konferencje naukowe) za projekt: „Szkolenie: Wprowadzenie do analizy danych biomedycznych w językach Python i R” – współorganizowane przez Zachodniopomorskie Poro-

zumienie Doktorantów i Parlament Doktorantów PUM na terenie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;

- w kategorii Skuteczny Samorząd Doktorantów (ocenie podlegają organizowane przez doktorantów inicjatywy naukowe lub konferencje naukowe) za projekt: „Tworzenie i wdrażanie strategii prodoktoranckich i prokobiecych” – Parlament Doktorantów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Także inne samorzady zrzeszone w Zachodniopomorskim Porozumieniu Doktorantów zdobyły trzecie miejsca w następujących inicjatywach:

- w kategorii Aktywny Samorząd Doktorantów (ocenie podlega aktywność samorządu doktorantów w obszarze wszelkiego rodzaju podejmowanych inicjatyw, w tym w szczególności inicjatyw organizacyjnych, kulturalnych, sportowych i artystycznych) – Sejmik Samorządu Doktorantów na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie;
- w kategorii Szkoła Doktorska (ocenie podlega poziom wsparcia spraw doktoranckich oraz zakres i efektywność współpracy z samorządem doktorantów) – Szkoła Doktorska Uniwersytetu Szczecińskiego.
- w kategorii Otwarcia na Świat (ocenie podlega zakres wsparcia mobilności i umiędzynarodowienia w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską) – Szkoła Doktorska Uniwersytetu Szczecińskiego.

Wymienione wyróżnienia to nie tylko powód do dumy dla Pomorza Zachodniego, ale także dowód

na dynamiczny rozwój i innowacyjne działania podejmowane przez środowisko doktorantów w regionie.

Podczas uroczystości swoją obecnością zaszczytili nas wybitni przedstawiciele nauki i polityki, w tym: dr Damian Syjczak – szef Gabinetu Politycznego Ministra Nauki, prof. Jan Szmidt – przyjaciel samorządności doktoranckiej, mgr inż. Dominik Leżański – przewodniczący Parlamentu Studentów RP w kadencji 2019–2020.

*Lek. dent. Barbara Gronwald
Szkoła Doktorska
Zdjęcie archiwum autorki*

XLI KONFERENCJA PROBLEMOWA BIBLIOTEK MEDYCZNYCH

W dniach 16-18 września 2024 r. odbyła się XLI Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych, której organizatorem była Biblioteka Główna Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Hasłem konferencji, goszczącej w murach naszego uniwersytetu już po raz trzeci, była „Sztuczna inteligencja a biblioteki medyczne – czy jesteśmy u progu transformacji?”. Uczestniczyło w niej blisko 120 osób, bowiem temat narzędzi sztucznej inteligencji i możliwości ich wykorzystania w bibliotekach okazał się interesujący nie tylko dla bibliotekarzy z uczelni kształcących na kierunkach medycznych, ale także dla bibliotekarzy ze szkół wyższych innych typów ze Szczecina, całej Polski, a nawet z Niemiec.

Dr Ernest Tyburski

Prof. Leszek Domański, prof. Violetta Dziedziejko, była dyrektor Biblioteki PUM Danuta Jaworska, prof. Jerzy Samochowiec, kanclerz Krzysztof Goralski.

W uroczystości otwarcia konferencji wzięły udział władze uczelni: rektor prof. Leszek Domański oraz prof. Jerzy Samochowiec, prorektor ds. nauki; prof. Violetta Dziedziejko, prorektor ds. dydaktyki, a także Krzysztof Goralski, kanclerz PUM. Niezwykłym gościem była Danuta Jaworska – dyrektor Biblioteki Głównej PUM w latach 1992-2003.

Wykład inauguracyjny zatytułowany „Sztuczna inteligencja a mózg – jakie czekają nas wyzwania?” wygłosił dr Ernest Tyburski z Zakładu Psychologii Zdrowia PUM, wprowadzając uczestników w temat funkcjonowania ludzkiego mózgu i rozwoju sztucznej inteligencji.

Rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji istnieją od wielu lat, ale postęp w ich rozwoju znacznie przyspieszył w ostatnich dwóch dekadach, szczególnie w odniesieniu do modeli językowych, które zostały wprowadzone przez OpenAI w 2019 r. Jeden z najbardziej znanych, ChatGPT, oparty na modelu GPT-3.5, został udostępniony szerszej publiczności w 2022 r., a więc zaledwie dwa lata temu. Od tego czasu cieszy się dużą popularnością i znalazł zastosowanie również w bibliotekach. Najczęściej narzędzia AI wykorzystywane są do działań promocyjnych bibliotek, w zarządzaniu zbiorami, wyszukiwaniu informacji, analizie preferencji czytelników, analizie danych dotyczących wykorzystania zbiorów bibliotecznych, a chatboty i asystenci wirtualni odpowiadają na pytania użytkowników.

Pierwsza sesja plenarna konferencji rozpoczęła się wystąpieniem Agnieszki Tupikowskiej z Biblioteki Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, która przedstawiła trochę eksperymentalną prezentację pokazującą możliwości narzędzi sztucznej inteligencji w zakresie przetwarzania głosu i tekstu. Podsumowała również wyniki ankiety przeprowadzonej wśród bibliotekarzy medycznych, oceniającej korzyści i obawy związane z wdrażaniem AI, oraz analizę opinii bibliotekarzy na temat różnych jej zastosowań.

Przyszłość bibliotek w kontekście wykorzystania sztucznej inteligencji, w szczególności jako odpowiedź na potrzeby użytkownika głębiej zakorzonego w świecie

Prof. Leszek Domański

Marek Garczyński

Dagmara Budek, Agnieszka Czarnecka.

wirtualnym, omówił w kolejnym wystąpieniu Ireneusz Bojanowski z Biblioteki Uniwersytetu Szczecińskiego. Natomiast dr hab. prof. ZUT Przemysław Korytkowski przedstawił korzyści z zastosowania sztucznej inteligencji w aspekcie rozwoju bibliograficznych baz danych.

Pierwszy dzień konferencji zakończyła wizyta w Morskim Centrum Nauki im. prof. Jerzego Stelmacha, w którym można było obejrzeć nie tylko wystawę, ale także pokaz w planetarium, a widok z tarasu na Wały Chrobrego oraz iluminacja Cen-

trum i pobliskich dźwigozaurów zachwyciły wszystkich uczestników i gości konferencji.

Początek drugiego dnia to prezentacja dr Katarzyny Bikowskiej z Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dotycząca wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji w strategiach promocji bibliotek.

Kolejni prelegenci omawiali: Ireneusz Bojanowski z Biblioteki US – sposoby zastosowania AI w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego; Łukasz Kobyliński z firmy Sages – wykorzystanie AI do automatycznego odpowiadania na pytania kierowane do dokumentowej bazy wiedzy. Doktor Anastazja Śniechowska-Karpińska z Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Lublinie przedstawiła prezentację o intrygującym tytule: „Jak się nie dać Czarnoksiężnikowi z Krainy Oz – czyli potyczki z AI w dydaktyce bibliotecznej”, próbując odpowiedzieć na pytanie, czy wprowadzanie różnego rodzaju algorytmów sztucznej inteligencji zmienia coś w samym procesie kształcenia z perspektywy dydaktyki realizowanej w bibliotekach naukowych.

Łukasz Wiśniewski z Pracowni Innowacyjnej Dydaktyki Medycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego

w Szczecinie zaprezentował nowoczesne rozwiązania wspomagające, a nawet rewolucjonizujące proces kształcenia, przedstawiając m.in. repozytorium pomocy dydaktycznych: interaktywne atlasy, modele 3D w czterech technologiach: VR, AR, MR i WEB. Manish Bajaj z firmy Amboss zapoznał uczestników konferencji z możliwością poprawy edukacji medycznej dzięki sztucznej inteligencji i jej wykorzystaniu w Amboss GPT.

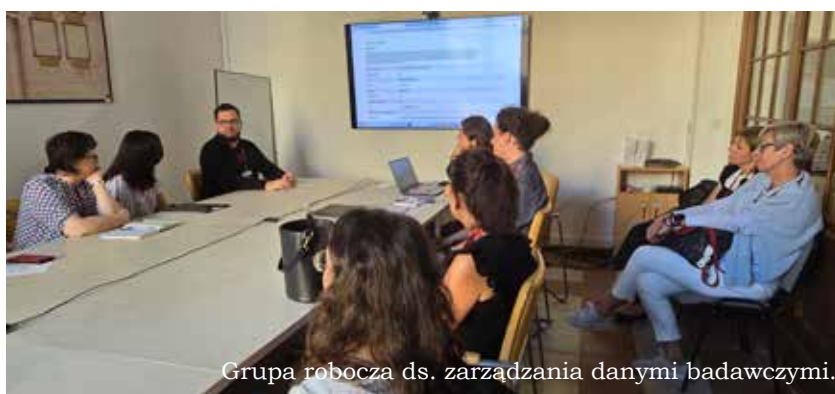
Swoimi doświadczeniami z posługiwania się narzędziami opartymi na sztucznej inteligencji w procesie przygotowania posteru na konferencję EAHIL 2024 (European Association of Health Information and Libraries) podzieliły się Aleksandra Guzalek i Justyna Kopiec z Biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Kolejna prezentacja autorstwa Kendalla Bartscha z firmy Third Iron dotyczyła wykorzystania sztucznej inteligencji do inteligentnego wyboru źródła na poziomie artykułu w celu poprawy dostępu do zasobów bibliotecznych. Doktor Paulina Biczowska z Biblioteki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w wystąpieniu nt. „Co wielkie liczby i sztuczna inteligencja mówią o wielkich wydawcach? Elsevier, Springer, MDPI i inni w latach 2013-2023”, przedstawiła wyniki badań dotyczących wykorzystania AI w procesie oceny wydawców czasopism naukowych i wyboru czasopisma jako potencjalnego miejsca publikacji artykułu naukowego. Jana Laukova i Yana Bachkarova omówiły wpływ sztucznej inteligencji i innowacji cyfrowych dzięki ClinicalKey AI firmy Elsevier na transformację edukacji medycznej. Agnieszka Goszczyńska, reprezentująca Centrum Informacyjno-Biblioteczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, zapoznała słuchaczy z zastosowaniem sztucznej inteligencji w ocenie i wyborze czasopism naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji drapieżnych wydawców oraz narzędzi do rekomendacji czasopism. Natomiast Marcin Kapczyński z firmy Clarivate przedstawił wykorzystanie generatywnej sztucznej inteligencji do wspomagania innowacyjności i zwiększania efektywności.

Drugi dzień konferencji zakończyło zwiedzanie budynku Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie, oddanego do użytku w 2014 r. Ory-

ginalny gmach, którego bryła nawiązuje kształtem do wierzchołka góry lodowej, otrzymał wiele nagród i nominacji w międzynarodowych konkursach architektonicznych i jest szeroko rozpoznawany jako symbol Szczecina.

Będąc częścią konferencji sesja posterowa okazała się strzałem w dziesiątkę. Autorzy prac przedstawili swoje pomysły, doświadczenia i wizje artystyczne zrealizowane z użyciem narzędzi sztucznej inteligencji. Zaprezentowano 14 posterów, drobnymi upominkami zostały nagrodzone trzy najlepsze z nich, wybrane w głosowaniu przez uczestników konferencji. Pierwsze miejsce zajęła dr Katarzyna Bikowska z Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, która zaprezentowała poster „Piosenka motywacyjna bibliotekarzy”, miejsce drugie przypadło Agnieszce Czarneckiej z Biblioteki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za poster „AI na oddziale chirurgii estetycznej starej fotografii”, a trzecią lokatę zajęła dr Paulina Biczowska z Biblioteki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego za pracę „Twórczość Piotra Wojciechowskiego oczami sztucznej inteligencji, czyli czy AI rozumie metaforę?”.

W trakcie konferencji odbyły się także spotkania dwóch grup roboczych, które zawiązały się jako efekt warsztatów przeprowadzonych podczas poprzedniej, XL Jubileuszowej Konferencji Problemowej Bibliotek

Grupa robocza ds. zarządzania danymi badawczymi.

Sesja posterowa.

Medycznych w Krakowie: grupy ds. zarządzania danymi badawczymi na uczelniach medycznych oraz grupy ds. Systematic Review.

Tematem spotkania grupy roboczej ds. zarządzania danymi badawczymi na uczelniach medycznych były praktyki w zakresie organizacji, przechowywania i udostępniania danych naukowych na lokalnych instalacjach systemu Omega-PSIR, funkcjonujących w ramach Polskiej Platformy Medycznej. Szczególną uwagę poświęcono nowo wdrożonemu modułowi danych badawczych, zwłaszcza w zakresie usprawnienia procesu deponowania i weryfikowania danych oraz błędów w systemie. W trakcie towarzyszącej spotkaniu dyskusji odnoszono się także do wyzwań związanych z przepływem przetwarzanych informacji pomiędzy deponentami, stewardami danych oraz redaktorami. Spotkanie zakończyło się zapewnieniem o planowaniu dalszej międzyuczelnianej współpracy.

Spotkanie grupy roboczej bibliotek medycznych ds. Systematic Review poświęcone zostało roli bibliotekarzy w przygotowaniu przeglądów systematycznych. Prowadzące je, Bogumiła Bruc i Anna Sikorska z Centrum Informacyjno-Bibliotecznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, przedstawiły preferowane strategie wyszukiwawcze stosowane w bazach danych z publikacjami oraz narzędzia pomocne przy zarządzaniu wynikami wyszukiwań. Omówiono przykłady współpracy bibliotekarzy z zespołami badawczymi i ich wkład w poprawę rzetelności przeglądów. Podczas dyskusji zwrócono także uwagę na wyzwania wynikające z wyboru źródeł informacji oraz rolę bibliotekarzy medycznych w usprawnieniu procesów związanych z przygotowywaniem poszczególnych elementów przeglądu systematycznego.

Na zakończenie spotkań zaplanowano organizację kolejnych szkoleń w ramach realizacji działań mających na celu rozwój kompetencji bibliotekarzy.

Ostatni dzień konferencji to wystąpienie Anny Urygi z Biblioteki Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Magdaleny Kotlarek-Naskręt z Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w formie „dwugłosu pokoleniowego” – były to rozważania o systemach ontologicznych oraz zastosowaniu sztucznej inteligencji w bibliotekach medycznych.

Komitet organizacyjny konferencji.

Jacek Głębocki z firmy Splendor zaprezentował inteligentne wyszukiwanie i automatyczne indeksowanie w systemie Expertus. Przedstawiciel Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie dr hab. inż. prof. ZUT Marcin Korzeń skupił się w swojej prezentacji na prognozach transformacji zatrudnienia i edukacji w erze sztucznej inteligencji, a Marek Garczyński z Działu ds. Zintegrowanych Systemów Informatycznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie przedstawił problematykę sztucznej inteligencji w aspekcie transformacji pracy

i produktywności w świecie akademickim.

Bibliotekarze uczelni wyższych, w tym bibliotekarze medyczni, zawsze byli w czołówce korzystających z najnowszych technologii, co umożliwiało im dostosowywanie usług do potrzeb użytkowników i społeczności, w których działają, w szczególności tak wymagającej grupy, jaką są pracownicy naukowci. Bibliotekarze, aby w pełni wspierać swoich użytkowników, muszą być na bieżąco z najnowszymi technologiami. To wymaga ciągłego uczenia się i adaptacji do zmieniającego się środowiska technologicznego, co sprawia, że stają się ekspertami w obszarze nowoczesnych narzędzi.

Przedstawiciele firm współpracujących z bibliotekami uczelni wyższych, którzy bardzo licznie wzięli udział w konferencji, zaprezentowali oferty wydawców, dostawców źródeł informacji oraz rozwiązań technologicznych wspomagających pracę bibliotek, umożliwiając wszystkim uczestnikom zapoznanie się z najnowszymi technologiami, a rozmowy przy stoiskach rozstawionych w holu Rektoratu dały szansę na swobodny kontakt i poznanie szczegółów przedstawianych ofert.

Tematyka tegorocznej konferencji okazała się trafnym wyborem, przyczyniając się do „oswojenia” sztucznej inteligencji, i z pewnością zainspirowała wielu uczestników do jej wykorzystywania w codziennej pracy, zaś różnorodny w formie program (prezentacje, postery, spotkania grup roboczych) umożliwił uczestnictwo w wydarzeniu wszystkim zainteresowanym.

Dagmara Budek

Zdjęcia Foto Everest, Agnieszka Tupikowska

XXVI BAŁTYCKIE DNI KARDIOLOGII OD CZYNNIKÓW RYZYKA DO NIEWYDOLNOŚCI SERCA

W dniach 4-5 października 2024 r. odbyły się XXVI Bałtyckie Dni Kardiologii (BDK) „Od czynników ryzyka do niewydolności serca” jako XXVI Ogólnopolska Międzynarodowa Konferencja Echo-kardiograficzna oraz IX Sympozjum Kardioonkologii i Chorób Rzadkich BDK. Kierownictwo naukowe i przewodniczenie konferencji pełniła jak co roku prof. Edyta Płońska-Gościński z Kliniki Kardiologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Konferencja od wielu lat jest szkoleniem akredytacyjnym Asocjacji Echokardiografii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (PTK) i Asocjacji Wad Zastawkowych Serca PTK przy współpracy z Kliniką Kardiologii PUM. Honorowymi gośćmi konferencji byli rektor PUM prof. L. Domański, były prezes PTK prof. P. Hoffman, wieloletni konsultant krajowy w dziedzinie kardiologii prof. G. Opolski i poprzedni konsultant krajowy kardiologii prof. T. Hryniewicz. Jako wykładowcy zagraniczni występowali znakomici profesorowie z Niemiec, Szwecji i Bułgarii.

XXVI Bałtyckie Dni Kardiologii rozpoczęły się poranną sesją ciekawych przypadków klinicznych z dyżuru, które przedstawiali młodzi szczecińscy kardiologowie. Następna sesja dotyczyła algorytmów

postępowania u chorego z zapaleniem osierdzia, wsierdzia i miokardium (profesorowie z Warszawy i Poznania, A. Szyszka, R. Olszewski, T. Hryniewicz). W kolejnej sesji warsztatowej Heart Valve Team, przygotowanej przez Asocjację Wad Zastawkowych Serca PTK, poszczególne wady zastawkowe serca pod kątem kliniki, diagnostyki oraz leczenia interwencyjnego i kardiochirurgicznego omawiali eksperci z wiodących ośrodków w Polsce (profesorowie T. Kukulski z Zabrze, M. Komar z Krakowa, A. Witkowski z Warszawy, M. Deja z Katowic). Następnie na uroczystej ceremonii otwarcia przewodnicząca konferencji prof. E. Płońska-Gościński wraz z gośćmi honorowymi powitała uczestników i wykładowców BDK. Wykłady inauguracyjne dotyczyły obrazowania u pacjentów z niewydolnością serca oraz migotania przedsionków (P. Hoffman i G. Opolski z Warszawy).

W czasie konferencji odbyło się kilka sesji nt. „Pacjent z praktyki” omawiających diagnostykę i leczenie trudnych przypadków chorych kardiologicznych, a przedstawiali je profesorowie z Warszawy, Szczecina, Krakowa i Poznania (w kolejnych sesjach - profesorowie W. Braksator, A. Dąbrowska-Kugacka, A. Undas, P. Leszek, P. Mitkowski, E. Płońska-Gościński, J. Kaźmierczak, A. Syrenicz, R. Kiedrowicz).

Pierwszego dnia konferencji odbyła się też sesja dotycząca diagnostyki i terapii niewydolności serca i nadciśnienia tętniczego z użyciem echokardiografii (profesorowie P. Lipiec, A. Gackowski, E. Straburzyńska-Migaj, J.D. Kasprzak) oraz sesja związana z książką pod redakcją E. Płońskiej-Gościńskiej pt. „Standardy kardiologiczne 2024 okiem echokardiografisty”, z udziałem profesorów z Kato-

Prof. P. Hoffman, prof. E. Płońska-Gościński,
wicedyrektor USK-2 M. Siudak, prof. G. Opolski.

Prof. E. Płońska-Gościński, prof. L. Domański.

Prof. G. Opolski

wic, Lublina i Niemiec (L. Paluszkiwicz, Z. Gąsior, A. Tomaszewski). Dzień pierwszy zakończył się tradycyjnie wieczorną sesją przy świecach pt. „Horror ECHO” z prezentacją i omówieniem najciekawszych przypadków z całej Polski z udziałem europejskiego eksperta prof. K. Hristowej. Ostatnia sesja skończyła się około 22.30 przy pełnej słuchaczy sali.

Drugiego dnia rano odbyła się sesja na temat najnowszych tegorocznych standardów kardiologicznych, przedstawionych na Kongresie Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego pod koniec sierpnia ubiegłego roku w Londynie. Omówiono między innymi rolę echo w migotaniu przedsionków, przewlekłą chorobę wieńcową i nowości kardiomiopatii przerostowej (z udziałem profesorów z Łodzi, Katowic i Szczecina).

Następnie w ramach Bałtyckich Dni Kardiologii odbyło się IX Sympozjum Kardioonkologii i Chorób Rzadkich przygotowane jak zwykle przez P. Gościńskiego, a składające się z sesji kardioonkologii i dwóch sesji chorób rzadkich, w których wykłady wygłosili J. Drożdż, T. Baron, A. Morka, K. Holzman i P. Gościński. Tematyka dotyczyła między innymi kardiotoxyczności onkoterapii i radioterapii oraz oczekiwań od konsultacji kardioonkologicznej. Konferencję zamykały cieszące się ogromnym wzięciem warsztaty echokardiograficzne prowadzone przez ekspertów z Wrocławia, Katowic, Łodzi i Poznania.

XXVI Jubileuszowe Bałtyckie Dni Kardiologii 2024 osiągnęły kolejną rekordową frekwencję ponad 430 uczestników z całej Polski. Podobnie jak w poprzednich latach trzeba było nie tylko dostawiać krzesła, ale też poszerzyć salę główną i dołączyć osobną dodatkową salę z telebimami.

Co bardzo cieszy, pełna frekwencja utrzymywała się od rana aż do 22.30 w piątek oraz od rana do ostatniej sesji w sobotę. Uczestnicy mieli więc okazję do wymiany poglądów i spotkania się po kilku latach pandemicznych utrudnień.

*prof. dr hab. Edyta Płońska-Gościński
Klinika Kardiologii
Zdjęcia Dagmara Budek*

DZIEŃ MÓZGU

Międzyuczelniana Konferencja „Dzień Mózgu w Szczecinie” odbyła się 12 października 2024 r. już po raz dwunasty. Olbrzymie zainteresowanie szczecińskiem tym wydarzeniem cieszy organizatorów, którymi byli: Katedra Psychologii Klinicznej i Psychoprofilaktyki Instytutu Psychologii Uniwersytetu Szczecińskiego, Katedra Psychiatrii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Wiedzy o Chorobach Ośrodkowych Cogito oraz Okręgowa Izba lekarska w Szczecinie. Aula Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Szczecińskiego przy ul. Krakowskiej, mieszcząca 800 osób, była wypełniona w całości. Dla tych, dla których zabrakło miejsca w auli, organizatorzy przygotowali obok salę z transmisją wszystkich wykładów. Łącznie w konferencji wzięło w tym roku udział prawie tysiąc osób, w tym ponad 200 lekarzy różnych specjalności, studenci – nie tylko uczelni zaangażowanych w organizację wydarzenia – oraz studenci Uniwersytetów Trzeciego Wieku z całego regionu. Konferencja mogła się odbyć tylko dzięki wsparciu Okręgowej Izby Lekarskiej, a prezes dr Michał Bulsa przysłuchiwał się wykładom przez cały czas jej trwania.

Uroczyste otwarcie spotkania poprzedził otrzymany z Europejskiej Akademii Neurologii poruszający film przygotowany przez Brain Health Mission o tym, czym jest i jak ważne jest zdrowie naszego mózgu.

W tym roku tematem przewodnim konferencji było pytanie: Jak mózg podejmuje decyzje? Pierwszy wykład inauguracyjny: „Decyzje w fizyce i w fotografii” wygłosił prof. Andrzej Dragan, wybitny fizyk,

wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i Narodowego Uniwersytetu Singapuru, a także muzyk, kompozytor, fotografik i twórca filmowy. W pierwszej części swojego wykładu omówił zagadnienia dotyczące podejmowania decyzji przez fizyków. Powiedział: „Naukowcy często zajmują się jakimś problemem dla zabawy, uznając go za ciekawy i intrygujący, choć wydaje się niepraktyczny, wręcz głupi. Bywa bowiem, że właśnie on może nas doprowadzić do poważnych pytań, choćby na temat tego, co się dzieje obok czarnej dziury”. Następnie wprowadził słuchaczy w skomplikowaną problematykę podejmowania decyzji związanych z tworzeniem swoich fotografii, które licznie zaprezentował, posługując się przykładem: „Kiedyś zrobiłem zdjęcie modelce chorej na anoreksję. Tydzień, a może nawet dłużej, łamałem się w myślach, czy to zdjęcie publikować, by w ten sposób nie wpędzić tej kobiety w jeszcze większe kłopoty. Dziewczyny z anoreksją często nie widzą stanu, w jakim się znajdują, i dopiero spojrzenie na siebie z boku, na swoje zdjęcie, może sprawić, że zauważą, że jest z nimi coś nie tak. W końcu zdecydowałem się, za jej zgodą, zdjęcie to upublicznić. Reakcja tej kobiety? Widząc niedoskonałości, dostrzegła w swoim ciele swoiste piękno, a zdjęcie uznała za ciekawe”. Na końcu, prof. Dragan w swoim specyficznym stylu przedstawił, jak podejmuje decyzje sztuczna inteligencja: „No właśnie, jesteśmy już w stanie stworzyć jakieś rozwiązania, które np. rysują czy piszą teksty... ale wciąż nie wiemy, jak one to robią. Decyzja, którą sztuczna inteligencja podejmuje, nadal jest dla nas niezrozumiała. I to się najprawdopodobniej nie zmieni”.

Drugi wspaniały wykład inauguracyjny, z wieloma filmami ilustrującymi skomplikowanie decyzji dotyczących operacji mózgu, wygłosił kierownik Kliniki Neurochirurgii i Neurochirurgii Dziecięcej PUM prof. Leszek Sagan. Profesor opowiadał, z iloma problemami związane są te decyzje i jak trudne jest dostanie się do zmian chorobowych w mózgu. Fascynujące, a przede wszystkim optymistyczne było przedstawienie efektów leczenia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz pacjentów

Prof. Przemysław Nowacki

Prof. Janusz Heitzman

z padaczką lekooporną. Trudności decyzyjne w neurochirurgii w ocenie prof. Sagana wynikają przede wszystkim z niepoznanych do końca mechanizmów plastyczności, niezrozumiałych relacji czasowych oraz trudnych zagadnień przenoszenia funkcji mózgu.

Po tych dwóch wystąpieniach wynoszących słuchaczy na wyżyny nauki pierwszą sesję „Decyzje w klinice i w życiu codziennym” rozpoczął wykład o podstawowych zagadnieniach związanych z procesem decyzyjnym. Starał się to zrobić prof. Andrzej Potemkowski, kierownik Katedry Psychologii Klinicznej i Psychoprofilaktyki Uniwersytetu Szczecińskiego, mówiąc o tym, jakim narzędziem decyzyjnym jest mózg, jakie są drogi podejmowania decyzji w kontekście moralności, emocji, ryzyka, preferencji, płci. Jak powiedział laureat Nagrody Nobla Herbert Simon: „Kiedy podobają nam się efekty naszych decyzji, nazywamy to mądrością”. Badania neurobiologów zapoczątkowane w 1961 r. przez Benjamina Libeta mówią jednoznacznie, że najpierw w mózgu pojawia się „iskra”, tzw. potencjał przygotowujący, czyli mózg podejmuje decyzję, a dopiero potem następuje uświadomienie decyzji i działanie. To zapoczątkowało trwające nadal żywe dyskusje, zwłaszcza w gronie filozofów, czym jest wolna wola w procesie decyzyjnym.

Kolejnym wykładowcą był prof. Jerzy Samochowiec, kierownik Kliniki Psychiatrii PUM, który przedstawił temat decyzji w psychiatrii. Wskazał na problem pacjentów niedecydujących się na przyjmowanie właściwych dawek leków, znaczenie programów terapii psychiatrycznych i rolę motywowania pacjentów do uczestniczenia w tych terapiach.

Profesor Przemysław Nowacki, wykładowca prawie wszystkich wcześniejszych Dni Mózgu, w prze-

pięknym stylu, ilustrując wykład wieloma obrazami mózgu pod mikroskopem, powiedział o decyzjach związanych z procesami starzenia – o większym ryzyku podejmowania w tej fazie życia decyzji niewłaściwych, o mniejszym myśleniu analitycznym oraz spadku z wiekiem sprawności pamięci operacyjnej i co ciekawe, o tym, że osoby starsze są zwykle bardziej zadowolone z podejmowanych przez siebie decyzji niż osoby młode.

Pierwszą sesję kończył wykład prof. Janusza Heitzmana, kierownika Kliniki Psychiatrii Sądowej Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie nt. „Psychiatria sądowa – szczególnie trudne decyzje”. Na kilku przykładach profesor starał się odpowiedzieć na pytanie, czy istnieją przestępstwa, które nie powinny być karane w związku ze stanem psychicznym człowieka, który to przestępstwo popełnił. Naruszenie prawa to specyficzne zaburzenie adaptacji, a psychiatria sądowa poszukuje właśnie odpowiedzi na pytanie, jak do tego doszło. Profesor Heitzman przedstawił niezwykle ciekawie istotę analiz psychiatryczno-sądowych m.in. Stefana Wilmonta - zabójcy prezydenta Pawła Adamowicza, czy Kajetana Poznańskiego, mordercy lektorki języka włoskiego. Profesor zastanawiał się też, gdzie jest granica pomiędzy patologią osobowości sprawcy a niesamowitym charakterem zbrodni, np. kobiety zabijającej swoje dzieci i trzymającej potem ich ciała w beczkach.

Drugą sesję pt. „Różne aspekty podejmowania decyzji” rozpoczął prof. Uniwersytetu Szczecińskiego Adam Stecyk, przewodniczący Komisji Rectorskiej ds. stosowania narzędzi sztucznej inteligencji, który w 2023 r. znalazł się w gronie laureatów Honorowej Listy 100 osób rozwijających kompetencje cyfrowe w Polsce. Na pytanie: „Czy sztuczna inteligencja

Prof. Leszek Sagan

podejście za nas decyzję?” profesor od razu odpowiedział, że sztuczna inteligencja już dzisiaj podejmuje za nas decyzje w szeregu obszarach – w medycynie, zarządzaniu energią, w bezpieczeństwie strategicznym, bankowości, produkcji czy w naszych domach. Zaznaczył wyraźnie, że rozwój sztucznej inteligencji musi być kontynuowany, jednak z zachowaniem ścisłej kontroli ze strony człowieka, co może zapewnić, że będzie to narzędzie wspierające ludzkość, a nie zagrażające bezpieczeństwu i wartościom. Profesor Stecyk zwrócił też uwagę na konieczność dyskusji o granicach autonomii AI.

Kolejny wykład dotyczył „Ważnych decyzji w żywieniu”, a przedstawiła to zagadnienie prof. Ewa Stachowska, kierująca Katedrą Żywienia Człowieka i Metabolomiki PUM. Zwróciła uwagę, że poprzez żywienie podejmujemy szereg decyzji istotnych dla mikrobioty i omówiła, w jaki sposób zła dieta prowadzi do pogorszenia funkcji mózgu oraz jak dwukierunkowy związek między mózgiem, jelitami i mikrobiotą wywiera znaczący wpływ na procesy poznawcze, regulację nastroju, neuroplastyczność i inne wskaźniki zdrowia psychicznego i stanu mózgu.

Bardzo ważne są „Decyzje na zakupach”. O tym, jakie techniki perswazji są najskuteczniejsze w kreowaniu pozytywnych – oczywiście dla sprzedających – decyzji konsumentów, mówił prof. Kesra Nermend, kierownik Katedry Metod Wspomagania Decyzji i Neuronauki Poznawczej w Instytucie Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego, prezes Centrum Transferu Wiedzy i Technologii US. Profesor przedstawiał niuanse neuromarketingu, łączącego poznawczą i afektywną stronę zachowań konsumenckich za pomocą neuronauki oraz wyjaśniał, jak powstają reklamy działające na naszą podświadomość.

Decyzje mogą się wiązać z pewnym ryzykiem i o tym, czy je dostrzegamy, mówił prof. Piotr Próchniak, kierujący w Instytucie Psychologii

US Katedrą Psychologii Społecznej i Rozwojowej. Przedstawiał z perspektywy psychologii społecznej znaczenie naszych preferencji przekładających się na zachowania i zapewniał, że nie każdy, kto preferuje ryzyko, jest ryzykantem, bowiem ważne są zachowania, a nie to co człowiek deklaruje.

Konferencję kończył wykład prof. Macieja Witka, filozofa i kognitywisty z Uniwersytetu Szczecińskiego, zatytułowany „Kto podejmuje moje decyzje? Śledztwo filozoficzne”. Przedstawił, jak widziano decyzje w starożytnej Grecji, wczesnym chrześcijaństwie, nowożytności i jak procesy decyzyjne widzi się współcześnie przez pryzmat filozofii. Podsumował swoje wystąpienie refleksjami, że idee indywidualnych decyzji i wolnej woli są wytworem refleksji filozoficznej i ewolucji naszej kultury i że coraz więcej wskazuje na to, iż są to idee nietrafne.

Ważnym akcentem tegorocznej konferencji była wizyta ówczesnego ministra nauki Dariusza Wierczoka, który podkreślił, jak ważne są takie konferencje jak Dzień Mózgu, organizacyjnie spinające aktywności uczelni Szczecina, konferencje kierowane do społeczeństwa z istotnym przekazem edukacji i promocji zdrowia.

Słuchacze w przygotowanej przez organizatorów ankiecie oceniali w skali od 0 do 10 wszystkich wykładów – po żmudnej analizie ponad 700 ankiet okazało się, że wszyscy wykładowcy zostali ocenieni na ponad 9, a na czele tej listy znalazł się prof. Leszek Sagan, któremu organizatorzy serdecznie gratulują.

Konferencja została zorganizowana siłami własnymi Instytutu Psychologii US, ale bez wsparcia Okręgowej Izby Lekarskiej w Szczecinie i życzliwości jej prezesa dr. Michała Bulsy nie mogłaby się odbyć. Mamy nadzieję do zobaczenia za rok.

*dr hab. prof. US Andrzej Potemkowski
Zdjęcia archiwum konferencji*

KONFERENCJA POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANDROLOGICZNEGO

W dniach 25–26 października 2024 r. w Szczecinie odbyła się konferencja Polskiego Towarzystwa Andrologicznego (PTA), która była 25. Dniem Andrologicznym. Przewodniczącą komitetu organizacyjnego była prof. Małgorzata Piasecka z Zakładu Histologii i Biologii Rozwoju Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, wiceprzewodniczącymi prof. Mariola Marchlewicz z Katedry i Kliniki Chorób Skórnych i Wenerycznych PUM i dr Kamil Gill z Zakładu Histologii i Biologii Rozwoju. Konferencja odbyła się pod patronatem rektora PUM prof. Leszka Domańskiego i prezydenta Szczecina Piotra Krzystka.

25. Dzień Andrologiczny był wydarzeniem jubileuszowym, na którym przedstawiono historię 30-letniej działalności PTA, ze szczególnym uwzględnieniem osób, których nieoceniony trud, zaangażowanie, kreatywność naukowa i organizacyjna przyczyniły się do dynamicznego rozwoju Towarzystwa i corocznych Dni Andrologicznych, będących sposobnością do wymiany nie tylko doświadczeń

naukowych i praktycznych, ale także do spotkań towarzyskich zacieśniających współpracę w zakresie nauk związanych z andrologią. Autorami tego przedsięwzięcia byli: dr Szymon Bakalczuk (Lublin, przewodniczący PTA), prof. Jolanta Słowikowska-Hilczer (Łódź, wiceprzewodnicząca PTA) i prof. Barbara Bilińska (Kraków, członek honorowy PTA).

W czasie konferencji odbyła się uroczystość przyznania corocznej nagrody PTA dla młodych andrologów im. prof. Michała Bokińca za osiągnięcia naukowe. Otrzymała ją dr Weronika Ratajczak z Katedry i Zakładu Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej PUM.

W konferencji wzięło udział wielu specjalistów/ekspertów z różnych ośrodków w Polsce, mających bogate doświadczenie naukowe i kliniczne w reprezentowanej dziedzinie (m.in. lekarzy, biologów, diagnostów laboratoryjnych). Gościliśmy również wykładowców z Danii i Republiki Południowej Afryki.

Tematyka 25. Dnia Andrologicznego dotyczyła najnowszych osiągnięć z zakresu szeroko pojętej andrologii klinicznej, podstawowej i eksperymentalnej, w wielu przypadkach opartej na andrologii molekularnej umożliwiającej weryfikację czynników powodujących niepłodność męską. Szczególną uwagę zwrócono na czynniki genetyczne, środowiskowe, zaburzenia hormonalne, leki, obniżenie jakości nasienia i naturalny proces starzenia, będący ryzykiem niepowodzeń w rozrodzie. Ciekawe i inspirujące wykłady pobudziły wymianę myśli, opinii i doświadczeń, często związanych z poszukiwaniem optymalnych algorytmów postępowania terapeutycznego dotyczących zdrowia mężczyzny, przywrócenia mu naturalnej płodności bądź też wykorzystania technik wspomaganej prokreacji.

Streszczenia wykładów wraz z programem konferencji zostały opublikowane w suplemencie „Postępów Andrologii Online” – dwujęzycznym czasopiśmie (polski, angielski) wydawanym przez PTA (<https://postepyandrologii.pl>), którego redaktorem naczelnym jest prof. Małgorzata Piasecka.

*prof. dr hab. Małgorzata Piasecka
Zakład Histologii i Biologii Rozwoju
Zdjęcia archiwum Zakładu*

I MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA STOMATOLOGICZNA

DOWIEDZ SIĘ, CO EKSPERCI SĄDZĄ O...

W dniach 21-23 listopada 2024 r. odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Stomatologiczna Wydziału Stomatologii PUM w Szczecinie „Dowiedz się, co eksperci sądzą o...” przeznaczona dla studentów kierunku lekarsko-dentystycznego. Konferencja została zorganizowana przez Wydział Stomatologii PUM przy współudziale Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Studentów Stomatologii, ze szczególnym zaangażowaniem Darii Milewskiej, studentki V roku kierunku lekarsko-dentystycznego, pełniącej funkcję prezesa Szczecińskiego Oddziału PTSS.

W pierwszym dniu konferencji odbyły się sesje naukowe Studenckich Kół Naukowych, podczas których współzawodniczyli studenci nie tylko z PUM w Szczecinie, ale także z UM w Lublinie i UM w Poznaniu. W sesji wzięli udział również studenci English Program oraz młodzi pracownicy nauki, głównie z PUM, ale także z zaprzyjaźnionych uniwersytetów medycznych z kraju. W sumie przedstawiono 26 prac naukowych oryginalnych, poglądowych i kazuistycznych i oceniono je następująco:

Prace oryginalne

I. Alicja Justyńska, Ewa Baszak, Philipp Arndt, Maciej Czechowski: „Penetracja materiału bioceramicznego w głąb kanałów bocznych oraz poza otwór wierzchołkowy” (PUM w Szczecinie).

II. Jakub Jankowski: „Świadomość możliwych powikłań związanych z bezpośrednią odbudową kompozytowa – międzynarodowe badanie ankietowe wśród dentystów z 13 krajów” (UM w Poznaniu).

III. Ex aequo Agata Józwiak, Aleksandra Piasecka: „Wpływ polerowania na strukturę powierzchni wypełnień kompozytowych” (PUM w Szczecinie); Karolina Baldowska, Agata Piątkiewicz: „Stabilność parametrów mechanicznych i optycznych wybranych wypełnień kompozytowych poddanych cyklicznym zmianom temperatury” (PUM w Szczecinie).

Prace pogładowe

Stanislav Vorobiov: „Radiologiczna ocena zaawansowania próchnicy, chorób przyzębia oko-

łokorzeniowego i leczenia endodontycznego - przegląd współczesnych wskaźników diagnostycznych” (PUM w Szczecinie).

Prace kazuistyczne

I. Alicja Matejko, Julia Kot, Karol Pradowski: „Problem z przewlekłymi, niegojącymi się owrzodzeniami na błonie śluzowej jamy ustnej u chorego z obniżoną odpornością” (UM w Lublinie).

II. Daria Milewska, Ewa Baszak: „Zwichnięcie całkowite zębów 12, 11 u 17-letniego pacjenta – opis przypadku” (PUM w Szczecinie).

Wyróżnienia

Philipp Arndt, Maciej Czechowski, Alicja Justyńska, Julia Sipurzyńska, Klara Wieczorkiewicz: „Nawyki higieniczne i dietetyczne pacjentów pediatrycznych z chorobą cukrzycową typu I” (PUM w Szczecinie).

Julia Prudska, Aleksandra Nawaryńska, Giedymin Jaworowski, Allan Zaorski, Urszula Dąbrowska,

- epidemiology, etiology, clinical picture, treatment”, zaś tematyka wykładu dr Natalii Stachery dotyczyła zagadnień z zakresu stomatologii estetycznej i zastosowania nakładek ortodontycznych „ABB Align Bleach Bond – minimal invasive protocol of cosmetic dentistry”. Duże zainteresowanie wykładami spowodowało, że trzeba było dostawiać krzesła, a niektórzy uczestnicy siedzieli również na schodach. W spotkaniu wzięło udział ponad stu studentów, w większości

Adrianna Piątkowska: „Ocena korelacji pomiędzy wiekiem metrykalnym a wybranymi metodami oceny wieku zębowego” (PUM w Szczecinie).

Daria Milewska, Ewa Baszak, Julia Łyczko: „Wieloletnia choroba łuszczycowa a pacjenci zdrowi - badanie układu stomatognatycznego” (PUM w Szczecinie).

Bartosz Pieprzak, Alicja Pomierna, Julia Rogala: „Nowoczesne metody diagnostyki próchnicy: przegląd i zastosowanie” (UM w Lublinie).

Natasza Jankowska, Marta Krzyżanowska: „Propolis i jego zastosowanie w stomatologii” (UM w Lublinie).

Lucy Liston, Sabrina Pätzold: „Congenital insensitivity to pain with anhidrosis and its impact on dental health: A clinical overview” (PUM w Szczecinie).

Sabrina Pätzold, Lucy Liston: „Molar tooth sign: oral health challenges and the importance of early dental intervention in joubert syndrome patients” (PUM w Szczecinie).

Wyróżnieni studenci otrzymali upominki (ciekawe książki, nowoczesne instrumentarium stomatologiczne i inne), które zostały ufundowane przez Colgate-Palmolive, Wydawnictwo Czelej i „Magazyn Stomatologiczny” oraz Medicom/Zirc.

W drugim dniu konferencji odbyła się sesja wykładowa w języku angielskim. Swoje wykłady wygłosili zaproszeni goście: dr n. med. Marta Mazur, prof. afiliowany PUM z Zakładu Nauk Stomatologicznych i Szczękowo-Twarzowych Uniwersytetu Sapienza w Rzymie, a także Zakładu Stomatologii Zintegrowanej PUM oraz lek. dent. Natalia Stachera z Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji PUM. Doktor Marta Mazur przedstawiła wykład „Molar-incisor hypomineralisation (MIH)

studenci English Program naszego uniwersytetu.

Trzeci dzień konferencji był dniem polskojęzycznym. Spotkanie swoją obecnością zaszczylił rektor PUM, prof. Leszek Domański. Tego dnia odbyły się ciekawe wykłady w języku polskim, które wygłosili: dr n. med. Marta Mazur, prof. PUM; mgr Agnieszka Mazurek z firmy FMdental; lek. dent. Michał Dębicki; lek. dent. Magdalena Brzeska-Bołzan oraz lek. dent. Mariusz Bołzan. O dużym zainteresowaniu wykładami świadczyło uczestnictwo w sesji ponad 200 studentów. Tematyka wykładów poruszała niezwykle praktyczne zagadnienia w stomatologii, m.in. zastosowanie ICON Infiltrating Resin, techniki znieczuleń systemem Wand STA, mikrochirurgię endodontyczną i wydłużanie koron klinicznych. Tego dnia odbyły się również warsztaty praktyczne dla studentów poświęcone technikom znieczuleń komputerowych systemem Wand STA na fantomach, a na zakończenie konferencji quiz zorganizowany wspólnie z Colgate-Palmolive.

Konferencja była objęta honorowym patronatem rektora PUM, prof. Leszka Domańskiego, kolejna odbędzie się na przełomie lutego i marca 2025 r. Organizatorzy konferencji – Wydział Stomatologii PUM i Oddział Szczeciński PTSS WINTER SCHOOL, przewidzieli poza wykładami także WINTER SCHOOL z licznymi warsztatami dla studentów kierunku lekarsko-dentystycznego naszej uczelni oraz stażystów i rezydentów Uniwersyteckiej Kliniki Stomatologicznej.

*prof. dr hab. Mariusz Lipski
Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej
Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej
Zdjęcia archiwum Zakładu*

SPOTKANIA Z NAUKĄ

UMIĘDZYNARODOWIENIE, INTERDYSCYPLINARNOŚĆ, A PRZEDĘ WSZYSTKIM PRZYJEMNY I EFEKTYWNY CZAS...

Jednym z flagowych międzynarodowych wydarzeń na PUM stały się wykłady w ramach cyklu „Spotkania z nauką”. To wyjątkowa inicjatywa, która przyciąga szerokie grono słuchaczy – od studentów po osoby, które pasjonują się tematyką dotyczącą nauk medycznych oraz nauk o zdrowiu.

„Spotkania z nauką”

to wykłady prowadzone przez ekspertów, naukowców oraz wykładowców z zagranicznych ośrodków naukowych, którzy dzielą się swoją wiedzą na temat najnowszych odkryć, badań oraz technologii medycznych. Tematyka wykładów jest różnorodna i obejmuje zarówno zagadnienia związane z medycyną, jak i naukami pokrewnymi, takimi jak farmacja, biotechnologia, genetyka czy zdrowie publiczne.

Wydarzenie ma na celu nie tylko poszerzenie horyzontów naukowych uczestników, ale również stworzenie przestrzeni do dyskusji i wymiany doświadczeń pomiędzy naukowcami, studentami a pasjonatami nauki. Uczestnicy mają możliwość zadawania pytań, a także nawiązywania kontaktów z przedstawicielami świata nauki.

Cykl wykładów „Spotkania z nauką” odbywa się regularnie, a każdy wykład jest nie tylko szansą na zgłębienie wiedzy w danej dziedzinie, ale również okazją do nawiązywania międzynarodowej współpracy.

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie nie tylko kształci przyszłych lekarzy i specjalistów, ale

również aktywnie angażuje się w rozwój edukacji naukowej, organizując wydarzenia, które popularyzują wiedzę i inspirują do dalszego rozwoju naukowego.

Spotkanie I – 29 października 2024 r.

Cykl wykładów „Spotkania z nauką” na PUM zainaugurował prof. Markus Kipp z Uniwersytetu w Rostoku, jeden z wiodących specjalistów w dziedzinie neurologii i regeneracji układu nerwowego.

Profesor Kipp zaprezentował niezwykle interesujący i interaktywny wykład „From myelin degeneration to regeneration: Lessons learned from animal models of multiple sclerosis”, poświęcony mechanizmom działania układu nerwowego. Wydarzenie

Prof. Markus Kipp

Prof. Violetta Dziedziejko, prof. Leszek Domański,
dr hab. Aleksandra Wilk, prof. Maria Giżewska,
prof. Miłosz Parczewski.

Prof. Marta Mazur

przyciągnęło tłumy studentów, którzy mieli okazję uczestniczyć w owocnej dyskusji po zakończeniu prelekcji.

Spotkanie II – 26 listopada 2024 r.

W tym dniu odbyły się dwa wykłady wybitnych naukowców. Profesor Janusz Jankowski z University College London wygłosił prelekcję na temat profilaktyki nowotworowej. Profesor Jankowski, lekarz z 40-letnim doświadczeniem, jest autorem ponad 300 publikacji naukowych i zdobywcą prestiżowych nagród, w tym Sir Avery Jones Prize. Jego badania na temat genetycznych aspektów profilaktyki raka przyczyniły się do postępu w medycynie. Profesor Jankowski pełnił również funkcję doradcy klinicznego brytyjskiego Narodowego Instytutu Zdrowia i Doskonałości Opieki (NICE), a jego prace są oceniane jako światowej klasy przez Research Excellence Framework Team w Wielkiej Brytanii.

Profesor Marta Mazur z Uniwersytetu Sapienza w Rzymie przedstawiła wykład pt. „Korelacja mię-

dzy zdrowiem matki, narażeniem na czynniki środowiskowe a zdrowiem dziecka i odontogenezą”. Profesorka Mazur, specjalistka w zakresie stomatologii dziecięcej i ortodoncji, podzieliła się swoimi badaniami na temat wpływu środowiskowych i epigenetycznych determinantów zdrowia matki i dziecka na rozwój uzębienia. Jest autorką ponad 50 publikacji naukowych i współpracuje z WHO przy inicjatywach związanych ze zdrowiem publicznym w stomatologii.

Spotkanie III – 3-9 grudnia 2024 r.

Tym razem gościem była wybitna naukowczyni i znakomita psychiatra z Psychiatric University Clinic of the Charité at St. Hedwig Hospital w Berlinie, prof. Meryam Schouler-Ocak.

Tytuł jej wykładu to „Zdrowie psychiczne imigrantów / Migration and mental health”. Wykład był poświęcony jednemu z najważniejszych i najbardziej aktualnych wyzwań współczesnej psychiatrii – etycznym dylematom w opiece nad migrantami, uchodźcami oraz osobami nieudokumentowanymi. Profesorka Schouler-Ocak omówiła zarówno kluczowe problemy etyczne, jak i aspekty prawne związane z zapewnieniem opieki psychiatrycznej. Przedstawione zostały także formalne rozwiązania i praktyczne sposoby radzenia sobie z tymi wyzwaniami.

*dr hab. Aleksandra Wilk
dziekan Międzywydziałowego Centrum
Kształcenia w Języku Angielskim
Zdjęcia Foto Everest*

TYDZIEŃ OTWARTEGO DOSTĘPU NA PUM

W dniach 21-25 października 2024 r. świętowaliśmy Tydzień Otwartego Dostępu, będący funkcjonującym od 2008 r. wydarzeniem promującym i upowszechniającym lokalne i globalne inicjatywy mające na celu zwiększenie dostępu do zasobów wiedzy, w tym do wyników badań naukowych oraz danych badawczych.

Otwarty Dostęp zdążył już wrosnąć w krajobraz publikowania wyników badań realizowanych przez polskich pracowników nauki. Zgodnie z danymi zamieszczonymi w wydanej pod koniec roku 2023 przez Ośrodek Przetwarzania Informacji Analizie Stanu Otwartej Nauki w Polsce, ponad połowa ankietowanych uczelni zadeklarowała, że udział publikacji w Otwartym Dostępie mieści się w zakresie od 33 do 66% wszystkich publikacji, natomiast w jednej czwartej uczelni udział ten stanowi znaczące od 67 do 100% wszystkich publikacji. W dwóch ostatnich latach Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie może pochwalić się przynależnością do tej drugiej grupy. Otwarty Dostęp

Otwarty
Szczecin

jest zatem popularnym modelem publikowania, a jego wartości – zarówno dla szeroko rozumianego przyspieszenia komunikacji naukowej, jak i ograniczania barier ekonomicznych w dostępie do wyników

badań – są w Polsce rozumiane i (przynajmniej częściowo) wspierane.

Tydzień Otwartego Dostępu w roku 2024 miał szczególne znaczenie z dwóch powodów – jednego globalnego, drugiego lokalnego. Pierwszy raz zdecydowano o powtórzeniu zeszłorocznego hasła tygodnia, czyli „Społeczność ponad komercjalizacją”, by podkreślić jego znaczenie dla dalszego konstituowania Otwartej Nauki i dla zwrócenia uwagi, że geneza otwierania dostępu do wyników badań miała głównie wymiar społeczny i ekonomiczny, o czym, m.in. ze względu na ograniczenia związane ze stale rosnącymi kosztami APC, często się zapomina. Lokalnie natomiast uczelnie szczecińskie zdecydowały się na wspólną organizację wydarzeń Tygodnia Otwartego Dostępu, pod hasłem Otwarty Szczecin, efektem czego kolejno na Uniwersytecie Szczecińskim, Politechnice Morskiej w Szczecinie, Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie oraz na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie odbywały się szkolenia, warsztaty i wykłady podkreślające rolę Otwartego Dostępu w prowadzonych w Szczecinie badaniach naukowych.

Na Uniwersytecie Szczecińskim uczestnicy mieli możliwość wysłuchania otwartych wykładów: „Rola Open Science w budowaniu tożsamości naukowej – osobiste doświadczenia” - dr hab. Paulina Niedźwiedzka-Rystwej, prof. US; oraz „Nierówno pod kopułą – o pracy w planetarium” – Mateusz Wyszyński.

Na Politechnice Morskiej w Szczecinie referat „Otwarta Nauka – blaski i cienie” zaprezentował prof. Leszek Chybowski.

Na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie zorganizowano szereg warsztatów przeplatanych otwartymi wykładami. Uczestnicy mogli wysłuchać wystąpienia: „Podróż w wirtualną rzeczywistość – prezentacja symulatora VR” – inż. Krzysztof Warpachowicz; „Repozytorium ZUT – nauka dostępna dla wszystkich i MOST Danych – otwartość ponad komercjalizacją” – dr hab. inż. Marta Piątek-

Prof. Leszek Domański,
prof. Jerzy Samochowiec.

Dagmara Budek,
prof. Jerzy Samochowiec.

Prof. Karolina Skonieczna-Żydecka

Tomasz Nowocień

Prof. Miłosz Parczewski

-Hnat; „Plan S – rewolucja w akademickim publikowaniu” – dr hab. inż. Przemysław Korytkowski, prof. ZUT; „Aromatyczna Podróż – sekrety zapachów w kielichu” – prof. dr hab. inż. Ireneusz Ochmian. Można było też spróbować swoich sił w tworzeniu mydeł z logiem Otwartego Dostępu (Sztuka saponifikacji w akcji) i kartek okolicznościowych (Otwarty Szczecin

cin pozdrawia – warsztaty tworzenia kartek).

Wydarzenie odbywające się w czwartek 24 października 2024 r. w Bibliotece Głównej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego zainaugurowali rektor PUM prof. Leszek Domański oraz prorektor ds. nauki prof. Jerzy Samochowiec. Następnie uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wystąpień prof. Karoliny Skoniecznej-Żydeckiej, prorektora Wydziału Nauk o Zdrowiu (Otwarta Nauka w metagenomice – doświadczenia własne), prof. Miłosza Parczewskiego, prorektora ds. innowacji i wdrożeń (Pandemia COVID-19 i jej wpływ na naukę) oraz mgr. Tomasza Nowocienia z Biblioteki Głównej PUM (Polska Platforma Medyczna jako realizacja idei Otwartej Nauki na PUM).

Każda z instytucji zorganizowała również dodatkowe aktywności w formie loterii fantowych lub konkursów, w których można było wygrać m.in. uczelniane gadżety lub bilety do kina. W naszej bibliotece były to gry, m.in. wykreślanki, i gra memory o tematyce związanej z otwartą nauką.

Jak co roku Tydzień Otwartego Dostępu był dobrą okazją do podkreślenia istotnej roli Otwartego Dostępu w środowisku naukowym. Tym razem jednak, za sprawą wspólnej organizacji jego obchodów przez szczecińskie uczelnie, uczestnicy wykładów i warsztatów mogli spojrzeć szerzej na zagadnienia dotyczące korzyści i zagrożeń udostępniania wyników badań naukowych i danych badawczych, a także sposobu, w jaki na poszczególnych uczelniach zadania związane z ich udostępnianiem są realizowane – pozwoliło to na znaczące poszerzenie perspektywy i wypracowanie przekonania, że Otwarty Dostęp ma ważki wpływ na przyspieszenie komunikacji naukowej oraz istotnie ułatwia prowadzenie badań w wielu dyscyplinach nauki. Tegoroczny Tydzień stał się też inspiracją do kontynuowania działań na rzecz wymiany doświadczeń i budowania współpracy pomiędzy uczelniami Szczecina.

Tomasz Nowocień
Biblioteka Główna

Zdjęcia Foto Everest, Agnieszka Tupikowska

WSPÓŁPRACA MIĘDZY PUM I AMU

Pomysł na wymianę studentów zrodził się dzięki jednemu z absolwentów kierunku lekarskiego PUM. Doktor Tomasz Michałowski, będąc studentem, odwiedził Asahikawa Medical University – AMU (Japonia, Hokkaido) w ramach IFMSA. Jego działania oraz dobra opinia zapoczątkowały oraz doprowadziły do wizyty przedstawiciela AMU u rektora PUM prof. Bogusława Machalińskiego. Razem z prof. Elżbietą Petriczko, wówczas prodziekan Wydziału Medycyny z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim, zorganizowała wizytę prof. Yoshidy w 2016 r. Między naszymi uczelniami podpisano list intencyjny. Wspólne plany, poniekąd ambitne, zostały przekreślone przez trzęsienie ziemi na Hokkaido w 2018 r., a później pandemię COVID-19. W 2024 r. AMU International and Regional Cooperation Office wznowił działania na rzecz nowego otwarcia współpracy. Mnóstwo e-maili i kilka spotkań online pozwoliły ustalić

warunki wyjazdu i przyjęcia dwóch osób z japońskiej uczelni w sierpniu 2024 r. AMU na podstawie strony internetowej Programu Anglojęzycznego przeprowadził kampanię reklamową oraz rekrutację.

Kilka faktów o Asahikawa Medical University

Rok powstania AMU – 1973. Logo uniwersytetu powstało w 1999 r., animizuje kryształki śniegu i japońską jarzębinę (nazywaną Drzewem Miasta Asahikawa), które symbolizują odpowiednio Hokkaido i Asahikawę. Znaki w środku symbolu przedstawiają Uniwersytet Medyczny Asahikawa w centrum Hokkaido.

Od 2022 r. uniwersytetem kieruje ósmy prezydent prof. medycyny Nishikawa Yuji. Uniwersytet prowadzi School of Medicine (kierunek medycyna i pielęgniarstwo), Graduate School; General Education; Medical Ph.D Course. AMU posiada jeden szpital (602 łóżka), ale koordynuje nauczanie w pięciu kolejnych. Obecnie na kierunku lekarskim studiuje 620 osób, na studiach doktoranckich – 76. Liczba wykładowców – 337. Dla wszystkich zainteresowanych tematem:

旭川医科大学2023概要_英語版

Wizyta prof. Koji Kandy

Przed rotacją studentów, w czerwcu 2024 r. Szczecin odwiedził prof. Koji Kanda. Nie zapomnę jego spojrzenia dookoła, jak wysiadł z Flixbusa... (ach, ten dworzec autobusowy).

Profesor zajmuje stanowisko junior associate professor w Department of Social Medicine, jest też redaktorem gościnnym w „Tropical Medicine and Infectious Diseases”. Dodatkowo, sprawuje kuratelę nad studentami AMU wyjeżdżającymi za granicę na szkolenia i wymiany.

Podczas krótkiego, półtoradniowego pobytu prof. Kanda miał okazję zwiedzić niektóre z obiektów PUM. Dzięki staraniom prof. Sebastiana Kwiatkowskiego i dr hab. Aleksandry Wilk wizyta odbyła się w bardzo ciepłej i profesjonalnej atmosferze. Program był napięty – rezultat dobry. Mogę z przekonaniem stwierdzić, że wizyta pozostawiła pozytywne wrażenie, wzmacniając relacje międzyinstytucjonalne. Ogromne podziękowania dla wszystkich zaangażowanych osób.

ポメラニアン医科大学
留学プログラム

協定校であるポメラニアン医科大学（ポーランド・シュチェチン市）より短期留学プログラムの提案がありました。以下のとおり募集いたしますので、お申込みをお待ちしております！

～留学プログラム概要～
期 間：令和6年9月～9月
期 間：2週間～4週間（留学が決定した学生により変動）
内 容：担当教員による手術手技、診療等の指導
診察分野：産科・婦人科、腫瘍外科、小児科・小児外科
備 考：ポメラニアン医科大学に滞在予定です。
授業料は発生しません。
滞中にポーランド観光が提供される見込みです。

～募集対象及び人数～
留学及び海外研修現場に高い関心を持つ。
医学部医学科5年生及び6年生、2名
※国際医学生特別選抜学生に限定しません。

～選考方法～
希望する学生に対し、成績や面接等により選考を行います。
※留学力を参考とする場合があります。
※選考に当たり、半学教員が面接を行う場合があります。

～概算費用～
約54万円（留学期間が約3週間の場合）
～費用支援～
〇〇万円
※国際医学生特別選抜学生は既設の留学研修、海外留学に係る費用助成に供。

～申込方法～
以下の書類を、国際企画室に提出願います。
・参加申込書
・留学プログラム参加前健康チェックシート
・留学力を証明する書類
※詳細はManabaに提示の募集要項を参照。

～申込期間～
令和6年〇月〇日（〇）17:00

Why should you choose to study at PUM in Szczecin?

お問い合わせ先：国際企画室 森見・佐本 TEL0166-68-2302 Email iao@asahikawa-med.ac.jp

Ulotka promująca PUM wśród studentów kierunku lekarskiego na AMU.

Organizacja wymiany

AMU przysłało mnóstwo pytań i przyznam, że na niektóre długo szukałam odpowiedzi. Jednak spojrzenie na przyjazd do nas z takiej odległości daje do myślenia. My za mało uwagi poświęcamy zwykłym codziennym czynnościom ludzi do nas przyjeżdżających. Japoński uniwersytet, rękami Takuya Kami z AMU International and Regional Cooperation Office, przygotował dziewięciostornicową instrukcję wyjazdu i pobytu – wyjątkowo

szczegółową. Szczegółowa to nie jest wystarczające określenie. Dokładnie, drobiazgowo i wyczerpująco opisano wszystko, o czym tylko można pomyśleć w podróży. Nawet mapa poziomowa lotniska w Berlinie znalazła się w opisie. Praktycznie od wiosny było wiadomo, że przyjadą do nas dwie studentki z ostatniego roku studiów.

Sierpień 2024 r. będzie uważany za początek nowego rozdziału naszej współpracy. Dzięki pracy zespołowej te drobne i te większe organizacyjne

kłopoty zostały rozwiązane. Cała podróż studentek z AMU Kany Fujii i Yumi Tsujimoto trwała ponad 24 godziny, nie obeszło się bez opóźnień. W niedzielę zawiozłam do akademików kosz powitalny; w nocy pilotowałam dziewczyny z lotniska w Berlinie; rano w poniedziałek dr hab. Aleksandra Wilk odebrała je z akademika i zawiozła do USK-1. Dziewczyny ćwiczyły, co to jest jet lag syndrome, wraz z pierwszymi krokami w Klinice Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego. Rolę opiekuna japońskich studentek w dziedzinie pediatrii pełniła prof. Maria Giżewska – dobry duch współpracy z AMU, cyt.: „Jestem jak najbardziej za utrzymaniem i rozszerzaniem naszej współpracy z AMU. Uważam, że należy dolożyć wszelkich starań, żeby nasi studenci mogli tam pojechać”.

Na prośbę AMU rotacja na PUM obejmowała czterodniowy pobyt w następujących jednostkach klinicznych:

- Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego, opiekun prof. Maria Giżewska;
- Klinika Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej, opiekun dr hab. Maciej Romanowski;
- Klinika Perinatologii, Położnictwa i Ginekologii, opiekun prof. Sebastian Kwiatkowski;
- Oddział Kliniczny Chirurgii Dziecięcej, Onkologicznej, Urologii i Chirurgii Ręki, opiekun dr n. med. Kaja Giżewska-Kacprzak.

Dr Kaja Giżewska-Kacprzak, Yumi Tsujimoto i Kana Fujii.

W każdym miejscu udało się stworzyć przyjazne warunki. Obie studentki, dziewczyny z reguły mocno opanowane, ze świecącymi oczami opowiadały, jak pozwalano im uczestniczyć w zabiegach, w których jeszcze nigdy nie brały udziału, ba, nawet mogły coś samodzielnie wykonać.

Prof. Maria Giżewska – opiekunka studentek z Japonii w dziedzinie pediatrii.

Podziękowania za zaangażowanie i poświęcony czas należą się Kamili Hirchy-Żak – studentce I roku kierunku lekarskiego Programu Anglojęzycznego. Bez jej pomocy logistyka pierwszych dni byłaby o wiele trudniejsza. Zagubiono Japonkom bagaż, ale dzięki sprawnej pomocy Kamili wszystko zostało szybko rozwiązane.

Studentki z Japonii z Kamila Hirchy-Żak.

Kamila komentuje: „Miałam przyjemność opiekować się Kaną i Yumi podczas ich trzytygodniowej wymiany

studenckiej w Szczecinie. Na początku były trochę zdeenerwowane nowym otoczeniem, ale były też otwarte na wszystkie moje propozycje spędzenia razem czasu. Z zainteresowaniem angażowały się – od 10-kilometrowej wędrowki po Puszczy Wkrzańskiej, przez zwiedzanie miasta, po odkrywanie polskiej kuchni, która bardzo im smakowała. Kana i Yumi zaskoczyły mnie swoją życzliwością i ciekawością, sprawiając, że wszelkie różnice kulturowe były ledwie zauważalne. Bardzo podobało mi się pokazywanie im Szczecina i dzielenie się naszymi zwyczajami. Zaprzyjaźniłyśmy się i nie mogę się doczekać, aby odwiedzić je kiedyś w Japonii”.

Tumen Altangerel, Yumi Tsujimoto i Kana Fuji.

Jak zwykle, mogłam liczyć na absolwentów Programu Anglojęzycznego. Tumen Altangerel (obecnie w trakcie specjalizacji z medycyny rodzinnej) ukończył English Program w roku 2022. Jestem zawsze zaskoczona jego spokojem i stosunkiem do rzeczywistości. Inicjatywa i operatywność Tumena to kluczowy element „wspomnień z Polski” naszych gości.

Yumi Tsujimoto i Kana Fuji w Nowym Warpnie.

Ja zabrałam dziewczyny „na rybki” do Nowego Warpna. Niemilośnie gorąco było w Szczecinie tego

dnia. Ale klima w samochodzie i piękna droga dojazdowa jakoś nam pomogły. Zrobiłam dziewczynom sesję zdjęciową, pogadałyśmy o wszystkim i o niczym; pomoczyłyśmy „łapki” w zalewie, zjadłyśmy specjały... A później i tak okazało się, że najbardziej im zasmakowały placki ziemniaczane. Dziewczyny wróciły z wycieczki tak jak należy: uśmiechnięte, zmęczone i troszkę pobrudzone.

Podsumowanie

Zapytałam Kanę i Jumi (już po ich powrocie do domu, kiedy emocje opadły, a zmęczenie ustało) o wrażenia z pobytu. Oto co napisały (tekst oryginalny).

Questions to Ms Kana Fujii

Why did you choose the Pomeranian Medical University (PUM) in Szczecin as the location for your international rotation? Did you consider any other universities? It was mentioned that there was a competition – how many people applied, and what was the selection process like?

I chose Pomeranian Medical University (PUM) in Szczecin because, first, I wanted to gain practical experience abroad, and second, I was particularly interested in the departments I could rotate. It is not often that I have the opportunity to do clinical training abroad, so when I heard about this study abroad program from the university, I immediately applied. So, I never considered other universities, but only wanted to have the opportunity to study abroad at PUM. Also, I'd like to become a pediatric surgeon in the future, so the fact that I would be able to practice in pediatrics, pediatric surgery, obstetrics and gynecology, and general surgery was another major reason. It was a great opportunity for me because I wanted to continue to grow through study abroad after becoming a surgeon. There were 8 students who applied, out of a total of 250 students in the 5th and 6th grades. I think the language barrier was the main reason. The selection process included grades and an essay that included the reason and enthusiasm for applying.

When you started planning your trip, what was your biggest fear? What challenges did you anticipate, and which ones turned out to be surprising? If you had the chance to visit Szczecin again, what would you do differently?

My biggest concern was whether I would be able to keep up with clinical practice in English. I had studied medical English for about two years, but I had never actually done any practical training in English, nor had I ever seen a patient in English. However, the teachers at PUM were very enthusiastic and kind, and I managed to learn through clinical practice.

Thanks to Mrs. Olena Voznyak, the graduates, and the students, I was able to enjoy Szczecin to the fullest. After the training, I enjoyed sightseeing every day, but I was so tired that I went to bed early at night. If I have the chance to visit Szczecin again, I would love to enjoy Szczecin at night.

Questions to Ms Yumi Tsujimoto

Would you recommend PUM to other AMU students as a place for rotation? What were your expectations before coming, and were they met? What was the most surprising thing you noticed during your stay in Szczecin? Opinions about the city very widely – some call it a “village with trams” while others see it as the “Paris of the North”. Did you have time to explore the city, and what were your impressions?

Of course, I would strongly recommend PUM to other AMU students as a study abroad destination. Before coming to PUM, we had heard that we would do clinical training as a shadowing, so I assumed our activities would mostly involve observation. However, in reality, we not only got to observe various procedures such as patient interviews and examinations but were also given the opportunity to perform these tasks ourselves with actual patients. I faced difficulties when trying to communicate with patients who spoke a different language, but in the end, it turned out to be an incredibly valuable experience.

What surprised me most during my stay in Szczecin was how much the people there knew about Japan. Some even mentioned having visited Japan before, and many not only knew about Tokyo, the capital of Japan, but were also familiar with Hokkaido, where AMU is located. This made me feel very proud and happy.

This was my first trip to Europe, and I was deeply impressed by Szczecin's historical sites, such as Szczecin Castle and the Old Town, where I could sense the history. Additionally, I was captivated by the beautiful scenery along the Oder River and the lush greenery of the city. During my three-week stay, I was able to fully enjoy the charm of Szczecin, and it has become one of my favorite cities.

Did you manage to make new friends during your stay? What was the most difficult issue you had to face?

During my stay in Szczecin, I made several friends, and I still keep in touch with some of them through social media, occasionally exchanging messages.

Since I'm not very confident in my English, communicating with the students I met during the clinical rotation was a bit challenging. However, we made the most of the vocabulary we each knew to

convey our thoughts, and despite the struggles, we were able to enjoy our conversations.

For example, when I tried to explain that eating horse sashimi is a custom in some parts of Japan, I had a hard time conveying the word “horse”. In fact, it is commonly said that Japanese people find it difficult to distinguish between the pronunciation of ‘R’ and ‘L’. This experience made me realize how challenging English pronunciation can be. At the same time, I learned that in real-life communication, perfect pronunciation isn't necessary to get your point across. I came to understand the importance of speaking actively and not being afraid to make mistakes.

Raport w Japonii z pobytu w Szczecinie.

Po powrocie do Japonii relację z pobytu zaprezentowano rektorowi AMU. Bardzo skrupulatnie obie studentki przedstawiły zakres swojego doświadczenia, wrażenia, a nawet przypadki medyczne, nad którymi pracowały w każdej z klinik PUM.

Już teraz w AMU trwają prace nad planowaniem kolejnej wymiany. Wszystko wskazuje na to, że w sierpniu 2025 r. będziemy gościć dwie osoby z AMU i liczę na to, że będą inne kliniki chętne do przyjęcia i zaopiekowania się studentami z Japonii.

Prawdopodobnie nie wspomniałam o wszystkich osobach wspierających tę wymianę z imienia i nazwiska, niemniej każdy z Państwa wie, jak bardzo serdecznie i z ukłonami dziękuję za pomoc i zaangażowanie. PUM wciąż jest na wznoszącej, to uczelnia z dużym potencjałem i fajnymi ludźmi. Trzeba dać sobie szanse.

Oni w Asakihawa mają jarzębinę, my w Szczecinie magnolie i platany. Myślę, że miłość do miejskiej zieleni może nas połączyć.

*Olena Voznyak
Międzywydziałowe Centrum Kształcenia
w Języku Angielskim
Zdjęcia archiwum MCKwJA*

PROJEKTY PUM DOFINANSOWANE PRZEZ AGENCJĘ BADAŃ MEDYCZNYCH

Implementacja sekwencjonowania NGS genomu HIV-1 dla precyzyjnej oceny ryzyka rekombinacji i lekooporności u osób żyjących z HIV

Kierownik projektu -
prof. dr hab. Miłosz Parczewski

Celem głównym projektu jest implementacja technologii sekwencjonowania nowej generacji (next generation sequencing – NGS) do oceny subtypu, rekombinacji oraz oporności lekowej HIV-1. Technologia ta ma być szeroko wdrożona klinicznie, wspierając optymalizację terapii antyretrowirusowych, w tym oporności na nowe, długodziałające preparaty iniekcyjne i przeciwciała monoklonalne.

Projekt będzie obejmował: implementację technologii NGS, opracowanie technologii sekwencjonowania całego genomu HIV-1, rozwój algorytmu analizy rekombinacji i filogenezy HIV-1, sekwencjonowanie genomów pacjentów, wdrożenie zaawansowanych algorytmów interpretacyjnych w praktyce klinicznej. Rezultatem końcowym będzie system diagnostyczny oparty na NGS, który doprowadzi do lepszego doboru terapii antyretrowirusowych.

Proponowana implementacja technologii NGS wpisuje się w obszar nowych metod diagnostycznych, zwiększając dokładność i szybkość diagnostyki w chorobach zakaźnych przy akceptowalnym koszcie rynkowym. NGS jest zaawansowaną technologią molekularną, umożliwiającą dokładną diagnostykę zmienności HIV, co przyczyni się do poprawy efektywności leczenia poprzez indywidualizację terapii antyretrowirusowej. Rozwiązanie bazuje na rozwijaniu technologii z zakresu badań podstawowych dotyczących epidemiologii molekularnej związanej z HIV i jej translacji na rozwiązania służące optymalizacji leczenia, a także oceny zmian dynamiki zakażeń nowymi wariantami.

Implementacja technologii NGS do sekwencjonowania genomu HIV zwiększy odporność systemu ochrony zdrowia na wyzwania epidemiologiczne związane z pojawianiem się nowych wariantów HIV w Polsce.

Projekt obejmuje centralizację danych pacjentów oraz przetwarzanie danych typu RWD/RWE. Zgodnie z celem Rządowego Planu Rozwoju Sektora Biomedycznego realizowane prace zwiększą potencjał B+R PUM w Szczecinie i poprawią zarządzanie zdrowiem pacjentów.

Okres realizacji projektu: 1 grudnia 2024 r. – 31 marca 2026 r., jego wartość: 4 577 968,50 zł.

*Kamila Leszczak-Byszkiewicz
Centrum Transferu Technologii*

Kalkulator epigenetyczny określający ryzyko dużych epizodów sercowo-naczyniowych wśród pacjentów z przewlekłą chorobą nerek poddawanych zabiegom hemodializy

Główny badacz -
prof. dr hab. Ewa Kwiatkowska

Przewlekła choroba nerek (PCHN) jest rosnącym problemem zdrowotnym na świecie, w Polsce choruje na nią około 4,5 mln Polaków. W stadium piątym pacjenci rozpoczynają leczenie nerkozastępcze. W Polsce najwięcej pacjentów poddawanych jest hemodializie (HD) - około 20 tys. Śmiertelność wśród takich chorych jest bardzo wysoka, wynosi ponad 30% w obserwacji dwuletniej. Główną przyczyną zgonów pacjentów poddawanych HD są incydenty sercowo-naczyniowe (SN). Powszechnie używane skale oceny ryzyka chorób SN nie mają przełożenia na pacjentów z PCHN, ponieważ występują u nich nietradycyjne przyczyny chorób SN, jak m.in: toksyny mocznicowe, których głównym źródłem jest zaburzona mikrobiota jelitowa, przewlekły

proces zapalny, niedożywienie. W badaniach własnych potwierdzono dużą śmiertelność w tej grupie sięgającą prawie 30% w obserwacji 18-miesięcznej. Ponadto udowodniono niedożywienie dotyczące niemal 90% pacjentów hemodializowanych oraz przewlekły proces zapalny dotyczący całej grupy badanej. Udowodniono związek śmiertelności ogólnej i z przyczyn SN z niedożywieniem i zapaleniem. Czynniki, na które człowiek jest narażony (w szczególności pacjent dializowany), mogą wywoływać zmiany ekspresji genów poprzez zjawisko epigenetyki. I to właśnie w zmianach epigenetycznych obecnie upatruje się przyczyny większości chorób, włączając choroby sercowo-naczyniowe. W dostępnej literaturze opisano wiele badań dotyczących zmian epigenetycznych i chorób SN. W grupie pacjentów dializowanych dostępne jest jedno pilotażowe badanie epigenetyczne dotyczące metylacji, przeprowadzone u 30 pacjentów, w którym stwierdzono, że ocena zmian epigenetycznych jako biomarkerów ryzyka sercowo-naczyniowego ma duży potencjał w tej grupie.

Celem głównym przedsięwzięcia jest stworzenie kalkulatora epigenetycznego ryzyka MACE (major cardiovascular events): hospitalizacja z powodu niewydolności serca, zdarzenie niedokrwienne sercowo-naczyniowe, zgon z wszystkich przyczyn oraz z przyczyn sercowo-naczyniowych wśród pacjentów poddawanych przeżywanej HD. Pacjenci z wysokim ryzykiem wystąpienia MACE, określonym przy wykorzystaniu kalkulatora, będą mogli zostać otoczeni opieką multidyscyplinarną, która ze względu na koszt nie jest możliwa dla całej populacji chorych dializowanych.

Cel drugorzędowy to ocena związku mikrobioty jelitowej, niedożywienia i zapalenia z występowaniem epizodów MACE. Wiedza ta umożliwi określenia głównych aspektów opieki multidyscyplinarnej nad pacjentami wysokiego ryzyka.

Okres realizacji projektu: 1 grudnia 2024 r. – 31 marca 2026 r., jego wartość: 2 599 105,00 zł.

Opracowanie innowacyjnego nanonośnika białek o właściwościach antyangiogennych do zastosowania w adiuwantowej/addytywnej terapii przeciwnowotworowej – przygotowawczo-wdrożeniowy etap przedkliniczny

Główny badacz -
prof. dr hab. Bogusław Machaliński

Od 2017 r. nasz zespół bada dostarczanie białek terapeutycznych za pomocą nanonośników (den-

drymery PAMAM oraz ludzka albumina surowicza HSA) w celu poprawy ich skuteczności i stabilności. Badania te finansowane m.in. przez projekt ABM "Innowacyjne zastosowanie komórek macierzystych oraz biokompatybilnych polielektrolitowych nanocząstek uwalniających neurotrofiny w leczeniu adiuwantowym chorób neurodegeneracyjnych – NeOStem", zaowocowały sześcioma publikacjami (śr. IF=6,83) i trzema patentami. Wyniki pokazują poprawę stabilności białek terapeutycznych, ich efektywne uwalnianie oraz efekt biologiczny w modelach in vitro i in vivo. Problem badawczy niniejszego przedsięwzięcia dotyczy wpływu nanonośnika dostarczającego antyangiogenne produkty białkowe na potencjalne hamowanie unaczynienia nowotworu. Na podstawie literatury oraz badań wstępnych stawiamy hipotezy, że zastosowanie nanonośnika poprawi parametry farmakokinetyczne białek antyangiogennych oraz że wybrane białka skutecznie zahamują angiogenezę w komórkach śródbłónka. Celem badań jest przygotowanie do wdrożenia innowacyjnej terapii hamującej unaczynienie nowotworu, opartej na nanonośniku dostarczającym antyangiogenne produkty białkowe. W ramach przedsięwzięcia planowane są kompleksowe badania in vitro oraz in vivo w mysim modelu ksenotransplantacyjnym. Badania in vitro umożliwią zrozumienie mechanizmów modulacji angiogenezy przez białka terapeutyczne i określenie potencjalnego ich efektu w organizmie. Następnie hipoteza badawcza zostanie zweryfikowana in vivo w dedykowanym modelu zwierzęcym.

Celem pierwszego etapu badań jest uzyskanie nanocząstki o korzystnych parametrach fizykochemicznych, uwalniającej białka antyangiogenne stopniowo w czasie.

W kolejnym etapie prowadzone będą badania in vitro w ludzkich komórkach śródbłónka oraz w komórkach nowotworowych. Głównym celem tego etapu jest określenie efektywnego stężenia białek w nanonośniku, hamującego angiogenezę oraz potencjalnie indukującego śmierć komórkową.

W ostatnim etapie, w mysim modelu ksenoprzeszczepu zbadamy wpływ nanonośnika na angiogenezę w implantowanym insercie zawierającym ludzkie komórki śródbłónka zawieszone w macierzy. Uzyskamy w ten sposób odpowiedź na pytanie, czy białka antyangiogenne będą uwalniane stopniowo z nanonośnika w czasie, a zatem czy innowacyjny biokompatybilny nanonośnik zwiększa stabilność i zapewnia przedłużone uwalnianie badanych białek w warunkach in vivo.

Opisane badania stanowią kompleksową i interdyscyplinarną analizę, mającą na celu przygotowanie informacji niezbędnych do uzyskania patentu oraz publikacji wyników w renomowanym międzynarodowym czasopiśmie pierwszego kwartyłu. Ponadto wiedza ta jest niezbędna na kolejnych eta-

pach wdrażania potencjalnego białkowego produktu leczniczego na rynek farmaceutyczny.

Okres realizacji projektu: 1 grudnia 2024 r. – 31 marca 2026 r., jego wartość: 3 485 262,50 zł.

Ewa Piekarczyk

Dział Funduszy Zewnętrznych

Badania dofinansowane przez Agencję Badań Medycznych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Komponent D Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia.

Inwestycja D3.1.1 Kompleksowy rozwój badań w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W PROJEKTACH W HORYZONCIE EUROPA

Aspekty związane z prawem własności intelektualnej (Intellectual Property Rights, IPR) to ważny element każdego projektu badawczo-innowacyjnego. W artykule chciałabym przedstawić najważniejsze zagadnienia, które mogą być pomocne przy pisaniu wniosku o dofinansowanie w programie Horyzont Europa.

Etap tworzenia wniosku

Na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie (w części Impact) jesteśmy zobowiązani do opisanego naszej strategii zarządzania własnością intelektualną, przewidywanych środków ochrony oraz sposobu ich wykorzystania w kontekście upowszechniania wyników (exploitation). Do takich

środków należą np. patenty, prawa do wzorów, prawa autorskie, tajemnice handlowe itp.

W budżecie projektu mamy również możliwość zaplanowania kosztów ochrony własności intelektualnej w czasie trwania projektu (jeśli występują).

Na etapie tworzenia wniosku warto, aby uczestnicy zastanowili się nad takimi kwestiami jak:

- jaką wiedzę i na jakich zasadach wnoszą do projektu;
- czego mogą potrzebować od innych;
- jaki jest bieżący stan wiedzy w dziedzinie objętej projektem (state of the art);
- kto będzie właścicielem wyników projektu;
- w jaki sposób rezultaty będą chronione;
- czy będą udzielane licencje.

Oczekuje się, że każdy uczestnik projektu wnieśli konieczną wiedzę i dzięki niej przyczyni się do pracy konsorcjum. Partnerzy mają możliwość zdefiniowania wiedzy istniejącej, którą mają zamiar dzielić, oraz sposobu, w jaki zostanie ona udostępniona innym, a także wyłączyć pewne fragmenty z gwarantowanych praw dostępu. Odpowiednie zapisy umieszcza się najczęściej w umowie konsorcjum.

Warto pamiętać o zasadzie zachowania poufności podczas prac nad wnioskiem i podpisać umowę non-disclosure agreement (NDA), która zapewni bezpieczną wymianę informacji, materiałów i próbek np. na etapie przygotowania projektu.

Kto jest właścicielem rezultatów projektu?

Zgodnie z umową grantową, właścicielem rezultatów jest ten, kto je wytworzył. Jeżeli kilku uczestników wytworzy wspólnie nową wiedzę i niemożliwe jest wskazanie ich indywidualnego wkładu w odkrycie, będą posiadać ją wspólnie. Zazwyczaj podpisują oni umowę określającą sposób, w jaki będą zarządzać tą wspólną własnością. Jeśli tego nie zrobią, domyślne zastosowanie będzie miał zapis w umowie grantowej, który mówi, że każdy z nich będzie mógł gwarantować licencje niewyłączne co do wspólnie posiadanej nowej wiedzy stronom trzecim, uprzednio informując o tym i zapewniając rekompensatę finansową pozostałym właścicielom.

Podstawowe rodzaje umów w Horyzoncie Europa

Realizując projekt, spotkamy się z następującymi umowami, w których odnajdziemy zapisy istotne z punktu widzenia własności intelektualnej:

- umowa grantowa (grant agreement) – umowa o dofinansowanie projektu zawierana pomiędzy Komisją Europejską a uczestnikami projektu (koordynator + partnerzy), wzór umowy jest udostępniony na EU Funding&Tenders Portal;
- umowa konsorcjum (consortium agreement) – umowa pomiędzy uczestnikami projektu uzupełniająca standardową umowę grantową, podpisywana co do zasady przed podpisaniem umowy grantowej. Jej zawarcie jest obowiązkowe. Nie ma oficjalnego wzoru umowy konsorcjum zaleconego przez Komisję Europejską, niemniej jednak są dostępne wzory takich umów, a najbardziej rozpowszechniony to DESCA;
- umowa o zachowaniu poufności (confidentiality agreement/non-disclosure agreement) – tego

typu umowy mają za zadanie zapewnić bezpieczną wymianę informacji, materiałów i próbek np. na etapie przygotowania projektu.

Jakie obowiązki nakłada umowa grantowa na beneficjentów?

Uczestnicy projektu mają pewne obowiązki odnoszące się do rezultatów projektu, tj.:

- odpowiednio je chronić;
- upowszechniać wyniki projektu;
- udostępniać wyniki projektu w ramach otwartego dostępu;
- dłożyć wszelkich starań, aby wyniki projektu zostały wykorzystane bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot do czterech lat po zakończeniu projektu.

Jeżeli pomimo najlepszych starań beneficjenta, wyniki nie zostaną wykorzystane w ciągu jednego roku od zakończenia projektu, to musi on skorzystać z bezpłatnej platformy Horizon Results Platform w celu znalezienia zainteresowanych ich wykorzystaniem podmiotów.

Jako Horyzontalny Punkt Kontaktowy Polska Zachodnia m.in. udzielamy bezpłatnego wsparcia w zakresie omówienia wymogów IPR przy pisaniu wniosku, jak również w wyborze właściwego konkursu na finansowanie pomysłu projektowego czy założeniu profilu eksperta Komisji Europejskiej. Udzielamy konsultacji oraz organizujemy szkolenia dotyczące zasad finansowania i przygotowania wniosków w programie Horyzont Europa.

Zapraszamy do kontaktu z naszym zespołem.

Agnieszka Bujny
konsultantka ds. programów ramowych UE
Horyzontalny Punkt Kontaktowy
Polska Zachodnia
Regionalne Centrum Innowacji i Transferu
Technologii ZUT w Szczecinie
e-mail: Agnieszka.Bujny@zut.edu.pl;
hpkszczecin@zut.edu.pl
tel. 91 449 41 53

Artykuł powstał w ramach działalności Horyzontalnego Punktu Kontaktowego Polska Zachodnia finansowanego ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

SERWIS INFORMACYJNY BIBLIOTEKI PUM

Od stycznia 2025 r. studenci oraz pracownicy PUM mają dostęp do innowacyjnej platformy edukacyjnej firmy Elsevier Osmosis. Baza przeznaczona jest dla uczelni

medycznych. Zawiera ponad 2 tys. krótkich, łatwych do zrozumienia filmów i grafik, obszerne notatki z dziedziny fizjologii, patologii, farmakologii i praktyki klinicznej, ponad 8 tys. pytań ze szczegółowymi wyjaśnieniami odpowiedzi oraz 16 tys. fiszek z propozycją systemu powtarzania materiału. Platforma poprzez swoją prostą wizualizację skomplikowanych zagadnień medycznych, grafiki czy schematy wyjaśnia zagadnienia, których studenci uczą się na zajęciach. Ponadto wykorzystuje naukę o uczeniu

się, w tym również tworzenie treści i projektowanie multimedialne, aby zaprezentować złożony materiał w jak najprostszej i łatwej do przyswojenia formie.

W celu skorzystania z bazy wiedzy należy wejść na stronę <https://www.osmosis.org/cohort-invite?id=4359&k=5AHpII6yRYe0o2W1BUmb6irORy2KdK3D> i aktywować bezpłatne konto, używając adresu e-mail z domeny PUM:

student: numeralbumu@student.pum.edu.pl

pracownik: imię.nazwisko@pum.edu.pl

Z platformy Osmosis można również korzystać w trybie offline za pomocą aplikacji mobilnej Osmosis, dostępnej zarówno na iOS, jak i Androida.

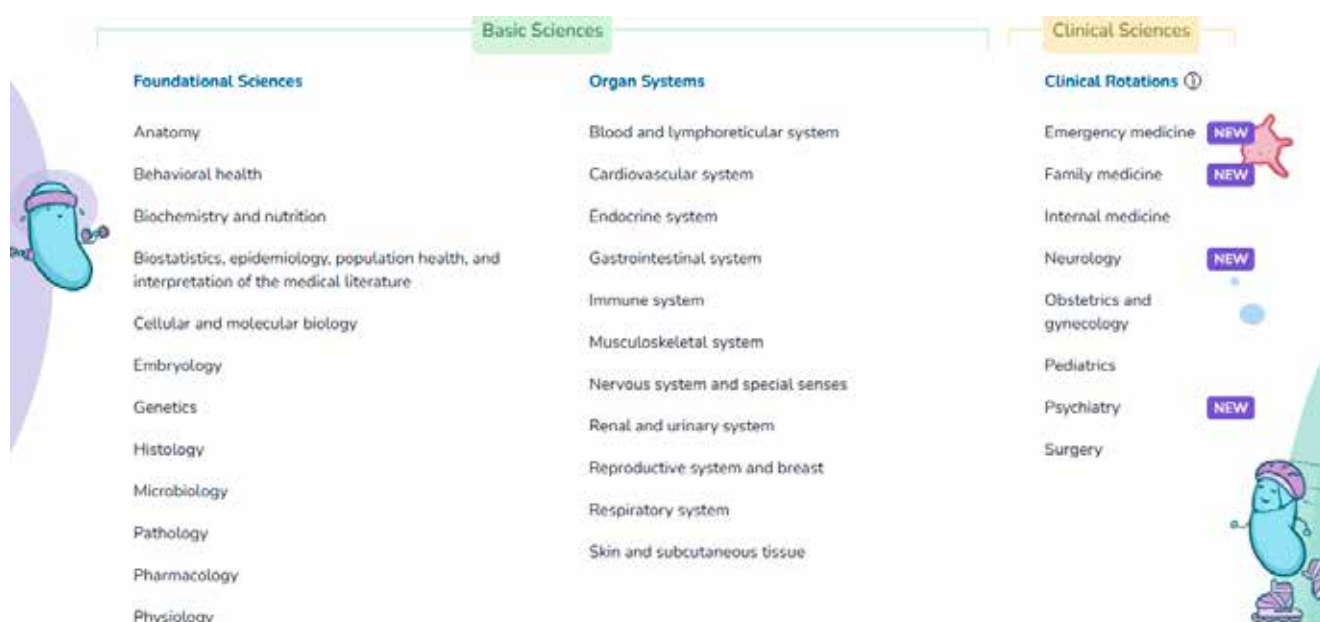
Android

iPhone

iPad

WIRTUALNA CZYTEL尼亚

Nowe podręczniki dostępne online na platformie IBUK Libra:

- Kubisz L., red.: Biofizyka. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2024.
- Ronikier A., Klukowski K., red.: Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2024.
- Florkowski A., red.: Fizjoterapia w psychiatrii. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2011.
- Obrzut M.: Interakcje leków z żywnością. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2023.
- Kowalski M., Gałazkowski R., red.: Medycyna przedszpitalna w przypadkach klinicznych. LPR i TOPR. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2024.
- Kozubski W., red.: Neurologia. Kompendium. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2024.

- Kawalec W., Grenda R., Kulus M., red.: Pediatrya. Tom 1-2. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2024.
- Górská R., red.: Wytyczne leczenia chorób przyzębia. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2023.
- Golinowska S., red.: Zdrowie publiczne. Wymiar społeczny i ekologiczny. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar; 2022.
- Bartoszeńska L., Majewska K., Matras P., red.: Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL; 2023.

Książki dostępne są ze wszystkich komputerów pracujących w sieci internetowej PUM oraz z komputerów domowych poprzez usługę VPN.

Dodatkowo z podręczników na platformie <https://libra.ibuk.pl> można korzystać poza siecią PUM po wcześniejszym założeniu konta na platformie i uzyskaniu PIN-u w Dziale Informacji Naukowej Biblioteki Głównej PUM (e-mail: infbg@pum.edu.pl).

Nowe podręczniki dostępne online na platformie Elibrary:

- Bryniarski K., Siedlar M., red.: Immunologia. Wyd. 2. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2023.
- Olszanecka-Glinianowicz M., Małecka-Tendera E., Chudek J., red.: Patofizjologia kliniczna. Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. 3. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2023.

Przypominamy, że na platformie Elibrary dostępne są również inne podręczniki:

- Brzozowski T.M., red.: Konturek fizjologia człowieka. Wyd. 3. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2019.

- Ralston S.H., Penman I.D., Strachan M.W.J., Hobson R.P., red.: Davidson choroby wewnętrzne. Tom 1-3. Wyd. 23. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2020.
- Solnica B., Dembińska-Kieć A., Naskalski J.W., red.: Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii klinicznej. Wyd. 5. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2022.
- Zabel M., red.: Histologia: podręcznik dla studentów medycyny i stomatologii. Wyd. 2. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2021.
- Lissauer T., Carroll W.: Pediatrya. Wyd. 6. Wrocław: Edra Urban & Partner; 2023.

Książki dostępne są ze wszystkich komputerów pracujących w sieci internetowej PUM pod adresem: <https://www.elibrary.com.pl/bookshelf> oraz z komputerów domowych poprzez usługę VPN.

Edyta Rogowska

REKRUTACJA NA STUDIA NA PUM NA ROK AKADEMICKI 2024/2025

Kandydaci na studia na naszej uczelni (zgodnie z zasadami ujętymi w Uchwale Senatu PUM dotyczącej zasad i trybu rekrutacji), mogli aplikować na dowolną liczbę kierunków studiów.

Liczba kandydatów na pierwszy rok studiów w jęz. polskim wyniosła ogółem 9 688 (obejmuje również osoby kandydujące na nieuruchomione kierunki studiów).

Liczba osób przyjętych na pierwszy rok studiów wyniosła 1 419 (nabór na semestr letni i zimowy). Przyjęto 14 laureatów i finalistów olimpiad, 36 osób z maturą IB, 15 osób z maturą zagraniczną oraz 15 cudzoziemców na studia w języku polskim.

Na studia w jęz. angielskim kandydowało 311 osób, przyjęto 135.

*Dorota Czarnecka
Dział Rekrutacji*

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Kandydaci	Przyjęci	Kandydaci	Przyjęci
Studia licencjackie oraz jednolite magisterskie			
8952	1073	709	214
Studia drugiego stopnia			
218	184	109	90

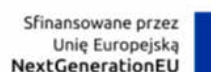
Kierunek studiów	Liczba kandydatów	Limit miejsc	Liczba kandydatów na 1 miejsce	Liczba przyjętych
Wydział Medycyny				
Lekarski – studia jednolite stacjonarne	3 500	250	14	249
Lekarski – studia jednolite niestacjonarne	457	70	6,53	50
Wydział Stomatologii				
Lekarsko-dentystyczny – studia jednolite stacjonarne	1 500	70	21	67
Lekarsko-dentystyczny – studia jednolite niestacjonarne	179	30	6	26
Międzywydziałowe Centrum Kształcenia w Języku Angielskim				
Lekarski – English Program	206	90	2,29	91
Lekarski – Asklepios Program	20	30	0,67	14
Lekarsko-dentystyczny – English Program	85	30	2,83	30
Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej				
Analityka medyczna – studia jednolite magisterskie stacjonarne	117	50	4	29
Farmacja – studia jednolite magisterskie stacjonarne	259	70	3,7	46
Biotechnologia medyczna I stopnia – studia stacjonarne	214	40	5,35	33
Biotechnologia medyczna II stopnia – studia stacjonarne	18	30	0,6	18
Wydział Nauk o Zdrowiu				
Dietetyka kliniczna I stopnia – studia stacjonarne	250	70	3,57	63
Dietetyka kliniczna II stopnia – studia stacjonarne	43	40	1,07	34
Fizjoterapia – studia jednolite magisterskie stacjonarne	535	120	4,46	107
Kosmetologia I stopnia – studia stacjonarne	364	70	5,2	69
Kosmetologia II stopnia – studia stacjonarne	40	40	1	34
Logopedia kliniczna z terapią zajęciową I stopnia – studia stacjonarne	104	30	3,47	30
Pielęgniarstwo I stopnia – studia stacjonarne	661	150	4,40	147

Kierunek studiów	Liczba kandydatów	Limit miejsc	Liczba kandydatów na 1 miejsce	Liczba przyjętych
Pielęgniarstwo II stopnia – studia stacjonarne	80	90	0,89	61
Pielęgniarstwo I stopnia – studia niestacjonarne	194	120	1,61	118
Pielęgniarstwo II stopnia – studia niestacjonarne	57	90	0,63	43
Położnictwo I stopnia – studia stacjonarne	281	60	4,68	59
Położnictwo II stopnia – studia stacjonarne	54	60	0,90	41
Psychologia zdrowia – studia jednolite magisterskie stacjonarne	432	90	4,80	91
Ratownictwo medyczne z bezpieczeństwem morskim i sektora offshore I stopnia – studia stacjonarne	157	40	3,93	43
Ratownictwo medyczne II stopnia – studia niestacjonarne (nowy kierunek studiów magisterskich)	81	32	2,53	32

STYPENDIA DLA STUDENTÓW KIERUNKÓW MEDYCZNYCH – WSPARCIE W RAMACH KPO

Rzeczpospolita
Polska

W roku akademickim 2024/2025 w ramach Systemu zachęt z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w zakresie inwestycji „D.2.1.1 Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne” uruchomiono dwa programy stypendialne mające na celu wsparcie studentów kierunków medycznych i pokrewnych.

Działanie 1 obejmuje studentów kierunków: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, analityki medycznej, fizjoterapii oraz farmacji. Stypendia w wysokości 3000 zł miesięcznie są przyznawane na okres dziewięciu miesięcy w roku akademickim (od października do czerwca) i są przewidziane na trzyletni cykl kształcenia. Łącznie w ramach tego działania przewidziano stypendia dla:

- 22 studentów kierunku lekarskiego,
- 8 studentów kierunku lekarsko-dentystycznego,
- 2 studentów analityki medycznej,
- 9 studentów fizjoterapii,
- 4 studentów farmacji.

Działanie 2 skierowane jest do studentów kierunków: pielęgniarstwo, położnictwo oraz ratownictwo medyczne. Stypendia w wysokości 1500 zł miesięcznie są przyznawane na tych samych zasa-

dach co w Działaniu 1. Łącznie w ramach działania przewidziano stypendia dla:

- 38 studentów pielęgniarstwa,
- 16 studentów położnictwa.

Stypendium w ramach obu działań przyznawane jest studentowi, który spełnia następujące warunki:

- rozpoczął naukę na I roku studiów w roku akademickim 2022/2023 i obecnie jest na III roku studiów,
- osiągnął średnią ocen za I oraz II rok studiów na poziomie co najmniej 4,0,
- nie pobierał na I i/lub II roku studiów stypendium rektora,
- nie przebywał na urlopie dziekańskim w dniu składania wniosku,
- nie powtarzał żadnego roku studiów.

Stypendia są przyznawane według listy rankingowej obowiązującej podczas przyjęcia na studia.

Program stanowi istotne wsparcie dla przyszłych specjalistów medycznych, umożliwiając im pełne zaangażowanie w naukę i rozwój zawodowy. Dzięki temu możliwe jest zwiększenie liczby wykwalifikowanych kadr medycznych, co ma kluczowe znaczenie dla poprawy jakości opieki zdrowotnej w Polsce.

Monika Biegas
Dział Funduszy Zewnętrznych

OD KSIĄŻCZYNY DO KSIĄŻKI

DOŚWIADCZENIA I REFLEKSJE AUTORA PODRĘCZNIKÓW

W 2023 r. został wydany podręcznik do nauki chirurgii dla studentów i lekarzy w trakcie specjalizacji. Jest on drugą i poprawioną edycją wcześniejszego „Zarysu chirurgii”, wydanego w 2015 r. Podręcznik ten cieszył się powodzeniem, był zalecany do nauki chirurgii na PUM, ale także na

kilku innych uczelniach w Polsce. Był także na liście podręczników zalecanych do nauki chirurgii do LEK, jak również na liście lektur uzupełniających do egzaminu specjalizacyjnego z dziedziny chirurgii. Sprawilo to zespołowi autorów dużą radość i satysfakcję. Po ośmiu latach napisaliśmy nowe, poprawione i zaktualizowane wydanie naszego podręcznika.

Żyłuk Andrzej, red.: Chirurgia. Podręcznik dla studentów i lekarzy w trakcie specjalizacji. Medipage. Warszawa 2023. 774 strony, ilustracje, tabele.

Autorzy: prof. Mirosław Brykczyński (kardiochirurgia), prof. Piotr Gutowski (chirurgia naczyniowa), prof. Marcin Słojewski (urologia), prof. Marek Ostrowski (przeszczepianie narządów), prof. Tadeusz Sulikowski (chirurgia małoinwazyjna), prof. Andrzej Żyłuk (redaktor i autor pozostałych 14 rozdziałów), dr Bernard Piotuch (ryciny).

Napisanie w 2015 r. nowego podręcznika w dyscyplinie podstawowej, jaką jest chirurgia, było dla autorów i dla redaktora na pewno wyzwaniem, tym bardziej że na rynku były dostępne dwa podręczniki polskich autorów o ugruntowanej renomie i tradycji. Napisanie nowej pozycji wiązało się z pewnym ryzykiem, że nie będzie się ona cieszyć uznaniem wśród czytelników, którzy byli przyzwyczajeni do nauki z innych, już sprawdzonych źródeł. Jednak, z różnych powodów, zdecydowałem się na podjęcie tego ryzyka, ponieważ jako koordynator przedmiotu chi-

rurgia w tym okresie byłem odpowiedzialny za wskazanie podręcznika do samodzielnej nauki.

Odpowiadałem również za układanie pytań testowych do końcowego egzaminu z chirurgii na PUM. W związku z tym często spotykałem się z problemami, jakie zagadnienia i o jakim stopniu trudności

powinny być zawarte w pytaniach. Ostatecznie pytania testowe do egzaminu były układane głównie na podstawie wiedzy przekazywanej w trakcie seminariów prowadzonych przed każdym blokiem z chirurgii, z niewielkim tylko udziałem zalecanego podręcznika. Było to spowodowane nie tylko „autorskim” podejściem do nauczania chirurgii, ale przede wszystkim własnym doświadczeniem chirurgicznym, które skłaniało do nieco innego rozłożenia akcentów diagnostycznych i terapeutycznych, niż było to podane we wspomnianych wcześniej książkach. Wiele lat praktyki nauczyło nas na przykład, że pacjenci chorują teraz nieco inaczej niż przed 10-20 laty, że nowe techniki diagnostyczne ułatwiły rozpoznanie niektórych chorób, chociaż nie rozwiązały wszystkich problemów. A także, że zmieniło się leczenie niektórych chorób „chirurgicznych”.

Te zmiany - dla wielu z nas oczywiste - niekoniecznie zostały zauważone w podręcznikach i dlatego musiały być przekazywane w czasie seminariów. Pomyślałem wtedy, że można by tę „seminaryjną” wiedzę sformalizować i napisać podręcznik. I tak podjąłem inicjatywę, namawiając kilku kolegów do współpracy. Udało się napisać kompletny podręcznik, obejmujący cały zakres wiedzy chirurgicznej niezbędnej do poznania w trakcie studiów medycznych. Zawarta w książce wiedza była w pewnych fragmentach nawet zbyt obszerna jak na potrzeby

studentów, natomiast okazała się przydatna dla lekarzy rezydentów w trakcie specjalizacji z chirurgii, dla których była atrakcyjnym i ciekawym uzupełnieniem wiedzy zawartej w grubych i niezbyt interesująco napisanych podręcznikach do chirurgii.

Moim pierwotnym pomysłem było napisanie nie-dużej książeczki, w której będzie tylko podstawowa wiedza z przedmiotu podana w bardzo skondensowanej formie, czegoś na kształt bryku „chirurgia w trzy wieczory”. Jednak już w trakcie pisania ta koncepcja okazała się za trudna, ponieważ wydawało mi się (i chyba słusznie), że tak podana wiedza może okazać się mało strawna, a podręcznik nudny i trudny do czytania. Sam pamiętam, że podręczniki, z których uczyłem się do egzaminów z chirurgii na studiach, a już szczególnie do specjalizacji, były napisane źle: trudno było zrozumieć wiele kwestii, ich wyjaśnienia były nieprecyzyjne, a informacje nie chciały zostawać w pamięci. Dotyczyło to szczególnie podręczników tłumaczonych z języka angielskiego, w których nie tylko polszczyzna pozostawiała wiele do życzenia, ale także sposób przekazania wiedzy był mało zrozumiały. Dlatego, wykorzystując swoje „lekkie pióro”, postanowiłem napisać książkę, którą będzie można przeczytać w czasie jazdy pociągiem, np. z Warszawy do Szczecina, nie nudząc się i odnosząc przy tym oczywistą korzyść. I chyba się to udało, bo od wielu czytelników usłyszałem komplement, że „dobrze się ją czyta”, że tekst wciąga, zaciekawia i czytelnik zaczyna się niecierpliwie zastanawiać, jak to się zakończy... Koledzy, którzy napisali swoje specjalistyczne rozdziały, zrobili to znakomicie, a ich teksty wymagały tylko niewielkiej korekty stylistycznej, żeby były dopasowane do ogólnego stylu książki.

Innym powodem, który zdecydował, że napisała się „księga” a nie „książeczka”, był obowiązek tzw. minimum programowego, a więc przekazywania tego zakresu wiedzy, który narzucają przepisy ustawy. Sprawdzianem skuteczności tego nauczania jest Lekarski Egzamin Końcowy, na którym wymaga się od absolwenta posiadania dosyć wszechstronnej wiedzy przyswojonej w trakcie całych studiów. Dlatego dobry podręcznik do nauki chirurgii nie może być ograniczony tylko do najważniejszych wiadomości przydatnych w przyszłej praktyce, ale także tych, które umożliwią bezproblemowe zdanie tego trudnego egzaminu. Starłem się znaleźć kompromis między tymi sprzecznymi wymaganiami, umieszczając w większości rozdziałów tabelki z krót-

kim podsumowaniem najważniejszych informacji, takim streszczeniem zagadnienia „w pigułce”. Taki układ okazał się przydatny zarówno w przygotowaniu do egzaminu, jak i w przyszłej praktyce. Jednocześnie niektóre rozdziały oferowały wiedzę na poziomie specjalistycznym i przydawały się także lekarzom przygotowującym się do egzaminu specjalizacyjnego. Dotyczyło to szczególnie problemów onkologicznych, które zostały opracowane na podstawie najnowszych zaleceń.

Po ośmiu latach od pierwszego wydania powstało nowe, poprawione i zaktualizowane wydanie naszego podręcznika pod nieco zmienionym tytułem – „Chirurgia”. Zmiana tytułu wynikała z przyczyn praktycznych. Studenci i lekarze szukający w Internecie podręcznika wpisywali zwykle w wyszukiwarce hasło „chirurgia – podręcznik”. Wtedy jednak nie zawsze wyświetlała się nasza książka, w której pierwszym wyrazem tytułu był „Zarys”, a nie „Chirurgia”. Dlatego zdecydowaliśmy się zmienić tytuł na niebudzący żadnych wątpliwości i łatwy do znalezienia w wyszukiwarce internetowej.

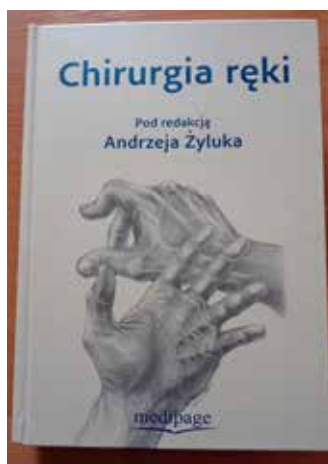
Drugie wydanie jest w dużej części identyczne z „Zarysem chirurgii”, ma taki sam układ formalny, tyle samo części i podobną szatę graficzną, zaś zmiany są włączone w istniejącą strukturę podręcznika. Najwięcej zmian dotyczy aktualizacji niektórych danych epidemiologicznych, dotyczących np. nowotworów złośliwych, zaleceń do metod ich diagnozowania i leczenia. Zmiany dotyczyły także wprowadzenie nowych technik leczenia operacyjnego, takich jak chirurgia robotyczna, i nowych wskazań do operacji, szczególnie małoinwazyjnych, w chirurgii bariatrycznej i onkologicznej. Wszyscy współautorzy starali się, żeby zawrzeć w uaktualnionym wydaniu podręcznika najnowszą wiedzę tak, żeby nowi czytelnicy nie musieli zbyt często wspomagać się Internetem, aby sprawdzić aktualność podawanej informacji.

Jako redaktor nowej książki starałem się, żeby jej styl i przejrzystość były podobne do tych z pierwszego wydania, żeby jej czytanie nie było uciążliwe ani nudne, żeby dobrze się ją czytało, a wiedza przekazywana na jej stronach łatwo się przyswajała.

Oprócz tych dwóch podręczników napisałem 15 innych książek: w czterech byłem redaktorem i autorem większości rozdziałów, a jedynym autorem w 11 innych. W znacznej większości były to pozy-

cje poświęcone chirurgii ręki, a jedna „Jak uczyć chirurgii na studiach medycznych” była poświęcona właśnie uczeniu chirurgii. Pisanie zaczęło się w roku 2000, od niedużej książeczki poświęconej schorzeniu, które stało się moją pasją naukową. Jest to rzadka choroba określana różnymi terminami, z których najczęściej używanymi są „zespół Sudecka” i „algodystrofia”. Recenzent mojej pracy habilitacyjnej, jednocześnie autor kilku książek z dziedziny ortopedii, prof. Artur Dziak namówił mnie do napisania monografii na ten temat i wskazał wydawnictwo, które mogłoby ją wydać. I udało się. Potem miałem długą przerwę aż do roku 2012, kiedy – też zachęcony najpierw przez redaktora jednego z czasopism ortopedycznych – napisałem niedużą monografię o leczeniu złamań kości ręki, która została wydana przez nasze uczelniane wydawnictwo. Potem była wspomniana już duża książka dla

studentów, a kolejnym wyzwaniem był jeszcze większy podręcznik do chirurgii ręki. Podręcznik „Chirurgia ręki”, który ukazał się w 2017 r., jest pierwszą polską monografią o leczeniu chorób i urazów ręki. Księga ta składa się z 29 rozdziałów, liczy 845 stron i kilkaset rycin.

1. Żyłuk Andrzej, red.: Chirurgia. Podręcznik dla studentów i lekarzy w trakcie specjalizacji. Medipage. Warszawa 2023. (6 współautorów, 85% tekstu autorstwa A. Żyłuka).
2. Żyłuk Andrzej, red.: Zarys chirurgii. Podręcznik dla studentów i lekarzy w trakcie specjalizacji. Medipage. Warszawa 2016. (6 współautorów, 83% tekstu autorstwa A. Żyłuka).
3. Żyłuk Andrzej, red.: Chirurgia ręki. Medipage. Warszawa 2017. (10 współautorów, 81% tekstu autorstwa A. Żyłuka).
4. Żyłuk Andrzej, red.: Repetitorium z chirurgii. Medipage. Warszawa 2016. (3 współautorów, 92% tekstu autorstwa A. Żyłuka. Książka zawiera 825 pytań testowych z odpowiedziami i komentarzami do odpowiedzi. Zakres pytań dostosowany do podręcznika „Zarys chirurgii” i wydany jednocześnie z tym podręcznikiem).
5. Żyłuk Andrzej: Jak uczyć chirurgii na studiach medycznych?. Medipage. Warszawa 2017.
6. Żyłuk Andrzej, red.: Mikrochirurgia. Medipage. Warszawa 2019. (7 współautorów, 74% tekstu autorstwa A. Żyłuka).
7. Żyłuk Andrzej: Zakażenia kończyny górnej. Medipage. Warszawa 2022.
8. Żyłuk Andrzej: Guzy kończyny górnej. Medipage. Warszawa 2022.
9. Żyłuk Andrzej: Złamania dalszego końca kości promieniowej. Medipage. Warszawa 2020.
10. Żyłuk Andrzej: Choroby i urazy ręki. Podręcznik dla lekarzy rodzinnych i SOR. Medipage. Warszawa 2022.
11. Żyłuk Andrzej, Jabłecki Jerzy, red.: Replantacje kończyny górnej. Medipage. Warszawa 2019. (14 współautorów, 30% tekstu autorstwa A. Żyłuka).
12. Żyłuk Andrzej: Chirurgia ogólna. Ciekawe przypadki. Wydawnictwo Czelej. Lublin 2022.
13. Żyłuk Andrzej: Chirurgia ręki. Ciekawe przypadki. Wydawnictwo Czelej. Lublin 2022.
14. Żyłuk Andrzej: Złamania dalszego końca kości promieniowej. Diagnostyka i leczenie. PZWL. Warszawa 2014.
15. Żyłuk Andrzej: Zespół Sudecka (Algodystrofia, CRPS). Diagnostyka i leczenie. PZWL. Warszawa 2015.
16. Żyłuk Andrzej: Leczenie złamań w obrębie ręki i nadgarstka. Wydawnictwo PUM. Szczecin 2013.
17. Żyłuk Andrzej: Algodystrofia kończyny górnej. Wydawnictwo Kasper. Kraków 2000.

prof. dr hab. Andrzej Żyłuk

ANTYNOMIA PRZYMIERZA

Słoneczne, lipcowe popołudnie. Wracałem autem do domu, było już blisko. W niewielkim miasteczku kręta droga i ograniczenie prędkości. Nagłe uderzenie obudziło mnie ze snu. Moją pierwszą myślą była obawa, czy nie zrobiłem komuś krzywdy. Uderzyłem w jedno z kół wielkiej ciężarówki. Moje ukochane auto nie było wyposażone w autopilota. To byłby sprzymierzeniec, który nie pozwoliłby na przejechanie ciągłej linii, zahamował i nie dopuścił do kolizji. Przymierze nigdy nie zmęczonego, perfekcyjnie analizującego komputera pokładowego z nieskoncentrowanym, zmęczonym mózgiem i zasypiającym człowiekiem byłoby korzystne, zdarzenie niepożądane nie miałyby miejsca.

Przymierze technologii cyfrowej z mózgiem ludzkim ma potencjalnie dwie wielkie korzyści. Pierwszą jest poprawa funkcji komórek nerwowych w chorobach, drugą połączenie nieograniczonej pamięci i możliwości analizy danych komputera z myśleniem abstrakcyjnym mózgu ludzkiego, co może skutkować utworzeniem wartości trzeciej, wykroczenia poza wyobraźnię.

W pierwszym przypadku implanty w korze mózgu i uszkodzonych włóknach nerwowych mogą przywrócić sprawność intelektualną i ruchową w chorobach i uszkodzeniach układu nerwowego. W drugim – przewidzieć zagrożenia dla egzystencji Ziemi i zamieszkujących ją istot oraz umożliwić zagospodarowanie nowego miejsca do życia w kosmosie.

Nasuwa się kilka myśli w tej sytuacji. Dopłynięcie Krzysztofa Kolumba do Karaibów, lądowanie ludzi na księżycu Apollo 11 z Neilem Armstrongiem i Buzzem Aldrinem, eksploracja kosmosu przez sondy kosmiczne Voyager i Webba, zdefiniowanie czasu i przestrzeni przez Alberta Einsteina to odkrycia na wielkich obszarach. Odkrycie energii jądrowej przez Enrico Fermiego, skonstruowanie komputera przez Alana Turinga, struktury DNA przez Jamesa Wat-

sona i Francis Cricka, wreszcie wszczepienie 46-letniemu Szwajcarowi opartego na sztucznej inteligencji implantu, który przywrócił mu częściową sprawność ruchu ramion oraz dłoni to odkrycia na maciupkich obszarach w istotny sposób zmieniających nasze życie.

Zatem „Wszystko co wielkie jest piękne” – to angielskie powiedzenie spotkało się z innym „Wszystko co małe jest piękne” i w ten sposób poszerzyło naszą wiedzę i wyobraźnię, zwiększyło naszą przestrzeń życiową.

W tym wypadku na myśl przychodzą pojęcia wyobraźni i życia wirtualnego. Są takie łatwe do osiągnięcia, takie bezpieczne, przyjazne, niemal nieograniczone. Wiele implikują w wielu aspektach. Może jednak zdarzyć się, że życie wirtualne weźmiemy za realne. Można się zagubić w realnym życiu.

Po co zdobywać, jak można współpracować? Po co gromadzić, jak można to sobie wyobrazić? Lub ograniczyć się do tego co niezbędne. Po co zmuszać, jak można wytłumaczyć? Nawet sobie. Po co leczyć, skoro można zapobiegać?

Zapobiec wszystkiemu, w tym wszystkim chorobom, jest trudne, a w zasadzie niemożliwe. Sama choroba w świecie, w którym żyjemy, wydaje się nie tylko nieunikniona, ale i niezbędna. Jest dla przykładu doświadczeniem, które pozwala zrozumieć istotę świata, w którym żyjemy, wygenerować mechanizmy obronne, zbudować pamięć immunologiczną, wreszcie pomaga lekarzowi zrozumieć chorego człowieka. Choroba jest doświadczeniem, pomaga właściwie ocenić priorytety życiowe, ocenić siebie.

Przymierze z fagami pozwala zwalczyć zakażenia bakteriami odpornymi na antybiotyki, szczególnie u pacjentów z niesprawną odpornością. Akceptujemy wirusy, które zwalczają groźne bakterie, nie lubimy wirusów, które atakują nasze komórki. Lubimy bakterie probiotyczne pomagające funkcjonować naszemu organizmowi, zwalczamy te, które nas niszczą. To Antynomia, może bardziej antonimia, relacja semantyczna polegająca na negacji jednego z wyrazów tworzących parę, np. wojna i pokój, zdrowie i choroba, sprzymierzeniec i wróg. Wojna jest zła, ale czy konieczna? Choroba jest zła, ale czy do końca? Sprzymierzeniec jest dobry, wróg zły, ale nas wzmacnia?

„Myślenie abstrakcyjne oznacza zdolność myślenia za pomocą pojęć abstrakcyjnych. Inaczej mówiąc, myślenie abstrakcyjne to zdolność pojęciowego ujmowania rzeczywistości. Jest niezbędnym składnikiem kreatywności... To proces, który pozwala nam zastanowić się nad rzeczami, których nie ma w obecnej przestrzeni i chwili”. Nie ma, ale są. „Logiczne myślenie, inaczej rozumowanie, to zdolność do integrowania informacji. Jest to umiejętność, dzięki której możemy zrozu-

mieć sens wypowiedzi, rozumiemy czytane książki i magazyny, potrafimy odnieść nowości polityczne do wcześniejszych wydarzeń... Myślenie logiczne (innymi słowy myślenie krytyczne) to po prostu analizowanie możliwości”. Tam gdzie nie ma możliwości, nie widać ich, pomocne może być myślenie abstrakcyjne. Zatem abstrakcja jest nauką zajmującą się uzupełnianiem logiki.

Jacek Rudnicki

POTRÓJNA TRAGEDIA POŁOŻNICZA

Trudno jest znaleźć podobną sytuację w medycynie, w której podjęcie decyzji o rodzaju postępowania lub wykonania zabiegu inwazyjnego może zmienić bieg historii. Jako przykład może posłużyć następujące zdarzenie: „W zimny listopadowy poranek w 1817 r. w królewskiej rezydencji Claremont House pod Londynem zaczęła rodzić 21-letnia kobieta będąca w pierwszej ciąży, z przypuszczalną datą porodu na 21 października. Przebieg ciąży był prawidłowy, z wyjątkiem trzech epizodów niewielkich krwawień pochwowych. W 43. tygodniu ciąży doszło do pęknięcia błon płodowych i odpłynięcia przeźroczystego płynu. Badanie położnicze wykazało, że

szyjka macicy miała 1 cm długości i była zamknięta. Przypuszczalna masa płodu została określona na 4000 gramów. Poród wkrótce zaczął się spontanicznie, ale skurcze były słabe, z przerwami trwającymi 8-10 minut. Ponowne badanie wykonane po 16 godzinach trwania porodu wykazało, że szyjka macicy była rozwartą na 3-4 cm i całkowicie zgładzona. Skurcze nadal były nieregularne, ale obecnie nieco silniejsze i bardziej bolesne. Dwadzieścia sześć godzin później głowa była nadal wysoko, a szyjka macicy „obrączkowata”. Bóle były ponownie słabe. Kleszcze trzymano w gotowości, ale nie były użyte ze względu na przekonanie, że mogą nie pomóc.

Ryc. 1. Księżniczka Charlotte Augusta z Walii.

Ryc. 2. Doktor Richard Croft (1762 – 1818)].

Ryc. 3. Królowa Wiktorja (1819 – 1901). Najwcześniejsza znana fotografia królowej, z jej najstarszą córką, księżniczką Wiktorią, c. 1845.

Obecnie położnik rozpoznałby brak postępu porodu i podejrzewał wystąpienie niewspółmierności porodowej główkowo-miednicznej. Zastanawiałby się nad podaniem oksytocyny w kroplówce lub zakwalifikowaniem do cięcia cesarskiego. Cóż jednak mógł on zrobić w listopadzie 1817 r., tym bardziej że rodzącą była księżniczka Charlotte Augusta z Walii, a opiekującym się nią zdolny położnik dr Richard Croft, który był uczniem wielkiego sir Thomasa Denmana, a prywatnie jego zięciem. Rodzące się dziecko miało zostać przyszłym spadkobiercą tronu Anglii. Była to zatem „ciąża premiowana”. „Kilka godzin później doszło do całkowitego rozwiązania i zaczął się drugi okres porodu. Jednak po pięciu godzinach parcia płyn zabarwił się smółką. Skonsultowano się z dr. Simsem, który bez badania pacjentki odradził poród kleszczowy, twierdząc, że »kobieta wciąż była zdolna do parcia«. Po 24 godzinach trwania drugiego okresu porodu księżniczka urodziła spontanicznie dziewięciofuntowy płód płci męskiej. Wydawało się, że dziecko nie żyje od kilku godzin. Energiczna próba reanimacji zakończyła się niepowodzeniem. W trzecim okresie pacjentka zaczęła obficie krwawić, a łożysko samoistnie zostało usunięte z macicy, ale pozostawione w pochwie. Zostało stamtąd usunięte dopiero kilka godzin później ze względu na uporczywe dolegliwości zgłaszane przez położnicę. Kilka godzin później pacjentka stała się pobudzona i miała duszność. Dostała Lauda-

num, opiaty, soki i pożywienie. W końcu jednak jej puls stał się nieregularny i księżniczka Charlotte zmarła około siedem godzin po porodzie”.

Śmierć księżniczki Charlotte w 1817 r. była prawdopodobnie spowodowana brakiem odpowiednio wczesnego wdrożenia porodu operacyjnego i niezastosowania znanych już wówczas kleszczy położniczych, pomimo oczywistych wskazań do ich użycia. Księżniczka prawdopodobnie zmarła z powodu wyczerpania, odwodnienia i krwotoku. Wydarzyła się olbrzymia tragedia: zginął jedyny męski spadkobierca angielskiego tronu i kobieta, która mogła jeszcze urodzić kolejnego potomka. Postępowanie położnicze, jakie zostało wdrożone, było w tamtych latach całkowicie poprawne, zgodne z nakazem czasu i nie można było go zakwalifikować jako błędu medycznego. Doktor Croft szeroko krytykowany oraz przygnębiony tym wydarzeniem, kilka dni później popełnił samobójstwo strzałem w głowę. Został pochowany w pobliżu prof. dr. Williama Huntera, zwolennika nie tylko porodu naturalnego, ale także kleszczowego. Jest to jedyny opisany w literaturze przypadek, w którym w wyniku pojedynczego porodu doszło do zgonu trzech osób: dziecka, matki i lekarza. Przypadek ten znany jest w historii jako „potrójna tragedia położnicza”.

Poza tragedią związaną z trzema zgonami wydarzenie to doprowadziło do poważnego kryzysu politycznego. Wskutek śmierci Charlotte i jej syna zabrakło prawowitego spadkobiercy króla Anglii. Jedyną osobą, której powinien przypaść wówczas tron, był młody kuzyn Jerzego IV, książę Brunswicku z Hanoweru. Ale do tego Anglicy nie chcieli dopuścić. W końcu, po aktywnej interwencji, znaleziono dla nieżonatego brata króla księcia Kentu odpowiednią oblubienicę, Mary Louise Victorię, o udowodnionej płodności. W 1819 r. nastąpiła udana ciąża i poród. Przez to niezwykle zdarzenie angielska korona przeszła na królewską siostrzenicę. W 1837 r. kobieta ta przyjęła koronę i została królową Wiktorią, która stała się najdłużej panującym w Anglii monarchą. Okres jej rządów był bardzo pomyślny dla Anglii i znany jest jako wiek wiktoriański. Gdyby nie to wydarzenie, Anglia mogłaby nigdy nie zaznać epoki wiktoriańskiej. Śmierć księżniczki Charlotte ostatecznie zdyskredytowała ultrakonserwatywny sposób postępowania w położnictwie i od połowy XIX w. poród zabiegowy stawał się coraz powszechniej zalecany.

prof. dr hab. Witold Malinowski

LIST DO REDAKCJI

Szanowna Redakcjo,

Po przeczytaniu wspomnień o śp. Profesorze Zygmuncie Machoyu, pozwalam sobie na ten list w celu uzupełnienia o moje wspomnienia o Profesorze. Myślę, że mam do tego wyjątkowe prawo, gdyż jestem pierwszym doktorantem Pana Profesora, który został profesorem – a jest ich wielu (wiele – bo również panie).

Prof. Kazimierz Ciechanowski i prof. Zygmunt Machoy – z myślą o przyszłości.

Kiedyś, a rozpoczynałem pracę w Zakładzie Biochemii, kierowanym wtedy przez doc. dr hab. n. przyr. Zygmunta Machoya, w roku 1984, w Zakładzie Biochemii pracowało wielu lekarzy. Na moje pytanie „A co ze specjalizacją?”, Szef odpowiedział: „Nie tylko nie zabraniam, ale nawet zachęcam... pod jednym warunkiem – trzeba w okresie stażowym (Akademia wtedy zatrudniała stażystów) napisać pracę pogładową, która zostanie przyjęta do druku. Ona nie musi być wydrukowana, bo to może trwać długo, wystarczy że będzie przyjęta. Redakcje przyjmują maszynopisy (wtedy trudno było o maszynę do pisanie!), ale niech pan się nie martwi, może pan dyktować Lusi (p. Julia Machalińska – wtedy sekretarka w Zakładzie Biochemii), ona panu pomoże”. Pełen zapału napisałem dwie prace przyjęte do druku – jedną we „Wszechświecie” (red. prof. Jerzy Vetulani), a drugą w „Polskim Tygodniku Lekarskim” (red. prof. Jan Tatoń) – artykuł redakcyjny.

Profesor Machoy miał świetny pomysł z tymi artykułami – pomysł, który doskonale się spraw-

dził. Ci lekarze, którzy spełnili wymóg Profesora, szybko robili doktoraty i specjalizacje, ci którzy nie napisali pracy – nigdy nie zrobili doktoratu, chociaż pracowali później w innych jednostkach Akademii. Natomiast ci, którzy napisali dwa artykuły – jak ja, zostali profesorami (np. prof. Chlubek, Machaliński, Safranow). Profesor Zygmunt Machoy miał (w całej historii naszej uczelni!) najwięcej doktorantów, którzy zostali profesorami.

Właśnie związane z doktoratami jest moje kolejne wspomnienie... W starym Zakładzie Biochemii była jedna duża sala („16”), w której wszyscy się spotykali. Jak już wspominałem – pracowało wtedy wielu lekarzy, a nawet stomatolodzy. Jedna ze starszych koleżanek – stomatolog, nie bardzo kwapiła się do badań, więc unikała Profesora, żeby nie być odpytywaną w kwestii uzyskanych wyników. Kiedyś, będąc w tejże „16” w grupie kilku osób, zorientowała się, że nadchodzi Szef – szybko schowała się pod stołem. Profesor w tym dniu miał dla nas wyjątkowo dużo czasu. Przez ponad 40 minut rozmawialiśmy o nauce, dydaktyce, sporcie... Wychoząc z pokoju, Profesor powiedział: „Idę już, żeby pani doktor mogła wyjść spod tego stołu”. Profesor Machoy miał poczucie humoru!

Był wspaniałym Człowiekiem, któremu nie tylko ja, ale i wielu z nas tak wiele zawdzięcza!

Zachowujemy naszego Profesora – Nauczyciela, Promotora, Przyjaciela, we wdzięcznej pamięci!

*prof. dr hab. Kazimierz Ciechanowski
(pierwszy doktorant profesora Z. Machoya,
który został profesorem)*

IFMSA-POLAND ODDZIAŁ SZCZECIN W CZASIE OSTATNIEGO KWARTAŁU 2024 R.

Początek ostatniego kwartału 2024 r. to wyjątkowo intensywny okres w naszym Stowarzyszeniu – również i tym razem dołożyliśmy wszelkich starań, aby pomóc świeżo upieczonym studentom w adaptacji do uczelnianego życia i zapewnić im spokojniejszy start na studiach, jednocześnie samemu starając się powracać do uczelnianej rzeczywistości.

Jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego, a dokładniej pod koniec września odbyła się akcja badania jąder (USG) oraz prostaty (antygen PSA z krwi włośniczkowej) w Szpitalu Powiatowym w Gryfinie, w której brało udział czterech naszych wolontariuszy. W ciągu czterech godzin przeprowadzono aż 145 badań. Badaliśmy panów w każdym wieku – najmłodszy miał 16 lat, a najstarszy pacjent 78 lat. Badania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Na przełomie września i października zorganizowaliśmy kolejną edycję akcji „Peer Support”, na którą składały się: Spacer po Pomorzanach, konkursy z nagrodami, rozdawanie welcome bagów oraz integracja.

Październik był u nas bardzo różowy, a to dlatego, że jest to Miesiąc Świadomości Raka Piersi. Z tej racji została zorganizowana akcja „Think Pink”, poprzez którą edukowaliśmy i uświadamialiśmy, jak niezwykle ważna jest profilaktyka nowotworu piersi. 19 października ulicami Szczecina przepłynęła ogromna różowa fala z okazji Marszu Różowej Wstążki, zorganizowanego wspólnie z Fundacją „Możesz”. Marsz zakończył się w Filharmonii Szczecińskiej, gdzie zgromadzeni mogli się dowiedzieć więcej nie tylko o samobadaniu czy leczeniu raka piersi, ale też nauczyć się wykonywać RKO oraz zmierzyć sobie ciśnienie krwi.

20 października odbyła się konferencja naukowa „Od diagnozy do zdrowia – eksperci o walce z rakiem piersi”. Dzięki ogromnej wiedzy i doświadczeniu prelegentów, mieliśmy okazję pogłębić naszą wiedzę na temat etiologii raka piersi, metod jego

profilaktyki i leczenia. Poruszone zostały również zagadnienia związane z fizjoterapią oraz psychologicznymi aspektami choroby, a także procesu jej przejścia, co pozwoliło na lepsze zrozumienie całościowego wpływu tego schorzenia na życie pacjentów.

W listopadzie podjęliśmy wiele działań w zakresie zdrowia publicznego. Odbyła się sztandarowa akcja – „Zdrowie pod Kontrolą” – w Centrum Handlowym Galaxy, gdzie wystawiliśmy się ze stanowiskami wykonywania lipidogramu, pomiaru ciśnienia i RKO. Co więcej, w ramach akcji „Movember”, mającej na celu zwiększenie świadomości na temat zdrowia mężczyzn, rozdawaliśmy ulotki oraz prezentowaliśmy modele jąder, aby uświadomić przechodniów o znaczeniu samobadania oraz profilaktyce raka jądra. Dzięki temu staraliśmy się zwrócić uwagę na istotność wczesnego wykrywania zmian i dbania o zdrowie mężczyzn. W akcji wzięło udział 44 wolontariuszy. Podjęliśmy współpracę z PTSS Szczecin, PTSF Szczecin oraz organizacją Męskie Zdrowie.

Nie zapomnieliśmy również o rozwoju i potrzebach studentów PUM – zorganizowaliśmy trening umiejętności miękkich – na warsztat trafiła efektywna nauka oraz szkolenie z zarządzania projektami. Co więcej, od listopada ruszyła kolejna edycja cykliów spotkań „Anatomia w Pigułce”, czyli quizu wiedzy anatomicznej, który ma na celu powtórzenie wiadomości przez studentów I roku przed kółkami z anatomii.

Również w listopadzie studenci naszej uczelni mieli wyjątkową okazję uczestniczyć w cyklu dwóch spotkań akcji „Poznaj swoją specjalizację”. Pierwsza prelekcja poruszała tematykę związaną ze Szwecją. Na wydarzeniu gościliśmy lek. Mateusza Rybickiego – specjalistę medycyny rodzinnej po szwedzkiej rezydenturze. Spotkanie urozmaiciła krótka lekcja gramatyki języka szwedzkiego. Na drugim spotkaniu mieliśmy zaszczyt gości naszego zachodniego sąsiada – Niemcy. Doktor

Rafał Krzysztopik pracujący w klinice w Pasewalku opowiedział nam o możliwościach pracy w przygranicznych szpitalach. Wydarzenie uświetnił dr Bernd Mullerjans – ordynator Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz dyrektor medyczny Szpitala w Pasewalku. Uczestnicy wydarzenia, dzięki uprzejmości prelegentów, mieli możliwość wziąć udział w wyjeździe studyjnym do Szpitala w Pasewalku.

Grudzień, pełen świątecznej atmosfery, był czasem wyjątkowych działań podejmowanych przez wolontariuszy z IFMSA-Poland. Miesiąc rozpoczął się symbolicznym podświetleniem Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza na czerwono z okazji Światowego Dnia AIDS (1 grudnia) jako wyraz solidarności. Tego dnia na naszych mediach społecznościowych opublikowaliśmy także posty informacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości na temat tej choroby. Z okazji Dnia Praw Człowieka (10 grudnia) odbył się SCORP-Week, czyli ponad tydzień akcji związanych z działaniami w Programie Stałym ds. Praw Człowieka i Pokoju. Obejmował Maraton Pisania Listów z Amnesty International oraz akcję „Marzycielska Poczta”, polegającą na rysowaniu i pisaniu kartek świątecznych dla dzieci przebywających pod stałą opieką medyczną.

W ramach akcji „Świąteczny Miś” odbyła się internetowa aukcja, dzięki której pozyskaliśmy środki na zakup drobnych upominków dla dzieci spędzających święta w szpitalu. W 2024 r. podarowaliśmy trochę uśmiechu pacjentom oddziałów pediatrycznych w następujących szczecińskich szpitalach:

- Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Szczecinie – Oddział Arkońska,
- Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym nr 1,
- Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym nr 2,
- Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „ZDROJE”.

Dzięki ogromnemu wsparciu Parlamentu PUM oraz Stowarzyszenia Rotaract Szczecin, które zorganizowały fantastyczną inicjatywę Jarmarku Bożonarodzeniowego w Ogrodach Śródmieście, oraz środków finansowych pochodzących z balu charytatywnego „Dia de los Muertos” organizowanego przez Rotaract Szczecin, byliśmy w stanie obdarować ponad 400 małych pacjentów na terenie Szczecina.

Jednym z najpiękniejszych wspomnień miniego roku była bez wątpienia akcja „Szlachetna Paczka”. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu studentów z całej uczelni udało się nam spełnić wszystkie potrzeby wskazane przez potrzebującą rodzinę. Obdarowani wsparciem pozostawili nam wzruszające słowa, które chcielibyśmy przekazać. To dzięki naszym wspaniałym wolontariuszom i studentom, ta akcja mogła zakończyć się takim sukcesem:

„Z całego serca dziękujemy za wszystko, co dla nas zrobiliście. To, co dziś przeżyliśmy, jest dla nas prawdziwą magią i spełnieniem marzeń. Nigdy nie przypuszczaliśmy, że ktoś może okazać nam tyle dobroci, troski i zrozumienia. Niech dobro, które niesiecie, wraca do Was ze zdwojoną siłą, a Nowy Rok przyniesie Wam dużo szczęścia, uśmiechu i spełnienia wszystkich marzeń. Jesteście dla nas Aniołami, których zawsze będziemy nosić w sercu. Dziękujemy!”.

Życzymy Czytelnikom wszystkiego dobrego w 2025 roku i do zobaczenia na naszych kolejnych akcjach!

*Hanna Trybek, II rok, lekarski
Wiceprezydent ds. zasobów ludzkich
Oddziału Szczecin*

*Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów
Medycyny IFMSA-Poland*

IFMSA W OSTATNIM KWARTALE 2024 R.

